

UDKAST

Forslag

til

Lov om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser¹

Kapitel 1

Anvendelsesområde og definitioner

§ 1. Loven finder anvendelse på gruppesøgsmål, der i medfør af denne lov anlægges ved domstolene som følge af erhvervsdrivendes overtrædelser af de EU-retlige bestemmelser, der er nævnt i bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2020/1828 af 25. november 2020 om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser og om ophævelse af direktiv 2009/22/EF, herunder sådanne bestemmelser som er gennemført her i landet, og som skader eller vil kunne skade forbrugernes kollektive interesser.

Stk. 2. Hvor intet andet følger af denne lov behandles gruppesøgsmål omfattet af stk. 1 efter retsplejelovens almindelige regler om borgerlige sager. Retsplejelovens kapitel 23 a om gruppesøgsmål finder ikke anvendelse.

Stk. 3. Erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at loven finder anvendelse på erhvervsdrivendes overtrædelser af EU-retlige bestemmelser, herunder sådanne bestemmelser som er gennemført her i landet, der efter denne lovs ikrafttræden optages på det i stk. 1 nævnte bilag I, og som skader eller vil kunne skade forbrugernes kollektive interesser.

§ 2. I loven forstås ved:

- 1) Forbruger: Enhver fysisk person, der ikke handler som led i den pågældende persons erhverv, forretning, håndværk eller profession.
- 2) Erhvervsdrivende: Enhver fysisk eller juridisk person, uanset om den er privat eller offentligt ejet, der handler, herunder via en anden person, der optræder i den pågældende persons navn eller på den pågældende persons vegne, som led i den pågældende persons erhverv, forretning, håndværk eller profession.

¹ Loven gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2020/1828/EU af 25. november 2020 om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes interesser og om ophævelse af direktiv 2009/22/EF, EU-Tidende 2020, L 409, s. 1-27.

3) Forbrugernes kollektive interesser: Forbrugeres generelle interesser og, navnlig med henblik på en afgørelse om genopretning, en gruppe af forbrugeres interesser.

4) Godkendt myndighed: En offentlig myndighed, der repræsenterer forbrugernes interesser, og som er godkendt til at anlægge gruppesøgsmål efter kapitel 2.

5) Godkendt organisation: En organisation, der repræsenterer forbrugernes interesser, og som er godkendt til at anlægge gruppesøgsmål efter kapitel 2.

6) Gruppesøgsmål: Sag med det formål at beskytte forbrugernes kollektive interesser, der anlægges af en godkendt myndighed eller organisation som skadelidt part på vegne af forbrugere med påstand om påbud eller genopretning.

7) Nationalt gruppesøgsmål: Gruppesøgsmål, som er anlagt her i landet af en godkendt myndighed eller organisation, og som er optaget på den liste, som er omtalt i § 5, stk. 2.

8) Grænseoverskridende gruppesøgsmål: Gruppesøgsmål, som er anlagt her i landet af en myndighed eller organisation, der er godkendt af en anden medlemsstat, og som er optaget på Europa-Kommissionens offentliggjorte liste, jf. artikel 5, stk. 1, 2. led, i direktiv (EU) 2020/1828 af 25. november 2020, jf. § 5, stk. 1, i denne lov.

9) Praksis: En erhvervsdrivendes handlinger eller undladelser.

10) Afgørelse om genopretning: En afgørelse, der forpligter den erhvervsdrivende til at give berørte forbrugere adgang til retsmidler, såsom erstatning, afhjælpning, ombytning, forholdsmæssigt afslag, ophævelse af kontrakt eller tilbagebetaling af den betalte pris alt efter omstændighederne og i henhold til EU-retten eller national ret.

Kapitel 2

Godkendte myndigheder og organisationer

Godkendelse af myndigheder og organisationer

§ 3. Erhvervsministeren kan efter forhandling med de berørte ministre godkende de myndigheder og organisationer, der har anmodet om at blive godkendt til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål i andre medlemsstater og nationale gruppesøgsmål her i landet for overtrædelser efter § 1.

Stk. 2. En organisation kan godkendes, hvis organisationen opfylder følgende betingelser:

1) Organisationen er en juridisk person, som kan påvise 12 måneders faktisk offentlig aktivitet inden for beskyttelse af forbrugernes interesser forud for anmodningen om godkendelse.

2) Organisationens vedtægtsbestemte formål viser, at den har en legitim interesse i at beskytte forbrugernes interesser som fastsat i de EU-retlige bestemmelser omfattet af det i § 1 nævnte bilag I.

3) Organisationen arbejder ikke med fortjeneste for øje.

4) Organisationen er ikke genstand for insolvensbehandling og er ikke erklæret konkurs.

5) Organisationen er uafhængig og påvirkes ikke af andre end forbrugere, navnlig ikke af erhvervsdrivende, som har økonomisk interesse i at anlægge et gruppesøgsmål, herunder i tilfælde af finansiering fra tredjeparter, og organisationen har med henblik herpå indført procedurer, der forhindrer en sådan indflydelse samt forhindrer interessekonflikter mellem sig selv og organisationens finansieringsydere og forbrugernes interesser.

6) Organisationen offentliggør i et klart og forståeligt sprog ved hjælp af passende midler, navnlig på sin hjemmeside, oplysninger, der påviser, at organisationen lever op til de betingelser, der er nævnt i nr. 1-5, og oplysninger om organisationens finansieringskilder generelt set, organisatoriske og ledelsesmæssige struktur og medlemsstruktur, vedtægtsbestemte formål og aktiviteter.

Stk. 3. Erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at myndigheders og organisationers anmodning om at blive godkendt til at anlægge gruppesøgsmål efter stk. 1 skal ske ved anvendelse af bestemte it-systemer.

Stk. 4. Erhvervsministeren kan efter forhandling med de berørte ministre fastsætte nærmere betingelser for udøvelsen af de i stk. 1 nævnte søgsmålskompetencer.

Fortsat godkendelse af visse myndigheder m.v.

§ 4. Myndigheder, der allerede er godkendt i henhold til lov nr. 1257 af 20. december 2000 om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser, kan forblive godkendt til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål i andre medlemsstater.

Stk. 2. De myndigheder, der er nævnt i stk. 1, vil derudover godkendes til at anlægge nationale gruppesøgsmål ved domstolene efter denne lov.

Lister over godkendte myndigheder og organisationer

§ 5. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen meddeler Europa-Kommissionen en liste over myndigheder og organisationer, som erhvervsministeren efter forhandling med de berørte ministre har godkendt til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål, herunder navn og formål for disse, med henblik på optagelse på Europa-Kommissionens offentliggjorte liste. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen offentliggør denne liste.

Stk. 2. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen offentliggør en liste over myndigheder og organisationer, herunder navn og formål for disse, som erhvervsministeren efter forhandling med de berørte ministre har godkendt til at anlægge nationale gruppesøgsmål.

Tilbagekaldelse af godkendelse

§ 6. Erhvervsministeren kan tilbagekalde godkendelsen af en myndighed eller organisation.

Stk. 2. Godkendelsen af en organisation tilbagekaldes, såfremt organisationen ikke længere opfylder en eller flere af de betingelser, der er fastsat i § 3, stk. 2.

Stk. 3. Hvis en medlemsstat eller Europa-Kommissionen rejser tvivl om godkendelsen af en myndighed eller organisation, skal erhvervsministeren foretage en undersøgelse heraf.

Stk. 4. Retten påser, at en godkendt organisation opfylder betingelserne i § 3, stk. 2, hvis den sagsøgte under et gruppesøgsmål om genopretning rejser begrundet tvivl herom. Den sagsøgte bærer bevisbyrden for, at søgsmålet af denne grund bør afvises.

Stk. 5. Erhvervsministeren vurderer mindst hvert femte år, om de godkendte organisationer fortsat opfylder betingelserne i § 3, stk. 2.

Stk. 6. Erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at undersøgelsen efter stk. 3 og vurderingen efter stk. 5 skal ske ved, at godkendte organisationer anvender bestemte it-systemer til at sende dokumentation for fortsat opfyldelse af betingelserne i § 3, stk. 2.

Stk. 7. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen fungerer som nationalt kontaktpunkt i forhold til henvendelser fra andre medlemsstater eller Europa-Kommissionen efter stk. 3. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen meddeler Europa-Kommissionen navn og kontaktoplysninger på det nationale kontaktpunkt.

Oplysninger om gruppesøgsmål

§ 7. En godkendt myndighed eller organisation skal på sin hjemmeside give oplysninger om følgende:

- 1) De gruppesøgsmål, som myndigheden eller organisationen påtænker at anlægge efter denne lov.
- 2) Status for de gruppesøgsmål, som myndigheden eller organisationen har anlagt ved domstolene.
- 3) Resultatet af de gruppesøgsmål, der er nævnt i nr. 1 og 2, når disse er afsluttet.

Kapitel 3

Søgsmålskompetence mv.

Grænseoverskridende gruppesøgsmål

§ 8. Grænseoverskridende gruppesøgsmål kan her i landet anlægges af en eller flere godkendte myndigheder og organisationer, som er godkendt i en eller flere andre medlemsstater og optaget på Europa-Kommissionens offentliggjorte liste, jf. § 5, stk. 1, 2. led, i direktiv (EU) 2020/1828 af 25. november 2020, og kan anlægges, såfremt der er værneting for søgsmålet her i landet.

Stk. 2. Retten accepterer den liste, der udarbejdes af Europa-Kommissionen i medfør af artikel 5, stk. 1, 3. pkt., i direktiv (EU) 2020/1828 af 25. november 2020 som bevis for den godkendte myndigheds eller organisations kompetence til at anlægge et grænseoverskridende gruppesøgsmål, jf. dog § 10 og § 6, stk. 4.

Nationale gruppesøgsmål

§ 9. Nationale gruppesøgsmål efter denne lov kan anlægges af godkendte myndigheder og organisationer, som er optaget på den i § 5, stk. 2 omtalte liste, såfremt der er værneting for søgsmålet her i landet.

Søgsmålets tilknytning til myndighedens område eller organisationens vedtægtsbestemte formål

§ 10. Retten påser, at et gruppesøgsmål falder inden for den godkendte myndigheds område eller den godkendte organisations vedtægtsbestemte formål. Er dette ikke tilfældet, afviser retten sagen.

UDKAST

Søgsmålets parter

§ 11. Forbrugernes interesser varetages under gruppesøgsmålet af den godkendte myndighed eller organisation, der har anlagt sagen.

Stk. 2. Som parter i gruppesøgsmålet anses den godkendte myndighed eller organisation og myndighedens eller organisationens modpart.

Kapitel 4

Anlæggelse af gruppesøgsmål efter denne lov

Indgivelse af stævning

§ 12. Gruppesøgsmål efter denne lov anlægges ved indlevering af stævning til retten, jf. retsplejelovens § 348. Stævningen kan indleveres af godkendte myndigheder eller organisationer, jf. denne lovs kapitel 3. Ud over, hvad der fremgår af retsplejelovens § 348, skal stævningen indeholde følgende:

- 1) En angivelse af, at sagen anlægges efter reglerne i denne lov.
- 2) Oplysninger om de forbrugere, der er berørt af søgsmålet, herunder
 - a) en beskrivelse af gruppen og
 - b) oplysninger om, hvordan gruppemedlemmerne kan identificeres og underrettes om sagen.
- 3) De oplysninger, som i øvrigt er nødvendige for, at retten kan vurdere, om den har kompetence til at behandle sagen, og foretage lovvalg.

Stk. 2. Opfylder stævningen ikke kravene i stk. 1, finder retsplejelovens § 349 tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Gruppesøgsmål, der ud fra stævningen efter deres indhold er åbenlyst ubegrundede, afvises af retten.

Mulige påstande

§ 13. Gruppesøgsmål efter denne lov anlægges med påstand om

- 1) påbud, jf. kapitel 5
- 2) genopretning, jf. kapitel 6

Kapitel 5

Gruppesøgsmål om påbud

§ 14. I forbindelse med et gruppesøgsmål om påbud kan retten ved et foreløbigt eller endeligt påbud bestemme følgende:

- 1) At en erhvervsdrivende skal bringe en praksis, der udgør en overtrædelse af bestemmelser som nævnt i § 1, stk. 1, og som skader eller vil kunne skade forbrugernes kollektive interesser, til ophør.
- 2) At en erhvervsdrivendes påtænkte praksis, der vil udgøre en overtrædelse af bestemmelser som nævnt i § 1, stk. 1, og som indebærer en risiko for alvorlig eller uoprettelig skade for forbrugernes kollektive interesser, på forhånd forbydes.

Stk. 2. Retten kan ved et endeligt påbud endvidere bestemme følgende:

- 1) At en erhvervsdrivende skal anerkende, at en praksis udgør en overtrædelse som nævnt i stk. 1, nr. 1 eller 2.
- 2) At en erhvervsdrivende skal offentliggøre hele eller dele af en afgørelse om påbud i den form, retten bestemmer.

Stk. 3. Det er ikke en betingelse for en afgørelse om påbud, at berørte individuelle forbrugere har tilmeldt sig søgsmålet.

Stk. 4. Det er ikke en betingelse for en afgørelse om påbud, at den godkendte myndighed eller organisation beviser

- 1) at de individuelle forbrugere, der er berørt af en overtrædelse af bestemmelser som nævnt i § 1, stk. 1, har lidt tab eller skade, eller
- 2) den erhvervsdrivendes hensigt eller forsømmelse.

§ 15. Gruppesøgsmål om påbud behandles hurtigst muligt.

Stk. 2. Ved behandlingen af gruppesøgsmål om midlertidige påbud finder retsplejelovens §§ 413-429 tilsvarende anvendelse.

Kapitel 6

Gruppesøgsmål om genopretning

§ 16. I forbindelse med afgørelsen af et gruppesøgsmål om genopretning kan retten bestemme, at den erhvervsdrivende skal give berørte forbrugere adgang til bestemte retsmidler, som efter omstændighederne bl.a. kan være følgende:

- 1) Erstatning.
- 2) Afhjælpning.
- 3) Ombytning.
- 4) Forholdsmæssigt afslag.
- 5) Ophævelse af købet eller kontrakten.

6) Tilbagebetaling af betalte beløb.

Stk. 2. Hvor en afgørelse om genopretning ikke angiver de individuelle forbrugere, der er berettiget til at drage fordel af de retsmidler, som afgørelsen stiller til rådighed, skal den i det mindste beskrive den gruppe af forbrugere, der er berettiget til at drage fordel af de pågældende retsmidler.

Stk. 3. En afgørelse om genopretning skal angive en frist, inden for hvilken den erhvervsdrivende skal give forbrugerne adgang til de retsmidler, der er omfattet af afgørelsen.

Stk. 4. Forbrugerne er ikke afskåret fra i et andet søgsmål at kræve yderligere retsmidler, som ikke har været genstand for gruppesøgsmålet.

Tilmelding til gruppesøgsmål om genopretning

§ 17. Et gruppesøgsmål om genopretning, jf. § 16, omfatter de individuelle forbrugere, der har tilmeldt sig søgsmålet.

Stk. 2. Retten fastsætter en frist for ved skriftlig meddelelse at tilmelde sig gruppesøgsmålet. Retten bestemmer, hvortil tilmelding skal ske. Retten kan undtagelsesvis tillade, at tilmelding sker efter fristens udløb, hvis særlige grunde taler for det.

Stk. 3. Forbrugere, der er tilmeldt et gruppesøgsmål, kan ikke være repræsenteret i andre gruppesøgsmål vedrørende det samme spørgsmål mod den samme erhvervsdrivende og kan ikke anlægge et individuelt søgsmål, der vedrører det samme spørgsmål mod den samme erhvervsdrivende.

Stk. 4. Forbrugere, der er tilmeldt et gruppesøgsmål, kan ikke modtage erstatning mere end én gang vedrørende det samme spørgsmål mod den samme erhvervsdrivende.

Stk. 5. Godkendte organisationer kan kræve, at forbrugere, der vil tilmelde sig et konkret gruppesøgsmål om genopretning, betaler et gebyr ved tilmelding til det pågældende gruppesøgsmål.

Stk. 6. Erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler om størrelsen på det i stk. 1 nævnte gebyr. Erhvervsministeren kan endvidere fastsætte nærmere regler for betalingen af det i stk. 1 nævnte gebyr.

Interessekonflikter ved finansiering af gruppesøgsmål om genopretning

§ 18. Godkendte organisationer må ikke anlægge et gruppesøgsmål om genopretning, som finansieres af en tredjepart, hvor en interessekonflikt er opstået, eller hvor der foreligger nærliggende risiko for, at en sådan interes-

sekonflikt vil opstå. Finansiering fra tredjeparter, der har økonomisk interesse i at anlægge gruppesøgsmålet om genopretning eller resultatet heraf, må ikke føre gruppesøgsmålet væk fra beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser.

Stk. 2. Afgørelser truffet af godkendte organisationer i forbindelse med et gruppesøgsmål, herunder afgørelser om forlig, må ikke påvirkes uretmæssigt af en tredjepart på en måde, der vil være til skade for de kollektive interesser for de forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet.

Stk. 3. Godkendte organisationer må ikke anlægge gruppesøgsmål mod en modpart, som er en konkurrent til den, der finansierer sagen, eller mod en modpart, som den, der finansierer sagen, er afhængig af.

Stk. 4. Opstår der under sagen begrundet tvivl om, hvorvidt den godkendte organisation opfylder betingelserne i stk. 1-3, tager retten stilling hertil. Retten kan til brug for vurderingen pålægge den godkendte organisation inden for en rimelig frist at udlevere en finansiell oversigt over finansieringskilder, der anvendes til at støtte gruppesøgsmålet.

Stk. 5. Retten kan kræve, at den godkendte organisation afslår eller foretager ændringer med hensyn til den relevante finansiering.

Stk. 6. Hvis betingelserne i stk. 1-3 ikke er opfyldt, herunder fordi et pålæg efter stk. 4 eller et krav efter stk. 5 ikke efterkommes, afviser retten sagen.

Stk. 7. En afvisning i medfør af stk. 6 påvirker ikke rettighederne for de forbrugere, der er berørt af det pågældende gruppesøgsmål.

Sagsomkostninger i gruppesøgsmål om genopretning

§ 19. Individuelle forbrugere, der er berørt af et gruppesøgsmål om genopretning, kan ikke pålægges at betale sagsomkostninger, jf. stk. 2.

Stk. 2. Retten kan under ekstraordinære omstændigheder pålægge individuelle forbrugere, der er berørt af et gruppesøgsmål om genopretning, at betale sagsomkostninger, der er påløbet som følge af den pågældende individuelle forbrugers forsætlige eller uagtsomme adfærd.

Stk. 3. Den tabende part skal erstatte modparten de udgifter, der er forbundet med at opfylde den i § 21 nævnte oplysningspligt.

Forlig om genopretning

§ 20. Den godkendte myndighed eller organisation kan i fællesskab med den erhvervsdrivende forelægge retten et forslag til forlig om genopretning til fordel for de berørte forbrugere.

Stk. 2. Retten kan på ethvert tidspunkt under sagen opfordre parterne til at indgå forlig om genopretning. Retten fastsætter en rimelig frist for indgåelsen af forliget.

Stk. 3. Et forlig skal godkendes af retten. Retten afviser forliget, hvis det strider mod præceptive regler eller indeholder betingelser, som ikke kan håndhæves, idet der tages hensyn til parternes og navnlig de berørte forbrugeres rettigheder og interesser.

Stk. 4. Godkender retten forliget, bliver det bindende for sagens parter og de berørte individuelle forbrugere. § 16, stk. 4, finder tilsvarende anvendelse for retsmidler, der ikke er genstand for det pågældende forlig.

Oplysningspligt for gruppesøgsmål om genopretning

§ 21. De forbrugere, der er berørt af et igangværende gruppesøgsmål om genopretning, skal underrettes om gruppesøgsmålet i tide og på passende måde, så disse forbrugere kan tilmelde sig det pågældende gruppesøgsmål, jf. § 17, stk. 1. Underretningen gives på den måde, som retten bestemmer. Retten kan bestemme, at underretningen helt eller delvis skal ske ved offentlig bekendtgørelse. Retten kan pålægge den godkendte myndighed eller organisation at foretage underretningen. Udgifterne ved underretningen betales foreløbig af den godkendte myndighed eller organisation.

Stk. 2. Retten kan i afgørelsen bestemme, at den erhvervsdrivende for den erhvervsdrivendes regning og inden for en specifik tidsfrist underretter de forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet, om en afgørelse om genopretning, jf. § 16, eller et forlig om genopretning, jf. § 20, ved hjælp af midler, der står i et rimeligt forhold til sagens omstændigheder. Retten kan herunder bestemme, at den erhvervsdrivende skal underrette alle berørte forbrugere individuelt.

Stk. 3. Stk. 2 finder tilsvarende anvendelse på de godkendte myndigheder eller organisationer i forbindelse med endelige afgørelser om afvisning af gruppesøgsmål om genopretning.

Stk. 4. Stk. 2 og 3 finder ikke anvendelse, hvis de berørte forbrugere underrettes om den pågældende afgørelse eller det pågældende forlig på anden vis.

UDKAST

Kapitel 7

Sanktioner

§ 22. Den, der forsætligt overtræder et foreløbigt påbud som nævnt i § 14, stk. 1 og 2, kan idømmes straf efter retsplejelovens § 430.

Stk. 2. Den, der forsætligt overtræder en dom, eller et godkendt forlig, hvorved det er pålagt vedkommende at foretage eller undlade noget, kan under en af rekvirenten anlagt sag idømmes straf efter retsplejelovens § 535.

Stk. 3. En modpart, der uden lovlig grund undlader at efterkomme et pålæg om edition efter retsplejelovens § 298, stk. 1, kan idømmes straf efter retsplejelovens § 178. Retsplejelovens § 298, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel for overtrædelse af denne lov.

Kapitel 8

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 23. Loven træder i kraft den 25. juni 2023.

Stk. 2. Lov nr. 1257 af 20. december 2000 om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser ophæves.

§ 24. Loven finder anvendelse for gruppesøgsmål, som anlægges den 25. juni 2023 eller senere, uanset om den relevante nationale eller grænseoverskridende overtrædelse ophørte, inden gruppesøgsmålet efter denne lov blev anlagt eller afsluttet. For øvrige sager finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Kapitel 9

Territorialbestemmelse

§ 25. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvis i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som henholdsvis de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets baggrund
3. Lovforslagets hovedpunkter
 - 3.1. Anvendelsesområde og definitioner
 - 3.1.1. Gældende ret
 - 3.1.2. Direktivet
 - 3.1.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 3.2. Godkendte myndigheder og organisationer
 - 3.2.1. Godkendelse af myndigheder og organisationer og fortsat godkendelse af visse myndigheder m.v.
 - 3.2.1.1. Gældende ret
 - 3.2.1.2. Direktivet
 - 3.2.1.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 3.2.2. Lister over godkendte myndigheder og organisationer
 - 3.2.2.1. Gældende ret
 - 3.2.2.2. Direktivet
 - 3.2.2.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 3.2.3. Tilbagekaldelse af godkendelse
 - 3.2.3.1. Gældende ret
 - 3.2.3.2. Direktivet

3.2.3.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.2.4. Oplysninger om gruppesøgsmål

3.2.4.1. Gældende ret

3.2.4.2. Direktivet

3.2.4.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.3. Søgsmålskompetence mv. og søgsmålets parter

3.3.1. Gældende ret

3.3.2. Direktivet

3.3.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.4. Anlæggelse af gruppesøgsmål efter denne lov

3.4.1. Gældende ret

3.4.2. Direktivet

3.4.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.5. Gruppesøgsmål om påbud

3.5.1. Gældende ret

3.5.2. Direktivet

3.5.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.6. Gruppesøgsmål om genopretning

3.6.1. Indholdet af en afgørelse af et gruppesøgsmål om genopretning

3.6.1.1. Direktivet

3.6.1.2. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.6.2. Tilmelding til gruppesøgsmål om genopretning

3.6.2.1. Gældende ret

3.6.2.2. Direktivet

3.6.2.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.6.3. Interessekonflikter ved finansiering af gruppesøgsmål om genopretning

3.6.3.1. Gældende ret

3.6.3.2. Direktivet

3.6.3.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.6.4. Sagsomkostninger i gruppesøgsmål om genopretning

3.6.4.1. Gældende ret

3.6.4.2. Direktivet

3.6.4.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.6.5. Forlig om genopretning

3.6.5.1. Gældende ret

3.6.5.2. Direktivet

3.6.5.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.6.6. Oplysningspligt for gruppesøgsmål om genopretning

3.6.6.1. Gældende ret

3.6.6.2. Direktivet

3.6.6.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.7. Sanktioner

3.7.1. Gældende ret

3.7.2. Direktivet

3.7.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.8. Direktivets øvrige bestemmelser

3.8.1. Konsultationer

3.8.2. Elektroniske databaser

3.8.3. Bistand til godkendte myndigheder og organisationer

3.8.3.1. Gældende ret

3.8.3.2. Direktivet

3.8.3.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3.8.4. Kontrol og evaluering

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

7. Klimamæssige konsekvenser

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

9. Forholdet til EU-retten

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

11. Sammenfattende skema

1. Indledning

Lovforslaget gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2020/1828/EU af 25. november 2020 om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser og om ophævelse af direktiv 2009/22/EF (herefter benævnt direktivet). Direktivet er et minimumdirektiv. Der er med lovforslaget ikke lagt op til at overimplementere direktivet.

UDKAST

Med lovforslaget ønsker regeringen at bidrage til, at der på EU-plan og på nationalt plan findes en effektiv og virkningsfuld processuel ordning for anlæggelse af gruppesøgsmål om påbud og genopretning, der er tilgængelig for forbrugere i alle medlemsstater.

Forbrugere har i dag efter de gældende regler mulighed for at forfølge et krav mod en erhvervsdrivende ved at anlægge sag ved domstolene på forskellige måder. Er der tale om mindre krav, kan der eksempelvis anlægges en sag efter reglerne i retsplejelovens kapitel 39 om småsagsprocessen. Derudover er der efter reglerne i retsplejelovens kapitel 23 a mulighed for, at flere personer, som har ensartede krav, kan anlægge et gruppesøgsmål. Godkendte myndigheder og organisationer kan endvidere efter reglerne i lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser anlægge søgsmål med påstand om, at bestemte handlinger, der er i strid med forbrugernes kollektive interesser, forbydes.

Med lovforslaget lægges der op til at øge forbrugerbeskyttelsesniveauet yderligere, ved at indføre mulighed for, at godkendte organisationer og myndigheder, der repræsenterer forbrugernes interesser, kan anlægge og føre to nye typer af gruppesøgsmål mod erhvervsdrivende om henholdsvis påbud og genopretning.

Et »gruppesøgsmål« er kendetegnet ved, at søgsmålet berører en flerhed af personer, og at en repræsentant for denne gruppe (og ikke de enkelte gruppe-medlemmer) anses som part i søgsmålet.

Med lovforslaget vil det blive muligt at føre gruppesøgsmål om påbud eller gruppesøgsmål om genopretning og derigennem opnå, at forbrugere f.eks. får adgang til erstatning, hvis en erhvervsdrivende har overtrådt de regler, som direktivet omfatter.

Det foreslås, at erhvervsministeren efter forhandling med de berørte ministre kan godkende de organer (myndigheder) og organisationer, som kan anlægge gruppesøgsmål. Myndigheder og organisationer skal anmode om at blive godkendt, og organisationer skal derudover opfylde en række betingelser.

Det foreslås, at de godkendte myndigheder og organisationer kan anlægge nationale gruppesøgsmål ved domstolene her i landet, og at myndigheder og

organisationer, der er godkendt i andre medlemslande og optaget på Kommissionens liste, der udarbejdes i medfør af direktivet, på samme måde kan anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål her i landet, såfremt der efter reglerne om værneting er mulighed herfor.

2. Lovforslagets baggrund

Lovforslaget gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2020/1828/EU af 25. november 2020 om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser og om ophævelse af direktiv 2009/22/EF. Direktivet skal være gennemført i national lovgivning senest den 25. december 2022, og reglerne skal træde i kraft senest den 25. juni 2023.

Direktivet ophæver direktiv 2009/22/EF af 23. april 2009 om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser, som er en kodificering af direktiv 98/27/EF af 19. maj 1998 om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser. Disse direktivet er gennemført i dansk ret ved lov nr. 1257 af 20. december 2000 om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser, der foreslås ophævet ved nærværende lovforslag.

Baggrunden for direktiv 2020/1828/EU er, at den stigende globalisering og digitalisering har øget risikoen for, at et større antal forbrugere lider skade som følge af den samme ulovlige praksis. Det kan mindske forbrugernes tillid til det indre marked, hvis der ikke eksisterer effektive midler til at bringe en ulovlig praksis til ophør og til at opnå genopretning for forbrugere. Manglen på effektive midler til at håndhæve EU-retten, som beskytter forbrugere, kan resultere i en forvridning af den fair konkurrence mellem erhvervsdrivende, der overtræder lovgivningen, og erhvervsdrivende, der overholder lovgivningen, og som opererer nationalt eller på tværs af grænserne. Sådanne forvridninger kan hindre det indre marked i at fungere gnidningsløst.

Formålet med direktiv 2020/1828/EU er at sikre, at der på EU-plan og på nationalt plan findes mindst én effektiv og virkningsfuld processuel ordning for anlæggelse af gruppesøgsmål om påbud og genopretning, der er tilgængelig for forbrugere i alle medlemsstater. Det kan øge forbrugernes tillid og sætte dem i stand til at udøve deres rettigheder, hvis der er én processuel ordning for anlæggelse af gruppesøgsmål. Det kan endvidere bidrage til en

mere fair konkurrence og skabe lige vilkår for erhvervsdrivende, der opererer på det indre marked.

Formålet med direktivet er endvidere at bidrage til det indre markeds funktion og til opnåelsen af et højt forbrugerbeskyttelsesniveau ved at gøre det muligt for godkendte myndigheder og organisationer, som repræsenterer forbrugernes kollektive interesser, at anlægge gruppesøgsmål om påbud og genopretning mod erhvervsdrivende, der overtræder visse EU-retlige bestemmelser. Formålet er således, at disse godkendte myndigheder og organisationer bør kunne anmode om at få bragt en sådan overtrædelse til ophør eller få den forbudt og søge om genopretning, hvis det er relevant og muligt i henhold til EU-retten og national ret, herunder f.eks. erstatning, afhjælpning eller forholdsmæssigt afslag.

Direktiv 2020/1828/EU er et minimumsdirektiv, hvilket giver medlemsstaterne mulighed for at vedtage eller opretholde nationale bestemmelser om anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser, der er mere vidtrækkende, end hvad direktivet foreskriver. Der skal dog være mindst én national processuel ordning for gruppesøgsmål, som gør det muligt for godkendte myndigheder og organisationer at anlægge gruppesøgsmål om påbud og genopretning.

Grundet ophævelsen af direktiv 2009/22/EF og for at sikre en hensigtsmæssig implementering af direktiv 2020/1828/EU, idet anvendelsesområdet udvides betragteligt i det nye direktiv, foreslås det, at implementeringen af direktivet sker ved en ny hovedlov om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser, og at lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser ophæves.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Anvendelsesområde og definitioner

3.1.1. Gældende ret

Udpegede myndigheder og organisationer kan efter reglerne i den gældende lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser anlægge søgsmål med påstand om, at bestemte handlinger, der er i strid med forbrugernes kollektive interesser, forbydes. Ifølge lovens § 1, stk. 1, finder loven anvendelse på de nationale regler, der gennemfører de direktiver, som er optaget på bilaget til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/27/EF om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser.

Der var oprindeligt optaget 9 direktiver på bilaget til direktivet. Det er direktiver, der blandt andet vedrører vildledende reklame, forbrugerkredit, pakkerejser, reklame for humanmedicinske lægemidler mv. Efter direktivets vedtagelse i 1998, er der tilføjet 5 direktiver til bilaget.

3.1.2. Direktivet

Det følger af artikel 2, stk. 1, i direktiv 2020/1828/EU at direktivet finder anvendelse på gruppesøgsmål, som anlægges som følge af erhvervsdrivendes overtrædelser af de EU-retlige bestemmelser, der er omhandlet i direktivets bilag I, herunder sådanne bestemmelser som er gennemført i national ret, og som skader eller ville kunne skade forbrugernes kollektive interesser. Direktivet berører ikke de EU-retlige bestemmelser, der er omhandlet i bilag I.

Det fremgår af direktivets præambelbetragtning nr. 13, at direktivets anvendelsesområde bør afspejle den seneste udvikling på forbrugerbeskyttelsesområdet. Da forbrugere i stigende grad handler på et bredere og stadig mere digitaliseret marked, skal der for at opnå et højt forbrugerbeskyttelsesniveau være krav om, at områder som databeskyttelse, finansielle tjenesteydelser, rejser og turisme, energi og telekommunikation omfattes af direktivet i til-læg til den almindelige forbrugerbeskyttelsesret. Da der er øget efterspørgsel blandt forbrugerne efter finansielle tjenesteydelser og investeringstjenesteydelser, er det navnlig vigtigt at forbedre håndhævelsen af forbrugerbeskyttelsesretten på disse områder. Forbrugermarkedet har også udviklet sig på området for digitale tjenester, og der er et øget behov for mere effektiv håndhævelse af forbrugerbeskyttelsesretten, herunder vedrørende databeskyttelse.

Bilag I til direktivet indeholder 66 EU-retsakter og bestemmelser, som er omfattet af direktivets anvendelsesområde. Anvendelsesområdet er bredt og omfatter – ud over den almindelige forbrugerbeskyttelsesret - flere sektorspecifikke områder, hvor forbrugernes kollektive interesser beskyttes.

Efter direktivets præambelbetragtning nr. 15, bør direktivet ikke berøre de retsakter, der er opført i bilag I, og herunder ikke bør ændre eller udvide definitionerne fastsat i disse retsakter eller erstatte eventuelle håndhævelsesmekanismer, som de pågældende retsakter måtte indeholde.

Det følger endvidere af direktivets præambelbetragtning nr. 17, at for at sikre en hensigtsmæssig reaktion på overtrædelser af EU-retten, hvis form og omfang hurtigt forandrer sig, bør EU-lovgiver, hver gang der vedtages en ny EU-retsakt, der er relevant for beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser, overveje, om bilag I til direktivet skal ændres for at sikre, at den nye EU-retsakt omfattes af direktivets anvendelsesområde.

Direktivets definitioner fremgår af artikel 3.

3.1.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Direktiv 2020/1828/EU er et minimumdirektiv. Erhvervsministeriet finder det ikke nødvendigt at lade anvendelsesområdet være bredere, end hvad der følger af direktivet. Lovforslagets anvendelsesområde svarer således til det anvendelsesområde, som direktivet foreskriver.

Udvidelsen i forhold til de hidtil gældende regler af antallet af EU-retlige bestemmelser, som omfattes af direktivet, medfører allerede en markant udvidelse af anvendelsesområdet i forhold til, hvad der gælder i dag. Der vil derfor efter de foreslåede regler kunne føres gruppesøgsmål på baggrund af væsentligt flere forbrugerbeskyttelsesregler end i dag. Hertil kommer, at retsplejeloven indeholder en ordning om gruppesøgsmål, der gælder ved siden af lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser. På den baggrund vurderes det ikke nødvendigt at lade anvendelsesområdet for lovforslaget være bredere end det anvendelsesområde, som er påkrævet efter direktivet.

Det lægges op til, at loven vil finde anvendelse på gruppesøgsmål, der anlægges som følge af en erhvervsdrivendes overtrædelse af de EU-retlige bestemmelser, der er nævnt i bilag I til direktiv 2020/1828/EU, herunder sådanne bestemmelser som er gennemført i national ret, og som skader eller vil kunne skade forbrugernes kollektive interesser.

Erhvervsministeriet finder, at gruppesøgsmål om påbud og gruppesøgsmål om genopretning, hvor intet andet følger af lovforslaget, bør behandles efter retsplejens almindelige regler om borgerlige sager.

Det er ikke hensigten med lovforslaget at påvirke den allerede gældende gruppesøgsmålsordning efter retsplejelovens kapitel 23 a. Lovforslaget in-

deholder på den baggrund en udtrykkelig bestemmelse om, at reglerne i retsplejelovens § 23 a om gruppesøgsmål ikke vil finde anvendelse på søgsmål anlagt efter loven.

I overensstemmelse med præambelbetragtning nr. 17, foreslås det, at erhvervsministeren vil kunne fastsætte regler om, at lovens anvendelsesområde udvides i overensstemmelse med direktivet. Det vil svare det, hvad der gælder i dag.

Erhvervsministeriet finder det derudover hensigtsmæssigt med en direktivnær implementering af direktivets definitioner. Der er alene foretaget mindre sproglige ændringer i forhold til direktivets definitioner uden indholdsmæssig betydning. Der henvises til lovforslagets specielle bemærkninger til § 2.

3.2. Godkendte myndigheder og organisationer

3.2.1. Godkendelse af myndigheder og organisationer og fortsat godkendelse af visse myndigheder m.v.

3.2.1.1. Gældende ret

Efter den gældende bestemmelse i § 4, stk. 1, i lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser, kan erhvervsministeren efter forhandling med de berørte ministre udpege de danske myndigheder og organisationer, der kan anlægge søgsmål med påstand om forbud i andre medlemsstater for overtrædelser af direktiverne optaget på det i § 1, stk. 1, nævnte bilag, således som disse er gennemført i medlemsstaternes nationale ret.

Lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser gælder alene for grænseoverskridende gruppesøgsmål og alene for gruppesøgsmål med påstand om forbud.

Erhvervsministeren har udpeget Forbrugerombudsmanden og Lægemiddelstyrelsen, som fremgår af Europa-Kommissionens offentliggjorte liste vedrørende nationale myndigheder og organisationer, som er beføjet til at anlægge søgsmål i medfør af direktiv 2009/22/EF.

Erhvervsministeren kan efter forhandling med de berørte ministre fastsætte nærmere betingelser for udøvelsen af den i stk. 1 nævnte søgsmålskompetence, jf. § 4, stk. 2, i lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser. Over for myndigheder vil der kunne fastsættes nærmere regler om hvilke

direktiver og artikler, de forskellige myndigheder kan håndhæve. Der kan endvidere fastsættes krav om koordinering mellem myndighederne, ligesom der kan fastsættes andre begrænsninger i myndighedernes tilsynsbeføjelser, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 171.

Lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser indeholder ikke betingelser for udpegning af de danske myndigheder og organisationer, der kan anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål.

Det er forudsat i bemærkningerne til lovforslaget, at alle lovlige organisationer, der har til formål at beskytte forbrugernes kollektive interesser, kan godkendes, jf. direktiv 2009/22/EF artikel 3, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 166.

Efter gældende ret kan nationale gruppesøgsmål anlægges efter reglerne i retsplejelovens kapitel 23 a. Udpegning som grupperepræsentant til anlæggelse af nationale gruppesøgsmål kan alene ske ad hoc ved retten.

Den gældende bestemmelse i markedsføringslovens § 35 medfører, at Forbrugerombudsmanden kan udpeges som grupperepræsentant i et gruppesøgsmål.

3.2.1.2. Direktivet

Det følger af direktivets artikel 4, stk. 3, at medlemsstaterne udpeger et organ/en organisation som omhandlet i stk. 2, der har anmodet om at blive udpeget som godkendt organ/organisation med henblik på anlæggelse af grænseoverskridende gruppesøgsmål, hvis nævnte organ/ organisation opfylder alle kriterier i bestemmelsens litra a) – f).

Derudover følger det af direktivets artikel 4, stk. 4, at medlemsstaterne sikrer, at de kriterier, som de anvender til at udpege et organ/en organisation som godkendt organ/ organisation med henblik på anlæggelse af nationale gruppesøgsmål, er i overensstemmelse med dette direktivs mål for at sikre, at sådanne gruppesøgsmål fungerer effektivt og virkningsfuldt.

Det fremgår af direktivets artikel 4, stk. 5, at medlemsstaterne kan beslutte, at kriterierne i stk. 3 også anvendes til udpegelse af godkendte organer/organisationer med henblik på anlæggelse af nationale gruppesøgsmål.

Medlemsstaterne kan ifølge direktivets artikel 4, stk. 7, udpege offentlige organer som godkendte organer/organisationer med henblik på anlæggelse af gruppesøgsmål uanset artikel 4, stk. 3 og 4. Medlemsstaterne kan fastsætte, at offentlige organer, der allerede er udpeget som godkendte organer/organisationer i henhold til artikel 3 i direktiv 2009/22/EF, skal forblive udpeget som godkendte organer/organisationer med henblik på direktivet.

3.2.1.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Direktivet indeholder krav om, at myndigheder og organisationer skal opfylde de samme betingelser for godkendelse til anlæggelse af grænseoverskridende gruppesøgsmål, da dette bør være ens i alle medlemsstater, jf. præambelbetragtning nr. 25 og artikel 4, stk. 3. Det betyder, at myndigheder og organisationer skal anmode om godkendelse og opfylde de betingelser, der er opført i direktivets artikel 4, stk. 3, litra a) - f), for at blive godkendt til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål.

Efter præambelbetragtning nr. 26, bør medlemsstaterne dog frit kunne fastsætte betingelserne for godkendelse af myndigheder og organisationer til anlæggelse af nationale gruppesøgsmål i overensstemmelse med national ret.

Erhvervsministeriet finder det mest hensigtsmæssigt, at der gælder samme betingelser for godkendelse af myndigheder og organisationer til at anlægge både grænseoverskridende og nationale gruppesøgsmål. Dette vil også være i overensstemmelse med direktivets artikel 4, stk. 4 og 5, hvorefter medlemsstaterne kan beslutte, at betingelserne i stk. 3, også anvendes til at godkende myndigheder og organisationer til at anlægge nationale gruppesøgsmål.

Det foreslås derfor, at erhvervsministeren efter forhandling med de berørte ministre vil kunne godkende de myndigheder og organisationer, der har anmodet om at blive godkendt til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål i andre medlemsstater og nationale gruppesøgsmål her i landet for overtrædelser efter § 1.

Myndigheder og organisationer skal således anmode om godkendelse til at kunne anlægge nationale og grænseoverskridende gruppesøgsmål. Myndig-

UDKAST

heder og organisationer skal kun anmode én gang, og såfremt de bliver godkendt, vil de være godkendt med henblik på fremtidige gruppesøgsmål, som anlægges efter lovforslaget.

Myndigheder og organisationer kan løbende anmode om at blive godkendt til at anlægge gruppesøgsmål efter lovforslaget.

Det vil ikke være muligt at blive godkendt på ad hoc-basis efter dette lovforslag, hvilket er i overensstemmelse med præambelbetragtning nr. 28, hvorefter direktivet ikke bør tilskynde medlemsstaterne til at indføre muligheder for at godkendte myndigheder og organisationer på ad hoc-basis. Dette vil fortsat være muligt efter reglerne om gruppesøgsmål i retsplejelovens kapitel 23 a.

Efter direktivets artikel 4, stk. 7, kan medlemsstaterne godkende myndigheder til anlæggelse af grænseoverskridende gruppesøgsmål uanset stk. 3 og 4. Det vil sige, at myndigheder kan godkendes til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål, selv om de ikke opfylder betingelserne i artikel 4, stk. 3. I overensstemmelse hermed finder Erhvervsministeriet, at det alene er organisationer, der skal opfylde betingelserne for godkendelse til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål, som følger af direktivets artikel 4, stk. 3, jf. lovforslagets § 3, stk. 2.

Erhvervsministeriet finder det hensigtsmæssigt med en direktivnær implementering af direktivets betingelser for godkendelse. Der er alene foretaget mindre sproglige ændringer i forhold til direktivets betingelser for godkendelse uden indholdsmæssig betydning. Der henvises til lovforslagets specielle bemærkninger til § 3, stk. 2.

Betingelserne er kumulative, hvorefter alle betingelser skal være opfyldt for, at en organisation kan blive godkendt til at anlægge gruppesøgsmål.

Organisationerne vil ved anmodning til erhvervsministeren skulle indsende dokumentation for opfyldelse af de ovenfor nævnte betingelser.

Myndigheder, der ønsker at blive godkendt til at kunne anlægge grænseoverskridende og nationale gruppesøgsmål, vil dog skulle anmode herom, ligesom organisationer. Myndigheder kan f.eks. være myndigheder, som fører tilsyn med de EU-retlige bestemmelser, der er omfattet af bilag I til direktivet.

UDKAST

Godkendelse af danske myndigheder til at anlægge gruppesøgsmål med påstand om påbud og genopretning efter de EU-retlige bestemmelser omfattet af bilag I til direktivet, herunder som disse er gennemført ved national ret, vil udvide myndighedernes kompetenceområde.

Det foreslås, at erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at myndigheders og organisationers anmodning om at blive godkendt til at anlægge gruppesøgsmål skal ske ved anvendelse af bestemte it-systemer.

Herved kan erhvervsministeren ved bekendtgørelse fastsætte, at myndigheder og organisationer skal anmode om godkendelse til at anlægge gruppesøgsmål via Virk.dk, hvor organisationer ligeledes skal indsende dokumentation for, at de opfylder betingelserne for godkendelse, jf. lovforslagets § 3, stk. 2.

Det foreslås endvidere, at erhvervsministeren efter forhandling med de berørte ministre kan fastsætte nærmere betingelser for udøvelsen af de godkendte myndigheders og organisationers søgsmålskompetence.

Der vil således kunne fastsættes nærmere regler om, hvilke EU-retlige bestemmelser i direktivets bilag I, som de forskellige godkendte myndigheder og organisationer kan anlægge gruppesøgsmål om.

Direktivets artikel 4, stk. 7, giver mulighed for, at myndigheder, der allerede er godkendt i henhold til direktiv 2009/22/EF, skal forblive godkendte myndigheder i henhold til direktiv 2020/1828/EU. I overensstemmelse hermed finder Erhvervsministeriet det hensigtsmæssigt, at myndigheder, der allerede er godkendt i henhold til lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser, kan forblive godkendte til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål i andre medlemsstater.

Det foreslås derudover, at disse myndigheder derudover vil godkendes til at kunne anlægge nationale gruppesøgsmål med domstolene her i landet.

Det vil medføre, at Forbrugerombudsmanden og Lægemiddelstyrelsen, som er i dag er godkendt til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål, kan fortsætte med at være godkendt, såfremt de ønsker dette.

Forbrugerombudsmanden og Lægemiddelstyrelsen vil derudover også automatisk vil blive godkendte til at anlægge nationale gruppesøgsmål, hvis

de ønsker at fortsætte med at være godkendt til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål. Det findes hensigtsmæssigt, da det efter lovforslaget vil være muligt at godkende myndigheder til at anlægge nationale gruppesøgsmål.

3.2.2. Lister over godkendte myndigheder og organisationer

3.2.2.1. Gældende ret

Den gældende bestemmelse i § 2 i lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser medfører, at udenlandske myndigheder og organisationer, som er optaget på den af Kommissionen offentliggjorte liste i De Europæiske Fællesskabers Tidende i henhold til bestemmelserne i direktiv 98/27/EF, kan anlægge søgsmål med påstand om forbud ved domstolene efter retsplejelovens bestemmelser, jf. lovens § 3.

Europa-Kommissionen har udstedt en meddelelse med oplysninger fra medlemsstaterne om artikel 4, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/22/EF om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser, der kodificerer direktiv 98/27/EF, vedrørende nationale myndigheder og organisationer, som er godkendt til at anlægge søgsmål i medfør af artikel 2 i direktiv 2009/22/EF.

3.2.2.2. Direktivet

Det følger af artikel 5, stk. 1, at hver medlemsstat meddeler Kommissionen en liste over godkendte organer/organisationer, som den på forhånd har udpeget til at kunne anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål, herunder disse godkendte organers/organisationers navn og vedtægtsbestemte formål, senest den 26. december 2023. Hver medlemsstat orienterer Kommissionen, når der er ændringer til denne liste. Medlemsstaterne gør listen offentligt tilgængelig.

Det følger endvidere, at Kommissionen udarbejder en samlet liste over disse godkendte organer/organisationer og gør den offentligt tilgængelig. Kommissionen ajourfører denne liste, når ændringer til medlemsstaternes lister over godkendte organer/organisationer meddeles Kommissionen.

Medlemsstaterne skal ifølge artikel 5, stk. 2, sikre, at oplysninger om godkendte organer/organisationer, der er udpeget på forhånd med henblik på at kunne anlægge nationale gruppesøgsmål, gøres tilgængelige for offentligheden.

3.2.2.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

For at opfylde direktivets krav om, at medlemsstaterne skal meddele Europa-Kommissionen en liste over godkendte myndigheder og organisationer, foreslås det indført i lovforslagets, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen meddeler Europa-Kommissionen en liste over myndigheder og organisationer, som erhvervsministeren efter forhandling med de berørte ministre har godkendt til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål med henblik på optagelse på Europa-Kommissionens offentliggjorte liste.

Det foreslås derudover, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen offentliggør denne liste.

Det skyldes, at det alene er et krav efter direktivet, at medlemsstaterne skal meddele Europa-Kommissionen en liste over godkendte myndigheder og organisationer, der kan anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål.

Det foreslås derudover, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen offentliggør en liste over myndigheder og organisationer, som erhvervsministeren efter forhandling med de berørte ministre har godkendt til at anlægge nationale gruppesøgsmål.

På denne måde sikres, at oplysninger om myndigheder og organisationer, der er godkendt til at anlægge nationale gruppesøgsmål, gøres tilgængelige for offentligheden i overensstemmelse med direktivets artikel 5, stk. 2.

Listen over myndigheder og organisationer, der er godkendt til at anlægge henholdsvis grænseoverskridende og nationale gruppesøgsmål vil i praksis være den samme liste, da det med lovforslaget foreslås, at der skal gælde samme betingelser for godkendelse af myndigheder og organisationer til anlæggelse af grænseoverskridende og nationale gruppesøgsmål, jf. ovenfor under afsnit 3.2.1.3.

3.2.3. Tilbagekaldelse af godkendelse

3.2.3.1. Gældende ret

Den gældende bestemmelse i § 4, stk. 1, lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser, medfører at erhvervsministeren efter forhandling med de berørte ministre udpege de danske myndigheder og organisationer, der kan anlægge søgsmål med påstand om forbud i andre medlemsstater for

overtrædelser af direktiverne optaget på det i § 1, stk. 1, nævnte bilag, således som disse er gennemført i medlemsstaternes nationale ret.

Det følger af bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 171, at erhvervsministeren på samme måde kan tilbagekalde en udpegning til at anlægge søgsmål i andre medlemsstater.

3.2.3.2. Direktivet

Det følger af artikel 5, stk. 3, at medlemsstaterne mindst hvert femte år vurderer, om de godkendte organer/organisationer fortsat opfylder kriterierne i artikel 4, stk. 3. Medlemsstaterne sikrer, at et godkendt organ/en godkendt organisation mister sin status, hvis det/den ikke længere opfylder et eller flere af kriterierne.

Det følger endvidere af direktivets artikel 5, stk. 4, at hvis en medlemsstat eller Kommissionen rejser tvivl om, hvorvidt et godkendt organ/en godkendt organisation opfylder de kriterier, der er fastsat i artikel 4, stk. 3, undersøger den medlemsstat, som udpegede det/den pågældende organ/organisation, sagen. Om nødvendigt tilbagekalder medlemsstaten udpegelsen af det godkendte organ/den godkendte organisation, hvis det/den ikke længere opfylder et eller flere kriterierne. Modparten i form af den erhvervsdrivende i et gruppesøgsmål skal have mulighed for at rejse begrundet tvivl over for retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden om, hvorvidt et godkendt organ/en godkendt organisation opfylder kriterierne i artikel 4, stk. 3.

Medlemsstaterne udpeger efter artikel 5, stk. 5, nationale kontaktpunkter med henblik på stk. 4 og meddeler Kommissionen navn på og kontaktoplysninger for disse kontaktpunkter. Kommissionen udarbejder en liste over disse kontaktpunkter og gør listen tilgængelig for medlemsstaterne.

3.2.3.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det foreslås, at erhvervsministeren kan tilbagekalde godkendelsen af en myndighed eller organisation.

Erhvervsministeriet finder det hensigtsmæssigt, at det både er erhvervsministeren, der godkender myndigheder og organisationer samt tilbagekalder denne godkendelse.

UDKAST

Det kan f.eks. være relevant at tilbagekalde en godkendelse af en myndighed, hvis myndigheden ikke er eller ikke længere er rette tilsynsmyndighed med de angivne EU-retsakter eller bestemmelser.

Det foreslås derudover, at godkendelsen af en organisation tilbagekaldes, hvis organisationen ikke længere opfylder en eller flere af de betingelser, der fastsat i lovforslagets § 3, stk. 2.

Det er således et krav for godkendte organisationer, at de opfylder de angivne betingelser på tidspunktet for anmodning om godkendelse til at anlægge gruppesøgsmål efter loven, men også at de fortsætter med at opfylde betingelserne, jf. ovenfor under afsnit 3.2.1.3.

Hvis erhvervsministeren tilbagekalder godkendelsen af en myndighed eller organisation, mister myndigheden eller organisationen sin status, jf. direktivets artikel 5, stk. 3.

Hvis erhvervsministeren tilbagekalder godkendelsen af en myndighed eller organisation i løbet af et igangværende gruppesøgsmål, kan myndigheden eller organisationen ikke fortsætte gruppesøgsmålet ved domstolene, og retten må afvise sagen.

Det foreslås endvidere, at erhvervsministeren foretager en undersøgelse, hvis en medlemsstat eller Europa-Kommissionen rejser tvivl om godkendelsen af en myndighed eller organisation.

Erhvervsministeren skal derved undersøge, om myndigheden eller organisationen er godkendt korrekt. For myndighedens vedkommende skal erhvervsministeren derved undersøge, at myndigheden har anmodet korrekt om godkendelse, og om myndigheden er rette tilsynsmyndighed med de angivne EU-retsakter og bestemmelser.

For organisationers vedkommende skal erhvervsministeren undersøge, om organisationen har anmodet korrekt om godkendelse, og om organisationen fortsat opfylder de betingelser, der fremgår af lovforslagets § 3, stk. 2.

Det foreslås, at retten påser, at en godkendt organisation opfylder betingelserne i lovforslagets § 3, stk. 2, hvis den sagsøgte under et gruppesøgsmål om genopretning rejser begrundet tvivl herom. Den sagsøgte bærer bevisbyrden for, at søgsmålet af denne grund bør afvises.

For at opfylde direktivets krav om, at medlemsstaterne mindst hvert femte år vurderer, om de godkendte myndigheder og organisationer fortsat opfylder betingelserne for godkendelse, foreslås det indført i lovforslaget, at erhvervsministeren mindst hvert femte år vurderer, om de godkendte organisationer fortsat opfylder betingelserne i lovforslagets § 3, stk. 2.

Det foreslås endvidere, at erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at undersøgelsen og vurderingen af godkendte organisationers opfyldelse af betingelserne i § 3, stk. 2, skal ske ved, at godkendte organisationer anvender bestemte it-systemer til at sende dokumentation for fortsat opfyldelse af betingelserne.

Herved kan erhvervsministeren ved bekendtgørelse fastsætte, at organisationer via Virk.dk skal sende dokumentation for, at de fortsat opfylder betingelserne for godkendelse, jf. lovforslagets § 3, stk. 2. Dette kan både være til brug for erhvervsministerens vurdering af, om de godkendte organisationer fortsat opfylder betingelserne, og hvis erhvervsministeren skal undersøge, om de godkendte organisationer fortsat opfylder betingelserne som følge af, at en medlemsstat eller Europa-Kommissionen har rejst tvivl herom.

3.2.4. Oplysninger om gruppesøgsmål

3.2.4.1. Gældende ret

Der er ingen regler om oplysningspligt for godkendte myndigheder, organisationer eller den erhvervsdrivende i lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser.

3.2.4.2. Direktivet

Medlemsstaterne skal ifølge artikel 13, stk. 1, fastlægge regler, der sikrer, at godkendte organer/organisationer navnlig på deres websted giver oplysninger om: a) de gruppesøgsmål, som de har besluttet at anlægge ved en retsinstans eller forvaltningsmyndighed b) status for gruppesøgsmål, som de har anlagt for en retsinstans eller forvaltningsmyndighed, og c) resultatet af de gruppesøgsmål, der er omhandlet i litra a) og b).

Det fremgår af præambelbetragtning nr. 58, at for at et gruppesøgsmål kan blive vellykket, er det afgørende at sikre, at forbrugerne underrettes om det. Godkendte myndigheder og organisationer bør på deres websteder oplyse

forbrugerne om de gruppesøgsmål, som de har besluttet at anlægge for retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden, status for de gruppesøgsmål, som de har anlagt, og resultaterne af sådanne gruppesøgsmål, så forbrugerne er i stand til at træffe en kvalificeret afgørelse om, hvorvidt de ønsker at deltage i et gruppesøgsmål, og rettidigt tage de nødvendige skridt. Oplysninger, som de godkendte myndigheder og organisationer skal give forbrugerne, bør navnlig, hvis det er relevant og hensigtsmæssigt, omfatte en forklaring på et forståeligt sprog om sagens genstand og om de mulige eller faktiske retsvirkninger af gruppesøgsmålet, den godkendte myndigheds eller organisations hensigt om at indbringe sagen, en beskrivelse af den gruppe af forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet, og de nødvendige skridt, som de berørte forbrugere skal tage, herunder sikring af den nødvendige dokumentation, for at kunne drage fordel af foranstaltningerne om påbud eller genopretning eller de godkendte forlig som omhandlet i dette direktiv. Sådanne oplysninger bør være tilstrækkelige og stå i et rimeligt forhold til sagens omstændigheder.

3.2.4.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det foreslås, at godkendte myndigheder og organisationer på deres hjemmeside skal give oplysninger om de gruppesøgsmål, som myndigheden eller organisationer påtænker at anlægge, status for de gruppesøgsmål, som myndigheden eller organisationen har anlagt ved domstolene, og resultatet af de nævnte gruppesøgsmål.

Oplysningerne skal gives i et forståeligt sprog for forbrugerne, og de godkendte myndigheder og organisationer skal give de oplysninger, der er relevante og hensigtsmæssige for det konkrete gruppesøgsmål. Dette skal bidrage til, at forbrugerne bliver i stand til at træffe en beslutning om, hvorvidt de ønsker at deltage i et gruppesøgsmål, og rettidigt foretage de nødvendige skridt, jf. præambelbetragtning nr. 58.

3.3. Søgsmålskompetence mv. og søgsmålets parter

3.3.1. Gældende ret

Den gældende bestemmelse i § 2 i lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser, medfører, at udenlandske myndigheder og organisationer, som er optaget på den af Europa-Kommissionen offentliggjorte liste i De

Europæiske Fællesskabers Tidende i henhold til direktiv 98/27/EF, kan anlægge søgsmål med påstand om forbud ved domstolene.

Det følger af bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 169, at søgsmålskompetencen alene gælder søgsmål med påstand om forbud og håndhævelse af forbuddene og alene sager, hvor danske virksomheder har foretaget ulovlige handlinger i strid med de direktiver, som er optaget på bilaget til forbudsdirektivet, som disse er gennemført ved medlemsstaternes nationale ret. Europa-Kommissionen udarbejder en liste over de godkendte organer tillige med en beskrivelse af disses formål. Listen og ændringer af listen offentliggøres i De Europæiske Fællesskabers Tidende.

Det følger endvidere af bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 170, at domstolene skal acceptere den liste, som Europa-Kommissionen udarbejder, som bevis for, at de godkendte organer kan varetage forbrugernes kollektive interesser. Domstolene har ret til at undersøge, om de godkendte organer ud fra deres formål og virke har en retlig interesse i at indbringe en sag i det konkrete tilfælde. Det vil således efter en konkret vurdering være muligt for retten at afvise en sag. Retten kan således f.eks. afvise en udenlandsk bilejerorganisation, der vil nedlægge forbud mod vildledende reklame for computere, uanset at organisationen er optaget på Europa-Kommissionens offentliggjorte liste, og organisationen formål er at beskytte medlemmernes interesser. Den handling, som det godkendte organ ønsker at få forbudt, skal have virkning i den medlemsstat, som har udpeget organet.

Hvem der er sagens parter og hvilke beføjelser, sagens parter har, fremgår af retsplejelovens kapitel 24 samt retsplejens almindelige regler om borgerlige sager. Det er normalt sagsøger og sagsøgte, der er parter i sagen.

3.3.2. Direktivet

Det følger af direktivets artikel 6, stk. 1, at medlemsstaterne sikrer, at godkendte organer/organisationer, der på forhånd er udpeget i en anden medlemsstat med henblik på at kunne anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål, kan anlægge sådanne gruppesøgsmål ved deres retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder.

Det fremgår endvidere af præambelbetragtning nr. 19, at da både retslige og administrative procedurer effektivt og virkningsfuldt kan tjene til at beskytte forbrugernes kollektive interesser, overlades det til medlemsstaterne at beslutte, om et gruppesøgsmål kan anlægges som retslig procedure, administrativ procedure eller begge afhængigt af det relevante retsområde eller den pågældende økonomiske sektor.

Medlemsstaterne sikrer efter direktivets artikel 6, stk. 2, at hvis en påstået overtrædelse af EU-ret som omhandlet i artikel 2, stk. 1, berører eller sandsynligvis vil berøre forbrugere i forskellige medlemsstater, kan gruppesøgsmålet anlægges for en medlemsstats retsinstans eller forvaltningsmyndighed af flere godkendte organer/organisationer fra forskellige medlemsstater med henblik på beskyttelse af de kollektive interesser for forbrugere i forskellige medlemsstater.

Efter direktivets artikel 6, stk. 3, skal retsinstanserne og forvaltningsmyndighederne acceptere den liste, der er omhandlet i artikel 5, stk. 1, som bevis for det godkendte organs/den godkendte organisations kompetence til at anlægge et grænseoverskridende gruppesøgsmål, uden at dette berører retten for den retsinstans eller forvaltningsmyndighed, som sagen er indbragt for, til at undersøge, om det ud fra det godkendte organs/den godkendte organisations vedtægtsbestemte formål er berettiget, at det/den indbringer en sag i et konkret tilfælde.

Det følger af præambelbetragtning nr. 32, at der bør sikres gensidig anerkendelse af den kompetence til at anlægge gruppesøgsmål, som godkendte organer/organisationer, der er udpeget med henblik på grænseoverskridende gruppesøgsmål, er tillagt. Disse godkendte organers/organisationers identitet bør meddeles til Kommissionen, og Kommissionen bør udarbejde en liste over disse godkendte organer/organisationer. Optagelse på listen bør tjene som bevis for, at det godkendte organ/den godkendte organisation, der anlægger et gruppesøgsmål, har kompetence til at anlægge gruppesøgsmål. Dette bør ikke berøre retsinstansernes og forvaltningsmyndighedernes ret til at undersøge, om det ud fra det godkendte organs/den godkendte organisations vedtægtsbestemte formål er berettiget, at den/det anlægger sag i et konkret tilfælde.

3.3.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Erhvervsministeriet finder det mest hensigtsmæssigt at videreføre gældende ret fra lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser, for så vidt som at gruppesøgsmål anlægges ved domstolene. Erhvervsministeriet finder ikke grundlag for at udvide muligheden for at anlægge gruppesøgsmål til også at kunne ske ved forvaltningsmyndigheder.

Det foreslås derfor, at en eller flere godkendte myndigheder eller organisationer, som er godkendt af en anden medlemsstat og optaget på Europa-Kommissionens offentliggjorte liste i henhold til artikel 5, stk. 1, 2. led, i direktiv (EU) 2020/1828 af 25. november 2020, skal kunne anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål ved domstolene.

Såfremt et gruppesøgsmål anlægges af myndigheder eller organisationer fra flere medlemsstater forudsættes det, at den påståede overtrædelse berører eller sandsynligvis vil berøre forbrugere i forskellige medlemsstater.

Det foreslås videre, at retten som udgangspunkt skal acceptere den liste, der udarbejdes af Europa-Kommissionen i medfør af art 5, stk. 1, 3. pkt., i direktivet som bevis for den godkendte myndigheds eller organisations kompetence til at anlægge et grænseoverskridende gruppesøgsmål.

For at opfylde direktivets krav om, at retten skal kunne undersøge, om det berettiget, at det godkendte organ eller den godkendte organisationen anlægger et søgsmål i det konkrete tilfælde, foreslås det indført i lovforslaget, at retten påser, at et gruppesøgsmål falder inden for myndighedens område eller den godkendte organisations vedtægtsbestemte formål.

Det foreslås endelig, at det er den godkendte myndighed eller organisation og dennes modpart, der er parter i sagen. De enkelte forbrugere er dermed ikke parter i sagen og har derfor heller ingen partsbeføjelser. Betegnelsen gruppesøgsmål sigter således til, at den flerhed af personer, hvis individuelle krav afgøres under retssagen, defineres som og repræsenteres som en gruppe, over for hvilke dommen har bindende virkning (retskraft).

Det bemærkes, at lovforslaget indebærer, at retsplejelovens kapitel 23 a om gruppesøgsmål ikke finder anvendelse ved behandling af gruppesøgsmål, der anlægges efter de foreslåede regler.

3.4. Anlæggelse af gruppesøgsmål efter denne lov

3.4.1. Gældende ret

De almindelige regler om anlæggelse af civile søgsmål findes i retsplejelovens kapitel 33 om sagsforberedelse i 1. instans. Af reglerne fremgår det bl.a., at en sag anlægges ved indlevering af stævning til retten, at stævningen skal indeholde en række oplysninger, samt hvad der er rettens reaktionsmuligheder, hvis stævningen ikke opfylder betingelserne.

Retten kan afvise sagen, hvis stævningen ikke opfylder de formelle krav, som gælder for denne, jf. retsplejelovens § 349, stk. 2, nr. 1-4, men foretager ikke på baggrund af stævningen nogen vurdering af, om søgsmålet efter sit indhold er åbenlyst ubegrundet, og har ikke beføjelse til at afvise sagen af den grund.

I stævningen nedlægger sagsøgeren de påstande, som vedkommende vil gøre gældende. Alt efter påstandens karakter vil der være tale om et fuldbyrdelsessøgsmål eller et anerkendelsessøgsmål. En fuldbyrdelsespåstand går ud på, at sagsøgte efter sagsøgers opfattelse skal dømmes til at foretage en bestemt handling, sædvanligvis betaling af et pengebeløb. En anerkendelsespåstand går ud på, at retten efter sagsøgers opfattelse skal faststå et bestemt retligt forhold mellem sagsøger og sagsøgte, f.eks. at sagsøgte skal anerkende, at sagsøger har ret til at anvende et bestemt område på sagsøgtes grund.

Det fremgår derudover særligt af lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser, at der i retssager inden for lovens område kan nedlægges påstand om forbud.

3.4.2. Direktivet

Efter direktivets artikel 7, stk. 1, sikrer medlemsstaterne, at godkendte organer/organisationer, der er udpeget i overensstemmelse med artikel 4, kan anlægge gruppesøgsmål som omhandlet i direktivet ved nationale retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder.

Det følger videre af direktivets artikel 7, stk. 2, at ved anlæggelse af et gruppesøgsmål fremlægger det godkendte organ/den godkendte organisation tilstrækkelige oplysninger om de forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet, for retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden.

Af artikel 7, stk. 3 følger det, at retsinstanserne eller forvaltningsmyndighederne vurderer antageligheden af et konkret gruppesøgsmål i overensstemmelse med dette direktiv og national ret.

Medlemsstaterne sikrer, jf. direktivets artikel 7, stk. 4, at godkendte organer/organisationer er berettigede til at søge at opnå mindst følgende foranstaltninger: a) foranstaltninger om påbud b) foranstaltninger om genopretning.

Efter artikel 7, stk. 7, sikrer medlemsstaterne endvidere, at retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden kan træffe afgørelse om at afvise åbenlyst ubegrundede sager tidligst muligt i sagen i overensstemmelse med national ret.

3.4.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Som anført under afsnit 3.1.3. finder Erhvervsministeriet, at gruppesøgsmål, hvor intet andet følger af lovforslaget, bør behandles efter retsplejens almindelige regler for borgerlige sager.

Erhvervsministeriet finder på den baggrund ikke grundlag for at foreslå særlige regler om fremgangsmåden i forbindelse med anlæg af gruppesøgsmål, medmindre dette følger af direktivet.

Således indebærer lovforslaget nogle krav til stævningen, som gælder i til læg til kravene i retsplejelovens § 348. For det første skal det i stævningen angives, at sagen anlægges efter ordningen i lovforslaget. Derudover skal stævningen indeholde en række oplysninger om de berørte forbrugere. Endelig skal stævningen give de oplysninger, der gør det muligt for retten at vurdere, om den har kompetence til at behandle sagen og foretage lovvalg.

Erhvervsministeriet foreslår, at myndigheder og organisationer, der efter forhandling med de berørte ministre er godkendt af erhvervsministeren, jf. lovforslagets § 3, stk. 1, kan anlægge nationale gruppesøgsmål ved domstolene efter retsplejelovens bestemmelser, jf. lovforslagets § 1. Dette vil være en udvidelse i forhold til gældende ret, da det efter gældende ret alene er muligt at føre nationale gruppesøgsmål efter reglerne i retsplejelovens kapitel 23 a.

UDKAST

Erhvervsministeriet finder ikke grundlag for, at der skal kunne anlægges gruppesøgsmål ved nationale forvaltningsmyndigheder ud over domstolene, jf. afsnit 3.3.3. ovenfor.

Det foreslås, at godkendte myndigheder og organisationer er berettiget til at anlægge gruppesøgsmål om påbud og genopretning. Forslaget indebærer en udvidelse i forhold til gældende ret, da det fremover – i modsætning til tidligere – vil være muligt at anlægge sager med påstand om påbud og genopretning. Efter de gældende regler i lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser er det alene muligt at anlægge sager med påstand om forbud, jf. lovens § 3.

Det foreslås, at der vil være to mulige påbud. Den ene er et foreløbig påbud, der skal bringe en praksis til ophør eller om nødvendigt forbyde en praksis, hvor det er konstateret, at denne praksis udgør en overtrædelse som omfattet af § 1, stk. 1. Den anden er et endeligt påbud, der skal bringe en praksis til ophør eller om nødvendigt forbyde en praksis, hvor det er konstateret, at denne praksis udgør en overtrædelse omfattet af § 1, stk. 1.

Det foreslås, at berørte individuelle forbrugere ikke er forpligtet til at tilkendegive deres ønske om at lade sig repræsentere af den godkendte myndighed eller organisation, for at en godkendt myndighed eller organisation kan anlægge gruppesøgsmål om påbud.

Det foreslås, at en afgørelse om genopretning kræver, at den erhvervsdrivende giver berørte forbrugere adgang til retsmidler såsom erstatning, afhjælpning, ombytning, forholdsmæssigt afslag, ophævelse af kontrakten eller tilbagebetaling af den betalte pris alt efter omstændighederne og i henhold til EU-retten eller national ret.

Det foreslås, at forbrugere, der har tilkendegivet deres ønske om at lade sig repræsentere i et gruppesøgsmål, ikke kan være repræsenteret i andre gruppesøgsmål vedrørende det samme spørgsmål og mod den samme erhvervsdrivende og ikke kan indbringe en sag individuelt vedrørende det samme spørgsmål og mod den samme erhvervsdrivende.

Forbrugere, der har tilkendegivet deres ønske om at lade sig repræsentere i et gruppesøgsmål, vil ikke kunne modtage erstatning mere end én gang vedrørende det samme spørgsmål mod den samme erhvervsdrivende.

Det foreslås endelig, at en afgørelse om genopretning giver forbrugeren ret til at drage fordel af de retsmidler, som den pågældende afgørelse giver adgang til, uden at forbrugeren er nødt til at anlægge en særskilt sag.

3.5. Gruppesøgsmål om påbud

3.5.1. Gældende ret

Retsplejelovens kapitel 40 indeholder regler om midlertidige afgørelser om forbud og påbud i en borgerlig sag. Det følger bl.a. af disse regler, at retten efter anmodning ved et forbud eller påbud kan bestemme, at private og repræsentanter for stat, region og kommune i disses egenskab af parter i private retsforhold midlertidigt skal foretage, undlade eller tåle bestemte handlinger.

Det følger også af disse regler, at der som udgangspunkt i tilknytning til sagen om en midlertidig afgørelse om forbud eller påbud skal anlægges en såkaldt hovedsag, hvor der tages endeligt stilling til den ret, der påstås at være krænket. Hovedsagen anlægges – hvis den anlægges ved en dansk domstol – som et almindeligt civilt søgsmål.

Det er ikke en forudsætning for at opnå et forbud eller et påbud, at der er anmodet om en midlertidig meddelelse efter disse regler. En sagsøger vil også kunne vælge at anlægge et fuldbyrdelsessøgsmål og derved opnå endelig dom for, at sagsøgte eksempelvis skal trække en vare tilbage fra sit sortiment.

Derudover medfører den gældende bestemmelse i § 3, stk. 1, i lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser, at handlinger i strid med direktiverne optaget på det i § 1, stk. 1, nævnte bilag, således som disse er gennemført i medlemsstaternes nationale ret, kan forbydes ved dom, såfremt de er i strid med forbrugernes kollektive interesser. I forbindelse hermed eller senere kan der ved dom træffes bestemmelser om sådanne foranstaltninger, som må anses for nødvendige for at sikre forbuddets overholdelse og genoprettelse af den tilstand, som eksisterede forud for den ulovlige handling.

Såfremt det godtgøres eller sandsynliggøres, at den erhvervsdrivende vil fortsætte den handling, der søges forbudt, og at formålet vil forspildes, hvis den udenlandske myndighed eller organisation henvises til at gøre sin ret gældende ved almindelig rettergang, kan fogedretten nedlægge forbud i henhold til reglerne i retsplejelovens kapitel 57, jf. § 3, stk. 2.

3.5.2. Direktivet

Det følger af direktivets artikel 8, stk. 1, at medlemsstaterne sikrer, at de i artikel 7, stk. 4, litra a), omhandlede tilgængelige foranstaltninger om påbud er: a) en foreløbig foranstaltning, der skal bringe en praksis til ophør eller om nødvendigt forbyde en praksis, hvor det er konstateret, at denne praksis udgør en overtrædelse som omhandlet artikel 2, stk. 1, og b) en endelig foranstaltning, der skal bringe en praksis til ophør eller om nødvendigt forbyde en praksis, hvor det er konstateret, at denne praksis udgør en overtrædelse som omhandlet i artikel 2, stk. 1.

Efter artikel 8, stk. 2, kan en foranstaltning som omhandlet i stk. 1, litra b), hvis dette er fastsat national ret, omfatte: a) en foranstaltning, der fastslår, at praksissen udgør en overtrædelse som omhandlet i artikel 2, stk. 1, og b) en forpligtelse til at offentliggøre afgørelsen om foranstaltningen helt eller delvist i en form, som retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden finder hensigtsmæssig, eller en forpligtelse til at offentliggøre en berigtigelse.

For at et godkendt organ/en godkendt organisation kan søge at opnå en foranstaltning om påbud, er berørte individuelle forbrugere ikke forpligtede til at tilkendegive deres ønske om at lade sig repræsentere af det godkendte organ/den godkendte organisation, jf. artikel 8, stk. 3. Det godkendte organ/den godkendte organisation skal ikke bevise: a) faktisk tab eller skade for de individuelle forbrugere, der er berørt af overtrædelsen som omhandlet i artikel 2, stk. 1, eller b) den erhvervsdrivendes hensigt eller forsømmelse.

Efter artikel 17, stk. 1, sikrer medlemsstaterne, at de gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om påbud, som er omhandlet i artikel 8, behandles hurtigst muligt.

Endvidere følger det af artikel 17, stk. 2, at gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om påbud som omhandlet i artikel 8, stk. 1, litra a), skal behandles inden for rammerne af en summarisk procedure, hvis det er relevant.

3.5.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Som anført under afsnit 3.1.3. finder Erhvervsministeriet, at gruppesøgsmål om påbud og gruppesøgsmål om genopretning, hvor intet andet følger af

lovforslaget, bør behandles efter retsplejens almindelige regler for borgerlige sager.

Det foreslås, at gruppesøgsmål om foreløbige påbud skal behandles efter en summarisk procedure, som svarer til retsplejelovens gældende ordning for midlertidige afgørelser om forbud eller påbud.

Dermed sikres det, at lovforslaget lever op til direktivets krav om, at søgsmål om midlertidige påbud skal behandles inden for rammerne af en summarisk procedure, hvis dette er nødvendigt for at forhindre enhver eller yderligere skade som følge af den retsstridige praksis.

Endvidere foreslås det, at det anføres klart, hvad en afgørelse om påbud kan indeholde. Lovteksten gengiver på dette punkt de krav, der stilles i direktivet.

Kapitlet i lovforslaget indeholder endelig – i overensstemmelse med direktivet – en række processuelle regler om, at et søgsmål om påbud ikke forudsætter, at forbrugere har tilmeldt sig søgsmålet, samt at det ikke er en betingelse for en afgørelse om påbud, at den godkendte myndighed eller organisation beviser, en erhvervsdrivendes hensigt eller forsømmelse eller at forbrugerne har lidt tab.

3.6. Gruppesøgsmål om genopretning

3.6.1. Indholdet af en afgørelse af et gruppesøgsmål om genopretning

3.6.1.1. Direktivet

Det følger af direktivets artikel 9, stk. 1, at en foranstaltning om genopretning kræver, at den erhvervsdrivende giver berørte forbrugere adgang til retsmidler såsom erstatning, afhjælpning, ombytning, forholdsmæssigt afslag, ophævelse af kontrakten eller tilbagebetaling af den betalte pris alt efter omstændighederne og i henhold til EU-retten eller national ret.

Efter præambelbetragtning nr. 42 bør direktivet indeholde bestemmelser om en processuel ordning, som ikke berører de regler, der fastlægger forbrugernes materielle ret til kontraktlige retsmidler og retsmidler uden for kontrakt, i tilfælde hvor deres interesser er blevet skadet af en overtrædelse, såsom retten til skadeserstatning, ophævelse af kontrakten, tilbagebetaling, ombytning, afhjælpning eller forholdsmæssige afslag, afhængigt af situationen og

af EU-retten eller national ret. Det bør kun være muligt at anlægge et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning i medfør af direktivet, hvis EU-retten eller national ret indeholder bestemmelser om sådanne materielle rettigheder. Dette direktiv bør ikke gøre det muligt at pålægge en erhvervsdrivende, der har begået en overtrædelse, en erstatning med karakter af straf i overensstemmelse med national ret.

Om kravene til en afgørelse om genopretning følger det af artikel 9, stk. 5, at hvor foranstaltningen om genopretning ikke angiver de individuelle forbrugere, der er berettiget til at drage fordel af de retsmidler, som foranstaltningen om genopretning stiller til rådighed, skal den i det mindste beskrive den gruppe af forbrugere, der er berettiget til at drage fordel af de pågældende retsmidler.

Efter artikel 9, stk. 2, fastlægger eller opretholder medlemsstaterne regler om tidsfrister, så individuelle forbrugere kan drage fordel af foranstaltninger om genopretning. Medlemsstaterne kan fastlægge regler om bestemmelsesstedet for eventuelle udestående genopretningsmidler, som ikke er inddrevet inden for de fastsatte tidsfrister.

I tråd hermed følger det af præambelbetragtning nr. 51, at medlemsstaterne bør fastlægge eller opretholde regler om tidsfrister, som f.eks. forældelsesfrister eller andre tidsfrister, for individuelle forbrugeres udøvelse af deres ret til at drage fordel af foranstaltningerne om genopretning. Medlemsstaterne bør kunne fastlægge regler om bestemmelsesstedet for eventuelle udestående genopretningsmidler, som ikke blev inddrevet inden for de fastsatte tidsfrister.

3.6.1.2. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Som anført finder Erhvervsministeriet, at gruppesøgsmål om påbud eller genopretning, hvor intet andet følger af lovforslaget, bør behandles efter retsplejens almindelige regler om borgerlige sager, jf. ovenfor under afsnit 3.1.3.

Hvad angår behandlingen af gruppesøgsmål om genopretning lægges der i lovforslaget op til at fravige de almindelige civilprocesuelle regler på en række områder, for at sikre at direktivet implementeres korrekt.

Lovforslaget anvender først og fremmest den terminologi, at den erhvervsdrivende skal give berørte forbrugere adgang til bestemte retsmidler. Denne ordning indebærer, at en erhvervsdrivende, hvis retten bestemmer det, skal skabe en mulighed for, at den gruppe af forbrugere, der er angivet i rettens afgørelse, eksempelvis kan få udbetalt erstatning ved at henvende sig til den erhvervsdrivende.

Som eksempel på den foreslåede ordning kan nævnes et tilfælde, hvor en godkendt organisation har ført et gruppesøgsmål om genopretning mod en virksomhed og opnår en dom for, at virksomheden skal give de forbrugere, der f.eks. har købt et mangelfuldt produkt inden for en bestemt periode, adgang til forholdsmæssigt afslag. I dette tilfælde bliver virksomheden forpligtet til at stille mangelsbeføjelsen forholdsmæssigt afslag til rådighed for de pågældende forbrugere. Det kan virksomheden bl.a. gøre ved at skabe en passende mulighed for, at de pågældende forbrugere kan henvende sig til virksomheden og få udbetalt beløbet.

En afgørelse om genopretning kan således indebære mere end f.eks. en fuldbyrdelsesdom om betaling af et pengebeløb til sagsøgerne. En afgørelse om genopretning overlader en større rolle til virksomheden end blot pligten til at betale et beløb. Virksomheden vil skulle yde den pågældende beføjelse ved henvendelse fra de relevante forbrugere.

I overensstemmelse med direktivet forudsættes det, at lovforslaget ikke påvirker de beføjelser, som der almindeligvis er adgang til i medfør af bl.a. købelovens regler og den almindelige obligationsret, og som der også vil være adgang til i medfør af en afgørelse om genopretning.

Ordningen skal ses i sammenhæng med den foreslåede regel om, at retten ikke nødvendigvis i sin afgørelse skal angive præcis, hvilke forbrugere, der skal have adgang til den pågældende beføjelse, men at det er tilstrækkeligt, at retten beskriver den gruppe af forbrugere, der er berettiget til at drage fordel af de pågældende retsmidler.

Ordningen skal derudover ses i sammenhæng med den foreslåede regel om, at afgørelsen skal angive en frist for, hvornår den erhvervsdrivende skal give forbrugerne adgang til de pågældende retsmidler, samt hvornår forbrugerne ikke længere vil kunne udnytte deres ret til at drage fordel af den pågældende genoprettelsesbeføjelse.

Som eksempel herpå kan nævnes en afgørelse, hvor det er angivet, at en udtømmende angivelse af bestemte forbrugere inden en bestemt måned skal være blevet givet adgang til afhjælpning af en mangel ved et bestemt produkt. Afgørelsen i eksemplet vil således også skulle indeholde en angivelse af, hvornår forbrugerne ikke længere har ret til at udnytte beføjelsen.

Endelig foreslås det at tydeliggøre, at forbrugere ikke med en afgørelse om genopretning er afskåret fra at kræve yderligere retsmidler, som ikke har været genstand for det pågældende gruppesøgsmål. Derimod kan der ikke anlægges en anden sag om de samme beføjelser, som var genstand for gruppesøgsmålet.

3.6.2. Tilmelding til gruppesøgsmål om genopretning

3.6.2.1. Gældende ret

Fra set de regler om gruppesøgsmål, der fremgår af retsplejelovens kapitel 23 a, og som ikke finder anvendelse på gruppesøgsmål anlagt efter denne lov, indeholder retsplejeloven ikke regler om gruppesøgsmål. Der er således ikke inden for rammerne af den almindelige borgerlige retspleje mulighed for at tilmelde sig et søgsmål.

3.6.2.2. Direktivet

Det følger af direktivets artikel 9, stk. 2, at medlemsstaterne fastsætter regler for, hvordan og i hvilken fase af et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning de individuelle forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet, udtrykkeligt eller stiltiende tilkendegiver deres ønske, inden for en relevant tidsfrist, efter at gruppesøgsmålet er blevet anlagt, om at lade sig repræsentere eller ej af det godkendte organ/den godkendte organisation i det pågældende gruppesøgsmål og til at blive bundet af resultatet af gruppesøgsmålet eller ej.

Efter artikel 9, st. 3, sikrer medlemsstaterne uanset stk. 2, at individuelle forbrugere, som ikke har deres sædvanlige opholdssted i den medlemsstat, hvor den retsinstans eller forvaltningsmyndighed, som et gruppesøgsmål er anlagt ved, er beliggende, udtrykkeligt skal tilkendegive deres ønske om at lade sig repræsentere i det pågældende gruppesøgsmål for, at disse forbrugere bliver bundet af resultatet af det pågældende gruppesøgsmål.

Medlemsstaterne fastsætter bestemmelser efter artikel 9, stk. 4, der sikrer, at forbrugere, der udtrykkeligt eller stiltiende har tilkendegivet deres ønske

om at lade sig repræsentere i et gruppesøgsmål, hverken kan være repræsenteret i andre gruppesøgsmål vedrørende det samme spørgsmål og mod den samme erhvervsdrivende eller have mulighed for at indbringe en sag individuelt vedrørende det samme spørgsmål og mod den samme erhvervsdrivende. Medlemsstaterne fastsætter også regler for at sikre, at forbrugere ikke modtager erstatning mere end én gang vedrørende det samme spørgsmål mod den samme erhvervsdrivende

Efter artikel 20, stk. 3, kan medlemsstaterne fastsætte regler, der gør det muligt for godkendte organer/organisationer at kræve, at de forbrugere, der har tilkendegivet et ønske om at lade sig repræsentere af et godkendt organ/en godkendt organisation i et bestemt gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, betaler et beskedent beløb eller lignende gebyr for at kunne deltage i det pågældende gruppesøgsmål.

3.6.2.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Direktivet opstiller som anført både mulighed for, at ordningen kan opbygges efter et princip om, at forbrugere, der ønsker at lade sig repræsentere af sagsøgeren, tilkendegiver dette udtrykkeligt, og at det kan ske ved en stiltiende tilkendegivelse.

Det foreslås, at godkendte organisationer kan kræve, at forbrugere, der har tilkendegivet et ønske om at lade sig repræsentere af den godkendte organisation i et konkret gruppesøgsmål om genopretning, betaler et gebyr ved tilmelding til det pågældende gruppesøgsmål.

Muligheden for at opkræve et gebyr fra forbrugerne gælder alene for godkendte organisationer og kun i gruppesøgsmål om genopretning. Dette skyldes, at det alene vil være i gruppesøgsmål om genopretning, at der vil være en direkte økonomisk værdi for den enkelte forbruger, der deltager i gruppesøgsmålet.

Det er valgfrit for godkendte organisation, om denne vil gøre brug af muligheden for at opkræve et gebyr fra forbrugerne i det konkrete gruppesøgsmål. Den godkendte organisation bør endvidere overveje, om gebyrets størrelse vil kunne afholde forbrugerne fra at deltage i gruppesøgsmålet. Gebyret må ikke overstige sagens samlede omkostninger, og eventuelt overskydende beløb skal tilbagebetales til forbrugerne.

3.6.3. Interessekonflikter ved finansiering af gruppesøgsmål om genopretning

3.6.3.1. Gældende ret

Der er efter gældende ret ikke krav i forbindelse med en tredjeparts finansiering af gruppesøgsmål.

3.6.3.2. Direktivet

Efter direktivets artikel 10, stk. 1, sikrer medlemsstaterne, at interessekonflikter forhindres, hvis et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning finansieres af en tredjepart, for så vidt som det er tilladt i henhold til national ret, og at finansiering fra tredjeparter, der har økonomisk interesse i at anlægge gruppesøgsmålet med henblik på foranstaltninger om genopretning eller resultatet heraf, ikke fører gruppesøgsmålet væk fra beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser

Efter artikel 10, stk. 2, sikrer medlemsstaterne med henblik på stk. 1 navnlig, at: a) afgørelser truffet af godkendte organer/organisationer i forbindelse med et gruppesøgsmål, herunder afgørelser om forlig, ikke påvirkes uretmæssigt af en tredjepart på en måde, der ville være til skade for de kollektive interesser for de forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet, b) et gruppesøgsmål ikke anlægges mod en modpart, som er en konkurrent til den, der finansierer sagen, eller mod en modpart, som den, der finansierer sagen, er afhængig af.

Det følger af artikel 10, stk. 3, at medlemsstaterne sikrer, at retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder i gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning har beføjelse til at vurdere overholdelse af stk. 1 og 2, hvis der opstår begrundet tvivl med hensyn til overholdelsen heraf. Med henblik herpå videregiver godkendte organer/organisationer en finansiell oversigt over finansieringskilder, der anvendes til at støtte gruppesøgsmålet, til retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden.

Det følger videre af artikel 10, stk. 4, at medlemsstaterne med henblik på stk. 1 og 2 sikrer, at retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder har beføjelse til at træffe passende foranstaltninger såsom at kræve, at godkendte organer/organisationer afslår eller foretager ændringer med hensyn til den relevante finansiering, og om nødvendigt at afvise et godkendt organs/en godkendt organisations kompetence til at anlægge et specifikt gruppesøgsmål. Hvis det godkendte organs/den godkendte organisations kompetence

til at anlægge et specifikt gruppesøgsmål afvises, påvirker en sådan afvisning ikke rettighederne for de forbrugere, der er berørt af det pågældende gruppesøgsmål.

Af præambelbetragtning nr. 52 fremgår det, at godkendte organer/organisationer bør være fuldstændig gennemsigtige over for retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder med hensyn til, hvorfra midlerne til finansiering af deres aktiviteter generelt set og midlerne til støtte for et konkret gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning hidrører. Dette er nødvendigt for at retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder kan vurdere, om finansieringen fra en tredjepart, for så vidt som den er tilladt i henhold til national ret, opfylder betingelserne i dette direktiv, om der foreligger en interessekonflikt mellem den tredjepart, der har ydet finansieringen, og det godkendte organ/den godkendte organisation, der giver risiko for misbrug af adgangen til at indbringe sager, og om finansieringen fra en tredjepart, der har en økonomisk interesse i at anlægge gruppesøgsmålet med henblik på foranstaltninger om genopretning eller resultatet heraf, vil føre gruppesøgsmålet væk fra beskyttelsen af forbrugernes kollektive interesser. De oplysninger, som det godkendte organ/den godkendte organisation fremlægger for retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden, bør gøre det muligt for retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden at vurdere, om tredjeparten uretmæssigt kan påvirke det godkendte organs/den godkendte organisations processuelle afgørelser i forbindelse med gruppesøgsmålet, herunder afgørelser om forlig, på en måde, der ville være til skade for de berørte forbrugeres kollektive interesser, og at vurdere om tredjeparten finansierer gruppesøgsmålet med henblik på foranstaltninger om genopretning mod en modpart, som er en konkurrent til denne tredjepart, der finansierer sagen, eller mod en modpart, som den, der finansierer sagen, er afhængig af. Hvis en erhvervsdrivende, der opererer på samme marked som modparten, direkte finansierer et konkret gruppesøgsmål, bør det anses for at udgøre en interessekonflikt, eftersom konkurrenten kan have en økonomisk interesse i resultatet af gruppesøgsmålet, som ikke vil være den samme som forbrugernes interesser.

3.6.3.3. Erhvervsministeriets overvejelse om den foreslåede ordning

Erhvervsministeriet foreslår en forholdsvis direktivnær implementering af reglerne om interessekonflikter ved finansiering af gruppesøgsmål om genopretning, for at sikre, at lovforslaget er i overensstemmelse med direktivet.

Erhvervsministeriet finder, at der bør være mulighed for, at gruppesøgsmål kan finansieres privat, da der er tale om private søgsmål. Det er afgørende, at godkendte organisationer ikke forhindres i at anlægge gruppesøgsmål som følge af sagens omkostninger.

Erhvervsministeriet foreslår derfor, at godkendte organisationer ikke må anlægge gruppesøgsmål om genopretning, som finansieres af en tredjepart, hvis en interessekonflikt er opstået, eller hvis der foreligger nærliggende risiko for, at en sådan interessekonflikt vil opstå. Finansiering fra en tredjepart, der har økonomisk interesse i at anlægge gruppesøgsmålet om genopretning eller resultatet heraf, må ikke føre gruppesøgsmålet væk fra beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser.

Gruppesøgsmål kan således finansieres af en tredjepart i forbindelse med anlæggelse af et konkret gruppesøgsmål om genopretning. Det er dog en forudsætning, at der ikke opstår en interessekonflikt. Den godkendte organisation må således ikke være under indflydelse af eller påvirket af den, der finansierer gruppesøgsmålet.

Det foreslås endvidere, at afgørelser truffet af godkendte organisationer i forbindelse med et gruppesøgsmål, herunder f.eks. afgørelser om forlig, ikke må påvirkes uretmæssigt af en tredjepart på en måde, der vil være til skade for de kollektive interesser for de forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet.

En godkendt organisation må ikke indgå et forlig med modparten, den erhvervsdrivende, hvis forliget ikke er i forbrugernes bedste interesse. Dette kan f.eks. være, hvis tredjeparten, der finansierer gruppesøgsmålet, påvirker organisationen til at indgå forliget, fordi det er i tredjepartens interesse, og denne herved opnår en fordel.

En godkendt organisation ikke må anlægge gruppesøgsmål mod en modpart, som er en konkurrent til den, der finansierer sagen, eller mod en modpart, som den, der finansierer sagen, er afhængig af.

For at kunne vurdere, om disse regler for finansiering af gruppesøgsmålet er overholdt foreslås det, at retten skal tage stilling til finansieringen, hvis der opstår begrundet tvivl herom. For at kunne foretage denne vurdering kan retten pålægge den godkendte organisation at udlevere en finansiell oversigt over finansieringskilder, der anvendes til at støtte gruppesøgsmålet. Dette skal ske inden for den frist, retten har givet.

Det forudsættes, at den finansielle oversigt skal være af en sådan opbygning og detaljeringsgrad, at den gør det muligt for retten umiddelbart at vurdere, om finansieringen overholder betingelserne. Er oversigten derimod uegnet til at danne grundlag for rettens vurdering, lægges det til grund, at retten kan pålægge parten en frist til at udbedre eventuelle mangler.

På baggrund af den vurdering, retten har foretaget, kan retten kræve, at den godkendte organisation afslår finansiering, eller at den godkendte organisation foretager ændringer i finansieringen. Det lægges til grund, at retten kun kan kræve ændringer i finansieringen, der vil bringe den samlede finansiering i overensstemmelse med betingelserne i lovforslaget.

Det foreslås videre, at hvis finansieringen ikke overholder betingelserne, og rettens pålæg eller krav til den godkendte organisation ikke efterkommes, afviser retten sagen.

I overensstemmelse med direktivet foreslås det endelig, at det angives tydeligt i loven, at rettens afvisning ikke påvirker forbrugernes rettigheder. Forbrugerne vil således kunne føre eller tilmelde sig et andet søgsmål om samme sagsgenstand. Der er ikke herved tilsigtet nogen ændring af gældende ret om retskraft og dommes bindende virkning.

3.6.4. Sagsomkostninger i gruppesøgsmål om genopretning

3.6.4.1. Gældende ret

Efter retsplejelovens § 312, stk. 1, skal den tabende part i en civil retssag erstatte modparten de udgifter, retssagen har påført modparten, medmindre parterne har aftalt andet. Retten kan dog i medfør af stk. 3 bestemme, at den tabende part ikke eller kun delvis skal erstatte modparten de påførte udgifter, hvis særlige grunde taler for det.

Når sagen i det hele afvises, betragtes den med hensyn til sagsomkostninger som tabt af sagsøgeren, jf. retsplejelovens § 312, stk. 5.

3.6.4.2. Direktivet

Efter direktivets artikel 12, stk. 1, sikrer medlemsstaterne, at den tabende part i et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning forpligtes til at betale sagsomkostningerne for den vindende part i overensstemmelse med de betingelser og undtagelser, der er fastsat i de nationale bestemmelser, der gælder for retssager i almindelighed.

Det følger af artikel 12, stk. 2, at individuelle forbrugere, der er berørt af et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, betaler ikke sagsomkostningerne.

Det følger videre af artikel 12, stk. 3, at som undtagelse fra stk. 2 kan en individuel forbruger, der er berørt af et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, under ekstraordinære omstændigheder pålægges at betale sagsomkostninger, der er påløbet som følge af den pågældende individuelle forbrugers forsætlige eller uagtsomme adfærd.

Af artikel 13, stk. 5, fremgår det desuden, at medlemsstaterne sikrer, at den vindende part kan inddrive de omkostninger, der er forbundet med at give forbrugerne oplysninger i forbindelse med et gruppesøgsmål, i overensstemmelse med artikel 12.

3.6.4.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det er Erhvervsministeriets vurdering, at direktivets krav om, at den tabende part i søgsmålet skal betale sagens omkostninger kan anses for at stemme overens med retsplejelovens almindelige regler om sagsomkostninger, der navnlig findes i retsplejelovens kapitel 30 (normharmoni). Lovforslaget indeholder derfor ingen generel regel om fordelingen af sagsomkostninger, idet lovforslaget er opbygget således, at gruppesøgsmål efter den foreslåede ordning følger retsplejens almindelige regler, hvis ikke andet fremgår af lovforslagets § 1, stk. 2.

Det forudsættes således, at retsplejelovens kapitel 30 om sagsomkostninger også gælder for sager, der anlægges efter dette lovforslag.

UDKAST

Som modifikation af dette udgangspunkt foreslås det, at loven angiver tre specielle regler om sagsomkostninger, der følger af direktivet.

For det første foreslås det at angive tydeligt, at individuelle forbrugere, der er berørt af et gruppesøgsmål om genopretning, ikke kan pålægges at betale sagsomkostninger.

For det andet foreslås det, at retten under ekstraordinære omstændigheder skal kunne pålægge individuelle forbrugere, der er berørt af et gruppesøgsmål om genopretning, at betale sagsomkostninger, der er påløbet som følge af den pågældende individuelle forbrugers forsætlige eller uagtsomme adfærd.

Der kan tænkes en række tilfælde, hvor denne regel kan være relevant, eksempelvis hvis en forbruger, der er tilmeldt søgsmålet, indgiver oplysninger til retten under sagen, som vedkommende ved er forkerte, og derved foranlediger yderligere arbejde hos modparten. Det overlades til domstolene at fastlægge bestemmelsens nærmere indhold gennem deres praksis.

For det tredje foreslås det, at angive tydeligt, at den tabende part skal erstatte modparten de udgifter, der er forbundet med at opfylde en oplysningspligt, jf. afsnit 3.6.6. nedenfor.

3.6.5. Forlig om genopretning

3.6.5.1. Gældende ret

Efter retsplejelovens § 268, stk. 1, mægler retten forlig i alle borgerlige domssager i første instans. Forligsmægling kan efter stk. 2 dog undlades, såfremt det på grund af sagens beskaffenhed, parternes forhold eller lignende omstændigheder på forhånd må antages, at mægling vil være forgæves. Mægling kan også foretages, når sagen er indbragt for højere instans, jf. stk. 3.

Det følger videre af retsplejelovens § 270, at indgåede retsforlig indføres i retsbogen.

3.6.5.2. Direktivet

Det følger af direktivets artikel 11, stk. 1, at med henblik på godkendelse af forlig sikrer medlemsstaterne i et gruppesøgsmål med henblik på foranstalt-

ninger om genopretning, at: a) det godkendte organ/den godkendte organisation og den erhvervsdrivende i fællesskab kan foreslå et forlig til retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden vedrørende genopretning til fordel for de berørte forbrugere, eller b) retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden efter at have hørt det godkendte organ/den godkendte organisation og den erhvervsdrivende kan opfordre det godkendte organ/den godkendte organisation og den erhvervsdrivende til at indgå forlig om genopretning inden for en rimelig tidsfrist.

Det følger videre af artikel 11, stk. 2, at de i stk. 1 omhandlede forlig efterprøves af retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden. Retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden vurderer, om den skal afvise at godkende et forlig, der strider mod præceptive bestemmelser i national ret eller indeholder betingelser, som ikke kan håndhæves, idet der tages hensyn til alle parter rettigheder og interesser, navnlig de berørte forbrugeres rettigheder og interesser. Medlemsstaterne kan fastlægge regler, der giver retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden mulighed for at afvise at godkende et forlig, hvis forliget er urimeligt.

Efter artikel 11, stk. 3, fortsætter behandlingen af det pågældende gruppesøgsmål, hvis retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden ikke godkender forliget.

I tråd hermed følger det af præambelbetragtning nr. 55, at et forlig, der indgås inden for rammerne af et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, bør godkendes af den relevante retsinstans eller forvaltningsmyndighed, medmindre betingelserne for forliget ikke kan håndhæves, eller forliget ville være i strid med præceptive bestemmelser i national ret, der finder anvendelse på sagens genstand, og som ikke ved aftale kan fraviges til skade for forbrugerne. Et forlig vil for eksempel kunne være i strid med præceptive bestemmelser i national ret, hvis det udtrykkeligt bevarer et aftalevilkår, som giver den erhvervsdrivende eksklusiv ret til at fortolke ethvert andet vilkår i nævnte kontrakt.

Efter artikel 11, stk. 4, er godkendte forlig bindende for det godkendte organ/den godkendte organisation, den erhvervsdrivende og de berørte individuelle forbrugere. Medlemsstaterne kan fastlægge regler, der giver individuelle forbrugere, der er berørt af et gruppesøgsmål eller af det efterfølgende

forlig, mulighed for at acceptere eller afvise at være bundet af de i stk. 1 omhandlede forlig.

Det følger endelig af artikel 11, stk. 5, at foranstaltninger om genopretning, der opnås i kraft af et godkendt forlig, jf. stk. 2, ikke berører eventuelle yderligere retsmidler, som forbrugerne har adgang til i henhold til EU-retten eller national ret, og som ikke er genstand for det pågældende forlig.

3.6.5.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Erhvervsministeriet foreslår en forholdsvis direktivnær implementering af reglerne om forlig, for at sikre, at lovforslaget er i overensstemmelse med direktivet.

Erhvervsministeriet finder, at der bør være mulighed for at afslutte et gruppesøgsmål forligsmæssigt, uden at samtlige tilmeldte forbrugere særskilt skal tiltræde forliget. Erhvervsministeriet finder dog på den anden side, at den godkendte myndighed eller organisation ikke helt på egen hånd bør kunne indgå forlig med bindende virkning for de tilmeldte forbrugere.

Erhvervsministeriet foreslår derfor, at et forlig får gyldighed, hvis det godkendes af retten. Rettens mulighed for at vurdere rimeligheden af et forlig, som den godkendte myndighed eller organisation og modparten (den erhvervsdrivende) er enige om, kan dog være begrænset. Det foreslås derfor, at retten godkender forliget, medmindre det strider mod præceptive regler eller indeholder betingelser, som ikke kan håndhæves, idet der tages hensyn til parternes og navnlig de berørte forbrugeres rettigheder og interesser.

Retten kan alene afvise forliget af hensyn til parternes interesser, hvis forliget er udtryk for usaglig forskelsbehandling mellem tilmeldte forbrugere eller i øvrigt er åbenbart urimeligt. Usaglig forskelsbehandling kan bestå dels i forskellig behandling af tilmeldte forbrugere, der på de relevante punkter befinder sig i samme situation, dels i ens behandling af tilmeldte forbrugere, der på relevante punkter ikke befinder sig i samme situation.

Det foreslås, at forlig kan forelægges for retten af den godkendte myndighed eller organisation samt den erhvervsdrivende i fællesskab. Retten kan på ethvert tidspunkt under sagen opfordre parterne til at indgå et sådant forlig om genopretning. En sådan opfordring indebærer ingen forpligtelse for parterne til at indgå et forlig.

Godkender retten forliget, bliver det bindende for sagens parter og de berørte individuelle forbrugere.

Forbrugerne er ikke afskåret fra i et andet søgsmål at kræve yderligere retsmidler, som ikke har været genstand for det pågældende forlig.

Det bemærkes, at de berørte individuelle forbrugere ikke ved at tilmelde sig gruppesøgsmålet afgiver deres adgang til at disponere over sagens genstand. Det enkelte gruppemedlem kan således til enhver tid, mens gruppesøgsmålet behandles ved retten, disponere over deres mulige krav, herunder ved udenretsligt forlig.

3.6.6. Oplysningspligt for gruppesøgsmål om genopretning

3.6.6.1. Gældende ret

Der er ingen regler om oplysningspligt for godkendte myndigheder, organisationer eller den erhvervsdrivende i lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser.

3.6.6.2. Direktivet

Efter direktivets artikel 13, stk. 2, fastlægger medlemsstaterne regler, der sikrer, at de forbrugere, der er berørt af et igangværende gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, gives oplysninger om gruppesøgsmålet i tide og på passende måde, således at disse forbrugere udtrykkeligt eller stiltiende kan tilkendegive deres ønske om at lade sig repræsentere i det pågældende gruppesøgsmål, jf. artikel 9, stk. 2.

I tråd hermed fremgår det af præambelbetragtning nr. 59, at uden at det berører forpligtelsen for de godkendte myndigheder og organisationer til at give oplysninger, bør de berørte forbrugere oplyses om et igangværende gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, således at de udtrykkeligt eller stiltiende kan tilgive deres ønske om at lade sig repræsentere i et gruppesøgsmål. Medlemsstaterne bør muliggøre dette ved at fastsætte passende regler for formidling af oplysninger om gruppesøgsmål til forbrugerne. Det bør være medlemsstaterne, der afgør, hvem der skal være ansvarlig for at formidle disse oplysninger.

Det følger videre af artikel 13, stk. 3, at uden at det berører de oplysninger, der er omhandlet i denne artikels stk. 1 og 2, stiller retsinstansen eller for-

valtningsmyndigheden krav om, at den erhvervsdrivende for den erhvervsdrivendes regning underretter de forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet, om de endelige afgørelser med fastsættelse af i de i artikel 7 omhandlede foranstaltninger og de i artikel 11 omhandlede godkendte forlig ved hjælp af midler, der står i et rimeligt forhold til sagens omstændigheder, og inden for en specifik tidsfrist, herunder, hvis det er relevant, underrette alle berørte forbrugere individuelt. Denne forpligtelse finder ikke anvendelse, hvis de berørte forbrugere underrettes om den endelige afgørelse eller det godkendte forlig på anden vis. Medlemsstaterne kan fastlægge regler om, at den erhvervsdrivende kun er forpligtet til at give sådanne oplysninger til forbrugere, hvis den anmodes herom af det godkendte organ/den godkendte organisation.

Efter artikel 13, stk. 4, finder de oplysningskrav, der er omhandlet i stk. 3, tilsvarende anvendelse på de godkendte organer/organisationer i forbindelse med endelige afgørelser om afvisning af gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning.

3.6.6.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Erhvervsministeriet foreslår, at det reguleres, hvordan de berørte forbrugere skal underrettes forud for et gruppesøgsmål om genopretning og efter søgsmålets afslutning.

Efter direktivets bestemmelser kan lovforslaget udformes på den måde, at kun personer, der udtrykkeligt har tilkendegivet, at de ønsker at deltage i det pågældende gruppesøgsmål, bliver bundet af afgørelsen (tilmeldingsmodellen eller opt in-gruppesøgsmål). Reglerne kan imidlertid også udformes således, at alle personer, hvis krav er omfattet af stævningen, og som ikke udtrykkeligt har tilkendegivet, at de ikke ønsker at deltage, bliver bundet af afgørelsen (frameldingsmodellen eller opt out-gruppesøgsmål).

Erhvervsministeriet foreslår, at det alene skal være muligt at føre søgsmål efter tilmeldingsmodellen, når der anlægges et gruppesøgsmål efter reglerne i lovforslaget.

Erhvervsministeriet har i den forbindelse taget i betragtning, at det ikke kan udelukkes, at et frameldingssøgsmål kan komme til at omfatte personer, der ikke har været opmærksomme på underretningen om gruppesøgsmålet og

muligheden for framelding. Derudover vil der under gruppesøgsmål efter frameldingsmodellen ikke nødvendigvis være en præcis viden om, hvor stor gruppen er, og hvilke personer der vil være bundet af dommen. Endelig ville der skulle stilles yderligere krav til den godkendte organisation, hvis et gruppesøgsmål omfattede alle de forbrugere, der ikke har frameldt sig.

Det foreslås, at de forbrugere, der er berørt af et igangværende gruppesøgsmål om genopretning, skal underrettes om gruppesøgsmålet i tide og på passende måde, så disse forbrugere kan tilmelde sig det pågældende gruppesøgsmål.

Det foreslås videre, at retten bestemmer, hvordan underretningen skal gives. Retten kan bestemme, at underretningen helt eller delvis skal ske ved offentlig bekendtgørelse, og retten kan pålægge den godkendte myndighed eller organisation at foretage underretningen. Udgifterne ved underretningen betales foreløbig af den godkendte myndighed eller organisation.

Den foreslåede underretningsregel skal ses i sammenhæng med pligten beskrevet i afsnit 3.2.4.3. for myndigheden eller organisationen til at oplyse på sin hjemmeside om de gruppesøgsmål, der påtænkes eller verserer eller er afsluttede.

Det forudsættes således, at retten, når det ikke skønnes at oplysningerne givet på myndighedens eller organisationens hjemmeside er tilstrækkelige til, at de berørte forbrugere underrettes om gruppesøgsmålet, bestemmer, hvordan yderligere underretning skal gives.

Derudover foreslås det, at det kan bestemmes, at den erhvervsdrivende for den erhvervsdrivendes regning og inden for en specifik tidsfrist underretter de forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet, om en afgørelse om genopretning eller et forlig om genopretning ved hjælp af midler, der står i et rimeligt forhold til sagens omstændigheder. Retten kan herunder bestemme, at den erhvervsdrivende skal underrette alle berørte forbrugere individuelt.

I overensstemmelse med direktivet foreslås det på samme måde, at retten kan bestemmes, at den godkendte myndighed eller organisation for sin egen regning og inden for en specifik tidsfrist skal underrette de forbrugere, der er berørt af et gruppesøgsmål, der afvises af retten.

3.7. Sanktioner

3.7.1. Gældende ret

Den gældende bestemmelse i lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser § 3, stk. 1, medfører, at handlinger i strid med direktiver optaget på det bilag, som er nævnt i lovens § 1, stk. 1, således som disse er gennemført i medlemsstaternes nationale ret, kan forbydes ved dom, såfremt de er i strid med forbrugernes kollektive interesser. I forbindelse hermed eller senere kan der ved dom træffes bestemmelser om sådanne foranstaltninger, som må anses for nødvendige for at sikre forbuddets overholdelse og genoprettelse af den tilstand, som eksisterede forud for den ulovlige handling.

Såfremt det godtgøres eller sandsynliggøres, at den erhvervsdrivende vil fortsætte den handling, der søges forbudt, og at formålet vil forspildes, hvis den udenlandske myndighed eller organisation henvises til at gøre sin ret gældende ved almindelige rettergang, kan fogedretten nedlægge forbud i henhold til reglerne i retsplejelovens kapitel 57, jf. § 3, stk. 2, i lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser.

3.7.2. Direktivet

Efter direktivets artikel 19, stk. 1, fastsætter medlemsstaterne bestemmelserne om sanktioner, der kan pålægges ved undladelse eller nægtelse af at overholde; a) en foranstaltning om påbud, jf. artikel 8, stk. 1 eller artikel 8, stk. 2, litra b), eller b) forpligtelserne omhandlet i artikel 13, stk. 3, eller artikel 18. Medlemsstaterne træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at disse bestemmelser gennemføres. Sanktionerne skal være effektive, proportionale og have afskrækkende virkning.

Medlemsstaterne sikrer efter artikel 19, stk. 2, at sanktionerne bl.a. kan have form af bødestraf.

I tråd hermed følger det af præambelbetragtning nr. 69, at medlemsstaterne bør sikre, at sanktioner kan have form af bødestraf, f.eks. betingede bøder, løbende betalinger eller tvangsbøder. Der bør også være sanktioner for undladelse eller nægtelse af at efterkomme et pålæg om at fremlægge oplysninger til berørte forbrugere om endelige afgørelser eller forlig eller om undladelse eller nægtelse af at fremlægge bevismateriale. Der bør også kunne anvendes andre typer af sanktioner, f.eks. processuelle foranstaltninger, ved nægtelse af at efterkomme et pålæg om at fremlægge bevismateriale.

3.7.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det foreslås at indføre et særskilt kapitel om sanktioner i lovforslaget, som fastlægger samspillet med de bestemmelser i retsplejeloven, som hjemler straf for overtrædelse af relevante civilprocessuelle regler.

Det foreslås således, at den, der forsætligt overtræder et foreløbigt påbud som nævnt i afsnit 3.5, kan idømmes straf efter retsplejelovens § 430. Det fremgår af denne bestemmelse, at den, der forsætligt overtræder et forbud eller påbud, kan idømmes straf af bøde eller fængsel indtil 4 måneder og i forbindelse hermed dømmes til at betale erstatning. Det fremgår videre, at en sådan sag anlægges af den part, der har opnået forbuddet eller påbuddet.

Det foreslås samtidig, at forsætlige overtrædelser af en dom eller et godkendt forlig, hvorved det er pålagt en virksomhed at undlade en handling i medfør af en afgørelse eller et forlig om genopretning, jf. pkt. 3.6.1.3. og 3.6.5.3., skal kunne straffes med bøde eller fængsel efter retsplejelovens § 535, stk. 1. Tilsidesættelse af en pligt til at undlade en handling kan således straffes hver gang, der foreligger en særskilt tilsidesættelse af dommen. Overtrædelser håndhæves ved privat påtale. Det er således den godkendte myndighed eller organisation, der har fået forbudt en handling, der kan anlægge sag med påstand om straf, ligesom det påhviler den godkendte myndighed eller organisation at bevise, at forbuddet er overtrådt.

Det foreslås videre at indføre en regel om, at en modpart, der uden lovlig grund undlader at efterkomme et pålæg om edition efter retsplejelovens § 298, stk. 1, kan idømmes straf efter retsplejelovens § 178. Ved edition menes, at retten efter begæring af en part pålægger modparten at fremlægge dokumenter, der er undergivet hans rådighed, og som parten vil påberåbe sig under sagen, medmindre der derved vil fremkomme oplysning om forhold, som han ville være udelukket fra eller fritaget for at afgive forklaring om som vidne, jf. retsplejelovens §§ 169-172.

Lovforslaget fraviger på dette område retsplejens almindelige regler, idet det i borgerlige sager alene kan tillægges processuel skadevirkning, at modparten uden lovlig grund undlader at efterkomme et sådant pålæg. Muligheden for eksempelvis at idømme en bøde for ikke at efterkomme et editionspålæg til modparten, foreslås indført for at sikre, at lovforslaget er i overensstemmelse med direktivets krav.

Strafbestemmelsen fungerer i tilknytning og samtidig med den allerede gældende regel i retsplejeloven om, at modpartens manglende efterkommelse af et editionspålæg kan tillægges processuel skadevirkning.

Det forudsættes derudover, at reglen i retsplejelovens § 299, der angår et lignende editionspålæg til tredjemand, finder anvendelse på søgsmål anlagt efter denne lov, herunder med hensyn til sanktioneringen af tredjemands undladelse af at efterkomme et pålæg.

Endelig foreslås det, at der vil kunne pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel for overtrædelse af denne lov.

3.8. Direktivets øvrige bestemmelser

3.8.1. Konsultationer

Det følger af direktivets artikel 8, stk. 4, medlemsstaterne kan indføre bestemmelser i deres nationale ret eller opretholde bestemmelser i national ret, hvorefter et godkendt organ/en godkendt organisation kun må søge at opnå de i stk. 1, litra b), omhandlede foranstaltninger om påbud, efter at det/den har indledt konsultationer med den berørte erhvervsdrivende med henblik på at få den erhvervsdrivende til at ophøre med overtrædelsen, jf. artikel 2, stk. 1. Hvis den erhvervsdrivende ikke bringer overtrædelsen til ophør inden for to uger efter modtagelse af en anmodning om konsultation, kan det godkendte organ/den godkendte organisation straks anlægge et gruppesøgsmål med henblik på en foranstaltning om påbud.

Erhvervsministeriet skønner, at der ikke er behov for at indføre regler om en konsultationsordning.

Det antages, at en godkendt myndighed eller organisation indledningsvist vil tage kontakt til den pågældende erhvervsdrivende med henblik på at få denne til at ophøre med overtrædelsen, inden myndigheden eller organisationen anlægger et gruppesøgsmål. Det kan eksempelvis være at bede den erhvervsdrivende om at stoppe med en bestemt praksis eller indgå aftale om genopretning, herunder f.eks. afhjælpning eller ombytning af en vare på vegne af forbrugerne.

Muligheden for at indføre regler om en konsultationsordning var ligeledes en mulighed efter direktiv 2009/22/EF. Denne mulighed er ikke benyttet i lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser.

3.8.2. Elektroniske databaser

Det følger af direktivets artikel 14, stk. 1, at medlemsstaterne kan oprette nationale elektroniske databaser, der er offentligt tilgængelige via websteder, der giver oplysninger om de godkendte organer/organisationer, som på forhånd er udpeget til at kunne anlægge nationale og grænseoverskridende gruppesøgsmål, og generelle oplysninger om igangværende og afsluttede gruppesøgsmål.

Erhvervsministeriet skønner, at der ikke er behov for at oprette en national elektronisk database.

Det skyldes, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil offentliggøre en liste over godkendte myndigheder og organisationer, som kan anlægge nationale og grænseoverskridende gruppesøgsmål. Det forventes, at listen vil blive offentliggjort på Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens hjemmeside.

I januar 2022 blev Domsdatabasen lanceret i Danmark. Det er en offentliggjort database fra Danmarks Domstole, hvor udvalgte afgørelser fra domstolene offentliggøres. Domsdatabasens indhold etableres gradvist i 2022, og det forventes derfor, at det med tiden vil være muligt at finde flere afgørelser.

Det forventes, at Domsdatabasen med tiden vil indeholde generelle oplysninger om afsluttede gruppesøgsmål, da gruppesøgsmål må anses for at have interesse for offentligheden, da der typisk vil være tale om et søgsmål, som berører et større antal forbrugere.

De oplysninger, som nævnes i direktivets artikel 14, stk. 1, vil således allerede være offentligt tilgængelige via en hjemmeside, selvom dette ikke vil ske i ét elektronisk system. Oplysninger om godkendte myndigheder og organisationer forventes offentliggjort på Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens hjemmeside. Oplysninger om igangværende og afsluttede gruppesøgsmål vil blive offentliggjort på de godkendte organers og organisationers hjemmesider, ligesom at afsluttede gruppesøgsmål forventes at blive offentliggjort i Domsdatabasen.

3.8.3. Bistand til godkendte myndigheder og organisationer

3.8.3.1. Gældende ret

Der er efter gældende ret ikke særlige regler om bistand til godkendte organer og organisationer for så vidt angår gruppesøgsmål.

Offentlige organer, som fører tilsyn med overholdelse af de EU-retlige bestemmelser, der er omfattet af bilag I til direktivet, er finansieret af staten.

Fri proces er udtryk for, at staten yder økonomisk støtte til, at en part kan føre sag ved domstolene. De gældende regler om fri proces findes i retsplejelovens kapitel 31.

Området for retsplejelovens regler om fri proces er retssager, der behandles i den borgerlige retsplejes former. Der kan som udgangspunkt ikke gives fri proces til personer, der har en retshjælpsforsikring eller en anden forsikring, der dækker omkostningerne ved sagen. I disse tilfælde er det forsikringselskabet, der tager stilling til, om forsikringen dækker den konkrete sag. Inden der søges fri proces, skal det derfor afklares, om retshjælpsforsikringen dækker sagen. Såfremt retshjælpsforsikringen afslår at yde dækning til sagen, kan der søges fri proces.

Det er her en betingelse for at meddele fri proces, at ansøgeren opfylder de økonomiske betingelser for fri proces, jf. retsplejelovens § 325, og at ansøgeren skønnes at have rimelig grund til at føre proces, jf. retsplejelovens § 328.

Endvidere kan der efter retsplejelovens § 329, når særlige grunde taler derfor, gives fri proces, selvom de almindelige betingelser ikke er opfyldt. Det gælder navnlig i sager, som er af principiel karakter eller af almindelig offentlig interesse, eller som har væsentlig betydning for ansøgerens sociale eller erhvervsmæssige situation.

I et gruppesøgsmål efter retsplejelovens kapitel 23 a kan medlemmerne ikke selv søge om fri proces. Grupperepræsentanten kan søge om fri proces på gruppens vegne. Gruppesøgsmål vil i sagens natur altid have betydning for flere, hvilket kan indgå i vurderingen af, om omkostningerne ved sagen må antages at blive uvæsentlige i forhold til ansøgerens indtægtsgrundlag, jf. retsplejelovens § 325, stk. 2, men der skal ved denne vurdering af, om om-

kostningerne kan deles mellem flere, kun tages hensyn til det bidrag til betalingen af sagsomkostninger, som tilmeldte gruppemedlemmer yder i de tilfælde, hvor retten har betinget tilmeldingen af, at gruppemedlemmet stiller en af retten fastsat sikkerhed.

Hvis der er fri proces i gruppesøgsmålet, kan det enkelte gruppemedlem blive fritaget for at stille sikkerhed for sagsomkostninger, hvis gruppemedlemmet opfylder de økonomiske betingelser for fri proces.

Hvad angår retsafgift betales efter de gældende regler i retsafgiftsloven 1.500 kr. ved anlæg af en borgerlig retssag. For sager, der ikke har økonomisk værdi, eller som har en økonomisk værdi på højst 100.000 kr., betales dog ved sagens anlæg 750 kr. Dette følger af lovens § 1.

I borgerlige retssager, der har en økonomisk værdi på mere end 100.000 kr., betales afgift for hovedforhandlingen eller skriftlig behandling, der træder i stedet herfor. Afgiften udgør i denne kategori i visse nærmere bestemte sager 3.000 kr. I andre sager omfattet af kategorien fastsættes afgiften i forhold til sagens værdi. Dette følger af lovens § 2.

3.8.3.2. Direktivet

Det fremgår af direktivets artikel 20, stk. 1, at medlemsstaterne skal træffe foranstaltninger, der har som mål at sikre, at omkostningerne i forbindelse med gruppesøgsmål ikke forhindrer godkendte organer og organisationer i effektivt at udøve deres ret til at søge at opnå foranstaltninger om påbud og genopretning.

Det følger derudover af artikel 20, stk. 2, at de foranstaltninger, der er omhandlet i stk. 1, kan f.eks. have form af offentlig finansiering, herunder strukturel støtte til godkendte organer og organisationer, begrænsning af gældende retsafgifter eller administrative gebyrer, eller adgang til retshjælp.

Det fremgår af præambelbetragtning nr. 70, at da gruppesøgsmål fremmer den offentlige interesse ved at beskytte forbrugernes kollektive interesser, bør medlemsstaterne bevare eller træffe foranstaltninger for at sikre, at godkendte organer og organisationer ikke forhindres i at anlægge gruppesøgsmål i medfør af direktivet på grund af omkostningerne ved sagerne. Sådanne foranstaltninger kan omfatte begrænsning af de gældende retsafgifter eller administrative gebyrer, bevilling af adgang til retshjælp for godkendte organer og organisationer, hvor det er nødvendigt, eller tilrådighedsstillelse

for godkendte organer og organisationer af offentlig finansiering til at anlægge gruppesøgsmål, herunder strukturel støtte eller andre former for støtte. Medlemsstaterne bør dog ikke være forpligtet til at finansiere gruppesøgsmål.

3.8.3.3. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det er Erhvervsministeriets opfattelse, at der for gruppesøgsmål efter de foreslåede regler skal gælde den samme mulighed for grupperepræsentanten for at ansøge om fri proces til sagens førelse, som der gælder for gruppesøgsmål efter retsplejelovens kapitel 23 a, jf. kapitel 31. Der henvises til lovforslagets § 1, stk. 2, hvorefter retsplejelovens almindelige regler finder anvendelse, hvor intet andet følger af loven.

Direktivet og dansk ret er endvidere ikke til hinder for, at en godkendt organisation kan søge om finansiering til anlæggelse af et gruppesøgsmål fra f.eks. en tredjepart, hvis den godkendte organisation vurderer, at den ikke selv har midler til at anlægge et gruppesøgsmål. Organisationen må dog ikke være under indflydelse fra tredjepart, som finansierer gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, jf. pkt. 3.5.3. ovenfor.

Der er ikke fundet anledning til at indføre særlige regler om retsafgift, og der vil på den baggrund skulle svares retsafgift efter retsafgiftslovens almindelige regler i forbindelse med anlæg af et gruppesøgsmål efter de foreslåede regler.

3.8.4. Kontrol og evaluering

Det følger af direktivets artikel 23, stk. 1, at Europa-Kommissionen senest den 26. juni 2028 foretager en evaluering af direktivet og forelægger en rapport med de vigtigste resultater for Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg. Evalueringen foretages i overensstemmelse med Europa-Kommissionens retningslinjer for bedre regulering. I rapporten vurderer Europa-Kommissionen navnlig direktivets anvendelsesområde, jf. direktivets artikel 2 og bilag I, og direktivets funktion og effektivitet i grænseoverskridende situationer, herunder med hensyn til retssikkerhed.

Det følger endvidere af direktivets artikel 23, stk. 2, at medlemsstaterne første gang senest den 26. juni 2027 og efterfølgende hvert år skal forelægge

Europa-Kommissionen oplysninger, som er nødvendige for udarbejdelsen af den i stk. 1 omhandlede rapport. De nødvendige oplysninger omfatter antallet og typen af gruppesøgsmål, der er afsluttet ved deres retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder, typen af overtrædelser, jf. artikel 2, stk. 1, og parter i gruppesøgsmålene, og resultatet af disse gruppesøgsmål.

Senest den 26. juni 2028 foretager Europa-Kommissionen en evaluering af, om grænseoverskridende gruppesøgsmål bedst kan behandles på EU-plan ved at oprette en europæisk ombudsmand for gruppesøgsmål vedrørende foranstaltninger om påbud og foranstaltninger om genopretning, og forelægger en rapport med de vigtigste resultater for Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, eventuelt ledsaget af et lovgivningsforslag, jf. direktivets artikel 23, stk. 3.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen meddeler Europa-Kommissionen oplysninger, som er nødvendige for udarbejdelsen af den i artikel 23, stk. 1, omhandlede rapport, herunder antallet og typen af gruppesøgsmål, der er afsluttet ved domstolene, typen af overtrædelser, jf. artikel 2, stk. 1, og parter i gruppesøgsmålene, og resultatet af disse gruppesøgsmål.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget kan medføre negative økonomiske konsekvenser for det offentlige i form af en øget sagstilgang ved domstolene.

Derudover vurderes lovforslaget at medføre mindre implementeringskonsekvenser for det offentlige.

Myndigheder og organisationer, som ønsker at blive godkendt til at anlægge gruppesøgsmål, skal anmode erhvervsministeren herom, og organisationerne skal opfylde en række betingelser. Erhvervsministeren skal mindst hvert femte år vurdere, om de godkendte organisationer fortsat opfylder betingelserne, og såfremt de godkendte organisationer ikke opfylder én eller flere betingelser, kan erhvervsministeren tilbagekalde godkendelsen.

Endvidere skal medlemsstaterne senest fra den 26. juni 2027 og efterfølgende hvert år forelægge Europa-Kommissionen en række oplysninger, herunder antal og type gruppesøgsmål, der er afsluttet ved domstolene, typen af overtrædelser, parter i gruppesøgsmålene og resultatet af disse gruppesøgsmål.

For så vidt angår de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning, vurderes det overordnet, at lovforslaget efterlever alle principperne. Særligt princip #1 om enkle og klare regler samt princip #2 om digital kommunikation er relevante for dette lovforslag. I overensstemmelse med princip #1 om enkle og klare regler vurderes det, at lovforslaget er i overensstemmelse hermed med henvisning til lovforslagets § 2, som indeholder en klar og entydig definition af centrale begreber i lovforslaget. I overensstemmelse med princip #2 om obligatorisk digital kommunikation, vurderes det, at lovforslaget efterkommer kravet om digital kommunikation, idet kommunikationen mellem myndigheder og organisationer og Erhvervsministeriet i forbindelse med anmodning om godkendelse vil foregå via eksisterende offentlige it-løsninger, da myndigheder og organisationer skal anmode om godkendelse via Virk.dk. Dertil vil løbende undersøgelser af, om godkendte myndigheder og organisationer opfylder betingelserne for godkendelse, jf. lovforslagets § 6, også foregå via skema, som de godkendte myndigheder og organisationer udfylder på Virk.dk.

De øvrige principper for digitaliseringsklar lovgivning vurderes ikke at være relevante for dette lovforslag.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget vurderes ikke at medføre økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Det forventes, at lovforslaget vil medføre en stærkere håndhævelse af EU-retten, som beskytter forbrugerne, hvilket vil resultere i mere ensartede regler for erhvervsdrivende og dermed en mere fair konkurrence mellem erhvervsdrivende, hvilket kan give anledning til positive erhvervsøkonomiske gevinster for danske erhvervsdrivende.

Principperne om agil erhvervsrettet regulering vurderes ikke at være relevante for lovforslaget.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes at medføre både positive og negative administrative konsekvenser for borgerne.

Lovforslaget forventes at medføre en lettere adgang til domstolene på de områder, som lovforslaget omhandler, og derved styrke forbrugernes rettigheder og sikre bedre konkurrencevilkår på det danske og europæiske marked til gavn for forbrugerne. Forbrugerne vil have flere valgmuligheder i form af at kunne lade sig repræsentere af en godkendt myndighed eller organisation for at opnå deres ret efter forbrugerretten eller søge fyldestgørelse ved allerede afsluttede gruppesøgsmål. Civile søgsmål ved domstolene kan være byrdefuldt for den enkelte forbruger, herunder økonomisk, og forbrugernes indgåelse i gruppesøgsmål vurderes at være mindre byrdefuldt for den enkelte forbruger, da det i højere grad vil være de godkendte myndigheder og organisationer, som vil bære den administrative og økonomiske byrde. Derved styrkes borgernes retssikkerhed.

Derudover vil forbrugerne også få bedre information om gruppesøgsmål som følge af de oplysningskrav, der pålægges henholdsvis godkendte myndigheder og organisationer samt erhvervsdrivende.

Lovforslaget kan medføre negative administrative konsekvenser for borgerne, idet der indføres mulighed for, at godkendte organisationer kan kræve et gebyr fra forbrugere, der tilmelder sig et gruppesøgsmål om genopretning.

7. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes ikke at have klimamæssige konsekvenser.

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes ikke at have miljø- og naturmæssige konsekvenser

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2020/1828 af 25. november 2020 om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/22/EF af 23. april 2009 om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser.

Direktiv 2009/22/EF af 23. april 2009 om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser er en kodificering af direktiv 98/27/EF af 19. maj 1998 (EU-Tidende nr. L 409 af 04.12.2020, s. 3-

29) om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser, som er implementeret i dansk ret ved lov nr. 1257 af 20. december 2000 om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser.

Direktiv 2020/1828/EU skal være implementeret i national ret senest den 25. december 2022 og skal træde i kraft senest fra og med den 25. juni 2023. Ifølge direktivet skal gruppesøgsmål, der anlægges den 25. juni 2023 eller senere, anlægges efter de love og administrative bestemmelser, der gennemfører direktiv 2020/1828/EU. Gruppesøgsmål, der anlægges før den 25. juni 2023, skal anlægges efter de love og administrative bestemmelser, der gennemfører direktiv 2009/22/EF.

Det foreslås, at loven finder anvendelse på gruppesøgsmål, som anlægges som følge af erhvervsdrivendes overtrædelser af de EU-retlige bestemmelser, der er nævnt i bilag I til direktivet, herunder sådanne bestemmelser som er gennemført her i landet, og som skader eller vil kunne skade forbrugernes kollektive interesser. Det foreslås endvidere, at loven finder anvendelse på nationale og grænseoverskridende overtrædelser.

Direktiv 2020/1828/EU er et minimumsdirektiv, hvilket giver medlemsstaterne mulighed for at vedtage eller opretholde nationale bestemmelser om anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser, der er mere vidtrækkende, end hvad direktivet foreskriver. Der skal dog være mindst én national processuel ordning for gruppesøgsmål, som gør det muligt for godkendte myndigheder og organisationer at anlægge gruppesøgsmål om påbud og genopretning.

Grundet ophævelsen af direktiv 2009/22/EF og for at sikre en hensigtsmæssig implementering af direktiv 2020/1828/EU, idet anvendelsesområdet udvides betragteligt i direktiv 2020/1828/EU, foreslås det, at implementeringen af direktivet sker ved en ny hovedlov om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser, og at lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser ophæves.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 1. juli 2022 til den 18. august 2022 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

3F Fagligt Fælles Forbund, Advokatsamfundet, Akademikernes Centralorganisation, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ATP – Arbejdsmarkedets

UDKAST

Tillægs Pension, Autobranchen Danmark, Banedanmark, Bilbranchen, Bryggeriforeningen, Børnerådet, CBS – Copenhagen Business School, CEPOS, Cevea, CO-Industri, Danmarks Aktive Forbrugere, Danmarks Nationalbank, Danmarks Rejsebureau Forening, Danmarks Statistik, Dansk Annoncørforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Bilbrancheråd, Dansk Byggeri, Dansk e-Mobilitet, Dansk Erhverv, Dansk IT, Dansk Markedsføring, Dansk Mobilitet, Dansk Standard, Danske Medier, Danske Regioner, Danske Universiteter, Dataetisk Råd, Datatilsynet, De Danske Bilimportører, Den Danske Dommerforening, Det Kriminalpræventive Råd, DI Digital og Dansk Industri, Digitalt Ansvar, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Fagbevægelsens Hovedorganisation, FDM - Forenede Danske Motorejere, Finans og Leasing, Finans Danmark, Finanstilsynet, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet TÆNK, Foreningen af Danske Interaktive Medier, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Statsadvokater, Foreningen Danske Revisorer, Forsikring og Pension, Færøernes Landsstyre, HK Danmark, Institut for Menneskerettigheder, IT-Brancheforeningen, IT – Politisk Forening, ITU – IT-Universitetet i København, Journalistforbundet, Justitia, KL - Kommunernes Landsforening, KOMBIT, Kreativitet og Kommunikation, Kriminalforsorgsforeningen, Københavns Byret, Københavns Universitet, Landbrug og Fødevarer, Landsstyret via Rigsombudsmanden på Færøerne, Naalakkersuisut, Politiforbundet i Danmark, Prosa, Radio- og TV-nævnet, Retspolitisk forening, Retten i Esbjerg, Retten i Glostrup, Retten i Helsingør, Retten i Herning, Retten i Hillerød, Retten i Hjørring, Retten i Holbæk, Retten i Holstebro, Retten i Horsens, Retten i Kolding, Retten i Lyngby, Retten i Nykøbing F., Retten i Næstved, Retten i Odense, Retten i Randers, Retten i Roskilde, Retten i Svendborg, Retten i Viborg, Retten i Aalborg, Retten i Aarhus, Retten på Bornholm, Retten på Frederiksberg, Rettighedsalliancen, Rigsadvokaten, Rigspolitechefen, Rigspolitiet, Rigsrevisionen, RUC – Roskilde Universitet, Rådet for digital sikkerhed, SDU – Syddansk Universitet, Selvstyret via Rigsombudsmanden i Grønland, Sex og Samfund, SMV Danmark, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, Team effektiv regulering, Teleindustrien, Vestre Landsret, Østre Landsret, Aalborg Universitet, Aarhus BSS.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, an- før »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, an- før »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget kan medføre negative økonomiske konsekvenser for det offentlige i form af en øget sagstilgang ved domstolene.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Myndigheder og organisationer, som ønsker at blive godkendt til at anlægge gruppesøgsmål, skal anmode erhvervsministeren herom, og organisationerne skal opfylde en række betingelser. Erhvervsministeren skal mindst hvert femte år vurdere, om de godkendte organisationer fortsat opfylder betingelserne, og såfremt de godkendte organisationer ikke opfylder én eller flere betingelser, kan erhvervsministeren tilbagekalde godkendelsen.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Lovforslaget forventes at medføre en lettere adgang til domstolene på de områder, som lovforslaget omhandler, og derved styrke forbrugernes rettigheder.	Lovforslaget kan medføre negative administrative konsekvenser for borgerne, idet der indføres mulighed for, at godkendte organisationer kan

UDKAST

		kræve et gebyr fra forbrugere, der til-melder sig et gruppesøgsmål om gen-opretning.
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og natur-mæssige konse-kvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2020/1828 af 25. november 2020 om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/22/EF af 23. april 2009 om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes in-teresser (EU-Tidende nr. L 409 af 04.12.2020, s. 3-29). Direktivet er et mi-nimumsdirektiv. Det er derfor muligt for medlemsstaterne at vedtage eller opretholde nationale bestemmelser om anlæggelse af gruppesøgsmål til be-skyttelse af forbrugernes kollektive interesser, der er mere vidtrækkende, end direktivet foreskriver. Implementeringsfristen er den 25. december 2022, og reglerne skal træde i kraft senest den 25. juni 2023.	
Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 2.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.1.1. for en nærmere beskrivelse af gældende ret.

Det foreslås i *stk. 1*, at loven finder anvendelse på gruppesøgsmål, der i medfør af denne lov anlægges ved domstolene som følge af erhvervsdrivendes overtrædelser af de EU-retlige bestemmelser, der er nævnt i bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2020/1828 af 25. november 2020 om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser og om ophævelse af direktiv 2009/22/EF, herunder sådanne bestemmelser som er gennemført her i landet, og som skader eller vil kunne skade forbrugernes kollektive interesser.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at loven vil finde anvendelse på både nationale og grænseoverskridende gruppesøgsmål, som anlægges efter reglerne i denne lov ved domstolene. Ved nationale gruppesøgsmål forstås gruppesøgsmål, som er anlagt her i landet af en godkendt myndighed eller organisation, som er godkendt her i landet. Ved grænseoverskridende gruppesøgsmål forstås gruppesøgsmål, som er anlagt her i landet af en godkendt myndighed eller organisation, der er godkendt af en anden medlemsstat.

Det følger af præambelbetragtning nr. 19, at da både retslige og administrative procedurer effektivt og virkningsfuldt kan tjene til at beskytte forbrugernes kollektive interesser, overlades det til medlemsstaterne at beslutte, om et gruppesøgsmål kan anlægges som retslig procedure, administrativ procedure eller begge dele. I overensstemmelse med direktivets præambelbetragtning nr. 19, kan gruppesøgsmål efter dette lovforslag alene anlægges ved domstolene her i landet.

Lovforslaget vil alene finde anvendelse på de EU-retlige bestemmelser, der er nævnt i bilag I til direktivet, herunder sådanne bestemmelser som er gennemført i dansk ret. Bilag I til direktivet indeholder 66 forbrugerrettede EU-retsakter, der blandt andet vedrører vildledende reklame, forbrugerkredit,

pakkerejser, reklame for humanmedicinske lægemidler, kosmetiske produkter, fødevarerinformation mv. Det vil således betyde, at lovforslaget vil finde anvendelse på et bredt område inden for de forbrugerbeskyttende regler.

I overensstemmelse med direktivets artikel 2, stk. 2, vil lovforslaget ikke påvirke reglerne i henhold til EU-retten eller national ret om kontraktlige retsmidler og retsmidler uden for kontrakt, som er til rådighed for forbrugerne i forbindelse med de overtrædelser, der er omhandlet i stk. 1.

I overensstemmelse med direktivets artikel 2, stk. 3, vil lovforslaget endvidere ikke berøre EU-reglerne om international privatret, navnlig reglerne om kompetence og anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område samt lovvalgsreglerne for kontraktlige forpligtelser og forpligtelser uden for kontrakt.

I overensstemmelse med direktivets præambelbetragtning nr. 15, vil lovforslaget ikke berøre de EU-retsakter, der er nævnt i bilag I, og vil derfor ikke erstatte eventuelle håndhævelsesmekanismer, som de pågældende EU-retsakter måtte indeholde. Håndhævelsesmekanismer, som er fastsat i disse EU-retsakter, kan således fortsat anvendes til at beskytte forbrugernes kollektive interesser, hvor dette er relevant.

Bestemmelsen vil endelig medføre, at loven alene finder anvendelse på gruppesøgsmål, der anlægges ved domstolene i medfør af loven. Lovens bestemmelser finder således ikke anvendelse på andre typer af søgsmål, herunder gruppesøgsmål efter retsplejelovens kapitel 23 a. Hvorvidt et søgsmål er anlagt efter denne lov, vil fremgå af stævningen, jf. pkt. 3.4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås i *stk. 2, 1. pkt.*, at hvor intet andet følger af denne lov, behandles gruppesøgsmål omfattet af stk. 1 efter retsplejelovens almindelige regler om borgerlige sager.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at retsplejens almindelige regler finder anvendelse, når intet andet følger af lov om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser.

Det forudsættes, at retsplejens almindelige regler i medfør af forpligtelsen til EU-konform fortolkning vil finde anvendelse med de tilpasninger, som

er nødvendiggjort af forholdets natur. Dette kan eksempelvis have betydning, hvis der i anvendelsen af den borgere retsplejes former i samspil med de foreslåede regler opstår regelkonflikter, eller hvis anvendelsen af de almindelige regler vil medføre et resultat, der er åbenbart i strid med formålet med direktivet.

Det foreslås i stk. 2, 2. pkt., at retsplejelovens kapitel 23 a om gruppesøgsmål ikke finder anvendelse.

Den foreslåede bestemmelse vil tydeliggøre, at de almindelige regler for borgerlige sager, der er handlet i bestemmelsens 1. pkt., ikke omfatter retsplejelovens regler om gruppesøgsmål. Der vil således ved vedtagelsen af lovforslaget eksistere to adskilte og afgrænsede ordninger om gruppesøgsmål, der ikke påvirker hinanden.

Det foreslås i stk. 3, at erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at loven finder anvendelse på erhvervsdrivendes overtrædelser af EU-retlige bestemmelser, herunder sådanne bestemmelser som er gennemført her i landet, der efter denne lovs ikrafttræden optages på det i stk. 1 nævnte bilag I, og som skader eller vil kunne skade forbrugernes kollektive interesser.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at erhvervsministeren bemyndiges til ved bekendtgørelse at kunne fastsætte, at lovforslaget tillige finder anvendelse på nye EU-retlige bestemmelser, der efter lovforslagets ikrafttræden optages på bilag I til direktivet.

Dette er i overensstemmelse med direktivets præambelbetragtning nr. 17, hvorefter lovgiver, hver gang der vedtages en ny EU-retsakt, der er relevant for beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser, bør overveje, om bilag I til direktivet skal ændres for at sikre, at den nye EU-retsakt omfattes af direktivets anvendelsesområde. Dette sker for at sikre en hensigtsmæssig reaktion på overtrædelser af EU-retten, hvis form og omfang hurtigt forandrer sig.

Den foreslåede bestemmelse har således til formål at sikre, at loven til enhver tid vil finde anvendelse på EU-retsakter, som i fremtiden optages på bilag I til direktivet, samt at loven bevarer et højt forbrugerbeskyttelsesniveau i takt med globaliseringen og digitaliseringen.

Til § 2

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 3.

I overensstemmelse med direktivets præambelbetragtning nr. 15 vil definitionerne i dette lovforslag ikke berøre definitionerne i de EU-retsakter, der er nævnt i bilag I til direktivet. Begreberne som fastsat i de pågældende EU-retsakter, herunder som er gennemført i national ret, hverken ændres eller udvides således.

Det foreslås i *nr. 1* at definere ”forbruger” som enhver fysisk person, der ikke handler som led i den pågældende persons erhverv, forretning, håndværk eller profession.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at forbrugere skal forstås bredt. I overensstemmelse med direktivets præambelbetragtning nr. 14, kan forbruger benævnes rejsende, bruger, kunde, detailinvestor, detailkunde, registreret personer eller andet i den relevante lovgivning.

En forbruger kan ikke være en juridisk person. Det er alene fysiske personer, der i henhold til dette lovforslag kan anses som en forbruger. Dette vil således ikke omfatte tilfælde, hvor en overtrædelse skader en fysisk person, der betragtes som en erhvervsdrivende i henhold til lovforslagets § 2, nr. 2. Det afgørende er, at den fysiske person ikke handler som led i den pågældende persons erhverv, forretning, håndværk eller profession.

Det foreslås i *nr. 2* at definere ”erhvervsdrivende” som enhver fysisk eller juridisk person, uanset om den er privat eller offentligt ejet, der handler, herunder via en anden person, der optræder i den pågældende persons navn eller på den pågældende persons vegne, som led i den pågældende persons erhverv, forretning, håndværk eller profession.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at en erhvervsdrivende både kan være en fysisk person eller en juridisk person. Selskabsformen har ikke betydning. Det afgørende er, at den fysiske eller juridiske person handler som led i den pågældende persons erhverv, forretning, håndværk eller profession.

UDKAST

Det foreslås i *nr. 3* at definere ”forbrugernes kollektive interesser” som forbrugeres generelle interesser og, navnlig med henblik på en afgørelse om genopretning, en gruppe af forbrugeres interesser.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at begrebet forbrugernes kollektive interesser skal forstås bredt. Begrebet omfatter tilfælde, som berører en ukendt kreds af forbrugere. Kollektive interesser er således ikke en akkumulering af interesser hos enkeltpersoner, der har lidt skade ved en overtrædelse, men forbrugernes abstrakte interesse i, at et marked er fri for overtrædelse af regler, der er indført for at beskytte forbrugere generelt.

I tilfælde af et gruppesøgsmål om genopretning vil forbrugernes kollektive interesser bestå af en gruppe forbrugeres interesser. I denne situation er det således mere relevant at se på en gruppe af forbrugere, som er berørt af en erhvervsdrivendes overtrædelse, og hvor der er anledning til at søge om genopretning såsom forholdsmæssigt afslag, erstatning m.v.

Det foreslås i *nr. 4* at definere ”godkendt myndighed” som en offentlig myndighed, der repræsenterer forbrugernes interesser, og som er godkendt til at anlægge gruppesøgsmål efter lovforslagets kapitel 2.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at en godkendt myndighed skal forstås som en offentlig myndighed, der repræsenterer forbrugernes interesser. Det kan således være en myndighed, der fører tilsyn med overholdelsen af de EU-retlige bestemmelser, der er omfattet af lovforslagets anvendelsesområde, og som dermed kan spille en aktiv rolle med hensyn til at sikre, at erhvervsdrivende overholder relevante EU-retlige bestemmelser. Dette kan f.eks. være Forbrugerombudsmanden.

Derudover vil det være et krav, at myndigheden er godkendt til at anlægge af gruppesøgsmål. En myndighed kan enten være godkendt her i landet af erhvervsministeren i overensstemmelse med lovforslagets §§ 3 eller 4 i dette lovforslag eller godkendt af en anden medlemsstat i overensstemmelse med direktivet.

Det foreslås i *nr. 5* at definere ”godkendt organisation” som en organisation, der repræsenterer forbrugernes interesser, og som er godkendt til at anlægge gruppesøgsmål efter lovforslagets kapitel 2.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at en godkendt organisation skal forstås som en organisation, herunder f.eks. en privat forbrugerorganisation, der repræsenterer forbrugernes interesser. Der kan også være tale om andre organisationer. Det afgørende er, at organisationen repræsenterer forbrugernes interesser. Dette er også i overensstemmelse med direktivets præambelbetragtning nr. 24, hvorefter navnlig forbrugerorganisationer bør spille en aktiv rolle med hensyn til at sikre, at relevante EU-retlige bestemmelser overholdes.

Derudover vil det være et krav, at organisationen er godkendt til at anlægge gruppesøgsmål. En organisation kan enten være godkendt her i landet af erhvervsministeren i overensstemmelse med § 3 i dette lovforslag eller godkendt af en anden medlemsstat i overensstemmelse med direktivet.

Det foreslås i *nr. 6* at definere ”gruppesøgsmål” som en sag med det formål at beskytte forbrugernes kollektive interesser, der anlægges efter den foreslåede lov af en godkendt myndighed eller organisation som skadelidt part på vegne af forbrugere med påstand om påbud eller genopretning.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at begrebet gruppesøgsmål vil omfatte tilfælde, hvor en godkendt myndighed eller organisation anlægges en sag på vegne af en gruppe forbrugere, som lider eller har lidt skade som følge af en erhvervsdrivendes overtrædelse af de EU-retlige bestemmelser, som er nævnt i bilag I til direktiv 2020/1828/EU.

Der henvises til de specielle bemærkninger til § 2, nr. 4 og 5, for en definition af ”godkendt myndighed” og ”godkendt organisation”.

Gruppesøgsmål vil kunne anlægges med påstand om påbud, genopretning eller begge dele, når dette ikke strider mod retsplejens almindelige regler om borgerlige sager. Påstande om påbud omfatter foreløbige og endelige.

Der henvises til de specielle bemærkninger til § 2, nr. 11, for en definition af ”afgørelse om genopretning”.

Det foreslås i *nr. 7* at definere ”nationalt gruppesøgsmål” som gruppesøgsmål, som er anlagt her i landet af en godkendt myndighed eller organisation, og som er optaget på den liste, som er omtalt i lovforslagets § 5, stk. 2.

UDKAST

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at det afgørende for fastlæggelsen af typen af gruppesøgsmål er den medlemsstat, hvori sagen anlægges, samt den medlemsstat, hvor myndigheden eller organisationen er godkendt. Et gruppesøgsmål vil således være nationalt, hvis søgsmålet anlægges af en dansk myndighed eller en dansk organisation ved domstolene her i landet. Dette vil gælde, uanset om forbrugere fra andre medlemsstater er omfattet af søgsmålet.

I overensstemmelse med direktivets præambelbetragtning nr. 23, er der tale om et nationalt gruppesøgsmål, uanset om gruppesøgsmålet anlægges mod en erhvervsdrivende, der har hjemting i en anden medlemsstat, og uanset om forbrugere fra flere medlemsstater er repræsenteret i det pågældende gruppesøgsmål. Det er derfor ikke muligt for et nationalt gruppesøgsmål at blive et grænseoverskridende gruppesøgsmål under sagens behandling eller omvendt.

Det foreslås i *nr. 8* at definere ”grænseoverskridende gruppesøgsmål” som gruppesøgsmål, som er anlagt her i landet af en myndighed eller organisation, der er godkendt af en anden medlemsstat, og som er optaget på Europa-Kommissionens offentliggjorte liste, jf. artikel 5, stk. 1, 2. led, i direktiv (EU) 2020/1828 af 25. november 2020, jf. § 5, stk. 1, i lovforslaget.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at det afgørende for fastlæggelsen af typen af gruppesøgsmål er den medlemsstat, hvori sagen anlægges. Et gruppesøgsmål vil således være grænseoverskridende, hvis gruppesøgsmålet anlægges af her i landet af en myndighed eller organisation, der er godkendt af en anden medlemsstat.

Det er derfor ikke muligt for et nationalt gruppesøgsmål at blive et grænseoverskridende gruppesøgsmål under sagens behandling eller omvendt, jf. direktivets præambelbetragtning nr. 23.

Der henvises til de specielle bemærkninger til § 2, nr. 6, for en definition af ”gruppesøgsmål”, og til de specielle bemærkninger til § 2, nr. 4 og 5, for en definition af ”godkendt myndighed” og ”godkendt organisation”.

Det foreslås i *nr. 9* at definere ”praksis” som en erhvervsdrivendes handlinger eller undladelser.

UDKAST

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at begrebet skal forstås som en erhvervsdrivendes aktive handling eller undladelse, herunder i relation til, om den erhvervsdrivende overtræder de EU-retlige bestemmelser, der er omfattet af lovforslagets anvendelsesområde.

Det foreslås i *nr. 10* at definere ”afgørelse om genopretning” som en afgørelse, der forpligter den erhvervsdrivende til at give berørte forbrugere adgang til retsmidler, såsom erstatning, afhjælpning, ombytning, forholdsmæssigt afslag, ophævelse af kontrakt eller tilbagebetaling af den betalte pris alt efter omstændighederne og i henhold til EU-retten eller national ret.

I overensstemmelse med præambelbetragtning nr. 36 bør en godkendt myndighed eller organisation, der anlægger et gruppesøgsmål i henhold til dette lovforslag, søge at opnå afgørelse om genopretning til gavn for og på vegne af de forbrugere, der er berørt af overtrædelsen.

Godkendte myndigheder og organisationer vil kunne anlægge gruppesøgsmål med påstand om genopretning, uden at retten forinden har fastslået i en særskilt sag, der er foreliggende en overtrædelse.

Muligheden for at anlægge et gruppesøgsmål med påstand om genopretning vil afhænge af omstændighederne i den konkrete sag, samt af om det er muligt i henhold til EU-retten eller national ret. EU-retten eller national ret vil således skulle indeholde bestemmelser om sådanne materielle rettigheder.

Til § 3

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 4, stk. 1-3 og 5.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.2.1.1. for en nærmere beskrivelse af gældende ret.

Det foreslås i *stk. 1*, at erhvervsministeren efter forhandling med de berørte ministre kan godkende de myndigheder og organisationer, der har anmodet om at blive godkendt til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål i andre medlemsstater og nationale gruppesøgsmål her i landet for overtrædelser efter lovforslagets § 1.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at erhvervsministeren gives kompetence til at godkende de myndigheder og organisationer, som kan anlægge

grænseoverskridende og nationale gruppesøgsmål efter reglerne i dette lovforslag.

Godkendelse af en myndighed eller organisation vil kræve, at myndigheden eller organisationen har anmodet om godkendelse til at anlægge gruppesøgsmål hos erhvervsministeren. Anmodningen fra organisationer vil skulle indeholde de oplysninger, som er nødvendige for at vurdere, om betingelserne i lovforslagets § 3, stk. 2, er opfyldt.

Det er hensigten, at anmodning skal sendes via Virk.dk, hvor myndigheder og organisationer, som ønsker at blive godkendt til at anlægge gruppesøgsmål, skal udfylde en formular, jf. lovforslagets § 3, stk. 3. Organisationer skal derudover give de oplysninger, som er nødvendige for at vurdere, om betingelserne i lovforslagets § 3, stk. 2, er opfyldt.

Både myndigheder og organisationer, der repræsenterer forbrugernes kollektive interesser vil kunne anmode om godkendelse til at anlægge både grænseoverskridende og nationale gruppesøgsmål. Det gælder således også organisationer, herunder forbrugerorganisationer, som repræsenterer medlemmer fra mere end én medlemsstat. Dette er i overensstemmelse med direktivets præambelbetragtning nr. 24, hvorefter navnlig forbrugerorganisationer bør spille en aktiv rolle med hensyn til at sikre, at relevante EU-retlige bestemmelser overholdes.

Myndigheder skal ikke opfylde betingelserne i lovforslagets § 3, stk. 2, for at kunne blive godkendt til at anlægge grænseoverskridende og nationale gruppesøgsmål. Myndigheder skal alene anmode om godkendelse.

Dette er i overensstemmelse med direktivets artikel 4, stk. 7, 1. pkt., hvorefter medlemsstater kan godkende offentlige myndigheder til at anlægge gruppesøgsmål uanset artikel 4, stk. 3 og 4, som oplister betingelserne for godkendelse.

Som udgangspunkt kan myndigheder, der håndhæver de EU-retlige bestemmelser, der er omfattet af bilag I til direktivet, nationalt, blive godkendt til at kunne anlægge nationale og grænseoverskridende gruppesøgsmål for erhvervsdrivendes overtrædelser af bestemmelser i disse EU-retsakter.

Godkendelse af myndigheder og organisationer vil kræve forhandling med de berørte ministre, når det er relevant. Det vil f.eks. være relevant at forhandle med transportministeren, hvis en myndighed, der håndhæver Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 261/2004 af 11. februar 2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 295/91 nationalt, eller en organisation, der repræsenterer f.eks. luftfartspassagerers rettigheder, anmoder om godkendelse. Det vil ikke altid være relevant at forhandle med andre ministre. Det afgørende er, om der er andre ministre, der er berørte. Hvis en myndighed inden for Erhvervsministeriets ressort anmoder om godkendelse til at anlægge gruppesøgsmål, er det som udgangspunkt alene erhvervsministeren, der vil være berørt og kan dermed godkende myndigheden uden forhandling med andre ministre.

Der henvises til de specielle bemærkninger til § 2, nr. 4 og 5, for en definition af ”godkendt myndighed” og ”godkendt organisation”, og til de specielle bemærkninger til § 2, nr. 7 og 8, for en definition af ”nationalt gruppesøgsmål” og ”grænseoverskridende gruppesøgsmål”.

Overtrædelser efter lovforslagets § 1 vedrører den forbrugerrettede lovgivning, der er omfattet af bilag I til direktiv 2020/1828/EU. Bilag I til direktivet forventes løbende at blive udvidet med nye EU-retsakter. Der kan derudover løbende opstå nye myndigheder og organisationer, der har en legitim interesse i at opnå søgsmålskompetence. Det er derfor fleksibelt, at erhvervsministeren efter forhandling med de berørte ministre har mulighed for løbende at godkende nye myndigheder og organisationer til at anlægge gruppesøgsmål.

Gruppesøgsmål efter dette lovforslag kan alene føres som tilmeldingsgruppesøgsmål (opt-in). Det vil medføre, at forbrugere aktivt skal tilmelde sig et konkret gruppesøgsmål for at være omfattet heraf. Dette er i overensstemmelse med direktivets præambelbetragtning nr. 43, hvorefter medlemsstaterne kan indføre en tilvalgs- eller fravalgsordning eller en kombination af de to ordninger for at imødekomme medlemsstaternes retstraditioner bedst muligt.

Det foreslås i *stk. 2, nr. 1*, at en organisation kan godkendes, hvis organisationen opfylder følgende betingelse: Organisationen er en juridisk person,

UDKAST

som kan påvise 12 måneders faktisk offentlig aktivitet inden for beskyttelse af forbrugernes interesser forud for anmodningen om godkendelse.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at organisationen skal være en juridisk person, der er oprettet i henhold til dansk ret, for at kunne blive godkendt til anlæggelse af gruppesøgsmål efter dette lovforslag.

I overensstemmelse med straffelovens § 26, stk. 1, omfatter begrebet juridisk person aktie- og anpartsselskaber, interessentskaber, foreninger, fonde, boer, kommuner og statslige myndigheder. Begrebet juridisk person er yderligere defineret i de særlige bemærkninger til straffelovens § 26, stk. 1, i lov nr. 201 af 7. februar 1996, hvorefter en juridisk person omfatter alle organisationsformer m.v., der kan optræde i retsforhold.

Det vurderes, at en organisation vil være oprettet i henhold til dansk ret, hvis organisationen er stiftet i overensstemmelse med selskabslovens § 24, hvorefter stifteren af organisationen ikke må være under rekonstruktion eller konkurs, og stifteren skal være beføjet til at erhverve rettigheder, indgå forpligtelser og være part i retssager.

Konkurs og anden insolvensbehandling er reguleret i konkursloven, og medfører, at organisationen opløses og dens formue fordeles mellem kreditorerne. Efter konkurslovens kapitel 3, indtræder konkurs, når organisationen er insolvent og tages under konkursbehandling efter begæring fra skifteretten, organisationen selv eller dennes kreditorer. En organisation anses som insolvent, hvis organisationen ikke kan opfylde sine gældsposter, efterhånden som de forfalder, medmindre betalingsudygtigheden må antages at være midlertidig.

Kravet om 12 måneders faktisk offentlig aktivitet vil indebære, at organisationen skal have en vis permanent karakter og niveau af offentlig aktivitet. Den faktiske offentlige aktivitet skal være inden for beskyttelse af forbrugernes interesser.

Der henvises til de specielle bemærkninger til § 2, nr. 3, for en definition af ”forbrugernes kollektive interesser”.

Organisationen skal kunne påvise kravet om 12 måneders faktisk offentlig aktivitet ved tidspunktet for anmodning om godkendelse. Kravet vil medføre, at en organisation ikke kan oprettes med henblik på godkendelse for at kunne anlægge et konkret gruppesøgsmål.

Det foreslås i stk. 2, *nr. 2*, at en organisation kan godkendes, hvis organisationen opfylder følgende betingelse: Organisationens vedtægtsbestemte formål viser, at den har en legitim interesse i at beskytte forbrugernes interesser som fastsat i de EU-retlige bestemmelser omfattet af det i § 1 nævnte bilag I.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at organisationen skal have oprettet vedtægter, hvoraf organisationens formål fremgår. Det skal fremgå af disse vedtægter, at organisationen har en legitim interesse i at beskytte forbrugernes interesser som fastsat i de EU-retlige bestemmelser omfattet af det bilag I, der er nævnt i lovforslagets § 1, stk. 1. Kravet vil medføre, at der skal være sammenhæng mellem organisationens formål om beskyttelse af forbrugernes interesser og en eller flere af de EU-retlige bestemmelser, der er omfattet af lovforslagets anvendelsesområde. Det er således ikke nødvendigt, at organisationen har til formål at beskytte forbrugernes interesser inden for alle områder omfattet af lovforslaget, og denne kan således være afgrænset til f.eks. beskyttelse af forbrugere inden for sundhed og kosmetiske produkter.

Det foreslås i stk. 2, *nr. 3*, at en organisation kan godkendes, hvis organisationen opfylder følgende betingelse: Organisationen arbejder ikke med fortjeneste for øje.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at en organisation skal være uafhængig og ikke føre gruppesøgsmål for egen vindings skyld eller for en tredjeparts. Organisationen skal varetage forbrugernes interesser og føre gruppesøgsmål på forbrugernes vegne.

Det foreslås i stk. 2, *nr. 4*, at en organisation kan godkendes, hvis organisationen opfylder følgende betingelse: Organisationen er ikke genstand for insolvensbehandling og er ikke erklæret konkurs.

UDKAST

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at en organisation ikke må være under insolvensbehandling eller være erklæret konkurs, såfremt organisation er godkendt eller anmoder om godkendelse til at anlægge gruppesøgsmål.

Konkurs og anden insolvensbehandling er reguleret i konkursloven, og medfører, at organisationen opløses og dens formue fordeles mellem kreditorerne.

Efter konkurslovens kapitel 3 indtræder konkurs, når organisationen er insolvent og tages under konkursbehandling efter begæring fra skifteretten, organisationen selv eller dennes kreditorer. En organisation anses som insolvent, hvis organisationen ikke kan opfylde sine gældsposter, efterhånden som de forfalder, medmindre betalingsudygtigheden må antages blot at være midlertidig.

Det foreslås i stk. 2, *nr. 5*, at en organisation kan godkendes, hvis organisationen opfylder følgende betingelse: Organisationen er uafhængig og påvirkes ikke af andre end forbrugere, navnlig ikke af erhvervsdrivende, som har økonomisk interesse i at anlægge et gruppesøgsmål, herunder i tilfælde af finansiering fra tredjeparter, og organisationen har med henblik herpå indført procedurer, der forhindrer en sådan indflydelse samt forhindrer interessekonflikter mellem sig selv og organisationens finansieringsydere og forbrugernes interesser.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at kravet om uafhængighed vil indebære, at organisationer ikke må være påvirket af andre end forbrugere. I overensstemmelse med direktivets præambelbetragtning nr. 25, må en godkendt organisation f.eks. ikke være påvirket af personer, erhvervsdrivende eller hedgefonde, som har økonomisk interesse i at anlægge et gruppesøgsmål, herunder i tilfælde af finansiering fra en tredjepart.

Såfremt en organisation finansieres af en tredjepart i forbindelse med et konkret gruppesøgsmål, må tredjeparten ikke have økonomisk interesse i at støtte gruppesøgsmålet, således at gruppesøgsmålet føres væk fra beskyttelsen af forbrugernes kollektive interesser.

Organisationen skal have indført procedurer, der forhindrer en indflydelse fra andre end forbrugerne, herunder erhvervsdrivende, som har økonomisk

interesse i at anlægge et gruppesøgsmål. I overensstemmelse med direktivets præambelbetragtning nr. 52, bør godkendte organisationer være fuldstændig gennemsigtige over for domstolene med hensyn til, hvorfra midlerne til finansiering af deres aktiviteter generelt set og midlerne til støtte for et konkret gruppesøgsmål om genopretning hidrører.

Det foreslås i stk. 2, *nr. 6*, at en organisation kan godkendes, hvis organisationen opfylder følgende betingelse: Organisationen offentliggør i et klart og forståeligt sprog ved hjælp af passende midler, navnlig på sin hjemmeside, oplysninger, der påviser, at organisationen lever op til de betingelser, der er nævnt i nr. 1-5, og oplysninger om organisationens finansieringskilder generelt set, organisatoriske og ledelsesmæssige struktur og medlemsstruktur, vedtægtsbestemte formål og aktiviteter.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at det klart skal fremgå af organisationens hjemmeside, at organisationen overholder de nævnte betingelser for, at organisationen kan godkendes til at anlægge grænseoverskridende og nationale gruppesøgsmål.

Organisationen skal således oplyse på sin hjemmeside, at organisationen er en juridisk person, som kan påvise 12 måneders faktisk offentlig aktivitet inden for beskyttelse af forbrugernes interesser. Organisationens vedtægtsbestemte formål skal fremgå af hjemmesiden, hvoraf fremgår at organisationen har en legitim interesse i at beskytte forbrugernes interesser som fastsat i de EU-retlige bestemmelser omfattet af bilag I til direktiv 2020/1828/EU.

Det skal endvidere fremgå af organisationens hjemmeside, at organisationen ikke arbejder med fortjeneste for øje, og at organisationen ikke er under insolvensbehandling eller erklæret konkurs.

Det skal fremgå af organisationens hjemmeside, at organisationen er uafhængig og ikke påvirkes af andre end brugere, og at organisationen har indført procedurer for at forhindre en sådan indflydelse fra erhvervsdrivende.

Organisationen skal ligeledes oplyse om dennes finansieringskilder generelt set, herunder hvordan organisationens virke er finansieret, herunder f.eks. via medlemskontingent eller lignende. Endvidere skal organisationen oplyse om den organisatoriske og ledelsesmæssige struktur og medlemsstruktur, vedtægtsbestemte formål og aktiviteter.

UDKAST

Oplysningerne skal gives på organisationens hjemmeside i et klart og forståeligt sprog, som forbrugeren kan forstå, og oplysningerne skal være tilgængelige for forbrugeren.

De ovenfor nævnte oplysninger, som skal gives via hjemmeside, gælder alene for organisationer og ikke for myndigheder. Dette er i overensstemmelse med direktivets artikel 4, stk. 7, 1. pkt., hvorefter medlemsstater kan godkende offentlige myndigheder til anlæggelse af gruppesøgsmål uanset artikel 4, stk. 3, som oplister betingelserne for godkendelse.

Det foreslås i *stk. 3*, erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at anmodning om at blive godkendt til at anlægge gruppesøgsmål efter stk. 1, skal ske ved anvendelse af bestemte it-systemer.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at myndigheders og organisationers anmodning om at blive godkendt efter lovforslagets § 3, stk. 1, skal foregå digitalt. Det er hensigten, at bemyndigelsesbestemmelsen udmøntes i en bekendtgørelse, hvor erhvervsministeren vil fastsætte regler om, at myndigheders og organisationers anmodning om at blive godkendt til at anlægge gruppesøgsmål skal afgives til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen via Virk.dk.

Det foreslås i *stk. 4*, at erhvervsministeren efter forhandling med de berørte ministre kan fastsætte nærmere betingelser for udøvelsen af de i stk. 1 nævnte søgsmålskompetencer.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at erhvervsministeren får mulighed for at fastsætte nærmere betingelser for udøvelsen af søgsmålskompetencen for godkendte myndigheder og organisationer vedrørende anlæggelse af grænseoverskridende gruppesøgsmål i andre medlemsstater og nationale gruppesøgsmål her i landet for overtrædelser efter dette lovforslags anvendelsesområde, jf. § 1.

Over for godkendte myndigheder vil der kunne fastsættes nærmere regler om hvilke direktiver og artikler de forskellige myndigheder kan håndhæve og dermed anlægge sag om. Der kan endvidere fastsættes krav om koordinering mellem myndigheder. Det kan f.eks. være, hvis flere myndigheder fører tilsyn med samme EU-retsakt. Der kan ligeledes fastsættes begrænsninger i myndighedernes tilsynsbeføjelser, herunder f.eks. hvis tilsynet med en EU-retskat skifter ressortområde eller tilsynsmyndighed.

Erhvervsministeren vil ikke være forpligtet til at godkende enhver organisation, der anmoder om at blive godkendt. Ligesom for godkendte myndigheder får erhvervsministeren også mulighed for at begrænse, hvilke EU-retsakter eller bestemmelser, som organisationer kan anlægge sager om. Det vil medføre, at en bilejerorganisation f.eks. ikke kan anlægge gruppesøgsmål vedrørende kosmetiske produkter, selvom organisationen har en legitim interesse i at beskytte forbrugernes interesser. Organisationen skal have legitim interesse i at beskytte forbrugernes interesser som fastsat i de EU-retlige bestemmelser, der er nævnt i direktivets bilag I.

Til § 4

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 4, stk. 7, 2. pkt.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.2.1.1. for en nærmere beskrivelse af gældende ret.

Det foreslås i *stk. 1*, at myndigheder, der allerede er godkendt i henhold til lov nr. 1257 af 20. december 2000 om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser, kan forblive godkendt til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål i andre medlemsstater.

Efter gældende ret er Forbrugerombudsmanden og Lægemiddelstyrelsen godkendte myndigheder, som kan anlægge gruppesøgsmål i andre medlemsstater i henhold til lov nr. 1257 af 20. december 2000 om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser. Dette skyldes, at Lægemiddelstyrelsen fører tilsyn med den direktivbestemt lovgivning om humanmedicin, og Forbrugerombudsmanden fører som led i sit generelle markedsføringstilsyn tilsyn med de øvrige direktiver omfattet af bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/27/EF af 19. maj 1998 om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Forbrugerombudsmanden og Lægemiddelstyrelsen ikke på ny skal anmode erhvervsministeren om godkendelse til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål. Disse myndigheder kan således fortsætte med at være godkendt til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål, såfremt de tilkendegiver et ønske herom.

Såfremt Forbrugerombudsmanden og Lægemiddelstyrelsen ønsker at forblive godkendt til anlæggelse af grænseoverskridende gruppesøgsmål, skal de i praksis tilkendegive et ønske herom til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Når de tilkendegiver et ønske om at fortsætte med at være godkendt til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål, vil de også automatisk opnå søgsmålskompetence til at anlægge nationale gruppesøgsmål efter dette lovforslag, jf. lovforslagets § 4, stk. 2.

Det foreslås i *stk. 2*, at de myndigheder, der er nævnt i *stk. 1*, derudover vil godkendes til at anlægge nationale gruppesøgsmål ved domstolene efter denne lov.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at de myndigheder, der allerede er godkendt til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål, også gives kompetence til at kunne anlægge nationale gruppesøgsmål.

Forbrugerombudsmanden og Lægemiddelstyrelsen, der allerede er godkendt til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål, vil således ikke skulle anmode om godkendelse for at opnå søgsmålskompetence til at anlægge nationale gruppesøgsmål, da de efter denne bestemmelse automatisk også vil opnå søgsmålskompetence hertil, hvis de tilkendegiver et ønske om at ville fortsætte med at være godkendt til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål.

Bestemmelsen tilføjes, da direktivets anvendelsesområde udvides til både at gælde for nationale og grænseoverskridende gruppesøgsmål, hvor direktiv 2009/22/EF alene vedrører grænseoverskridende gruppesøgsmål.

Da direktiv 2020/1828/EU medfører en mulighed for, at myndigheder, der allerede er godkendt til anlæggelse af gruppesøgsmål i henhold til direktiv 2009/22/EF kan forblive godkendt, bør disse myndigheder ligeledes tildeles kompetence til at kunne føre nationale gruppesøgsmål uden at skulle anmode herom.

Til § 5

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 5, stk. 1-2.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.2.2.1. for en nærmere beskrivelse af gældende ret.

Det foreslås i *stk. 1, 1. pkt.*, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen meddeler Europa-Kommissionen en liste over myndigheder og organisationer, som erhvervsministeren efter forhandling med de berørte ministre har godkendt til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål, herunder navn og formål for disse, med henblik på optagelse på Europa-Kommissionens offentliggjorte liste. Det foreslås i *stk. 1, 2. pkt.*, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen offentliggør denne liste.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen forpligtes til at meddele Europa-Kommissionen en liste over myndigheder og organisationer, som er godkendt her i landet til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål efter dette lovforslags anvendelsesområde.

Listen er til brug for Europa-Kommissionens samlede offentliggjorte liste med en oversigt over alle medlemsstaternes myndigheder og organisationer, som er godkendt til at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål i overensstemmelse med direktiv 2020/1828/EU. Dette skal bidrage til, at medlemsstaterne gensidigt kan acceptere myndigheders og organisationers søgsmålskompetence, som er godkendt af andre medlemsstater.

Listen med oplysninger om godkendte myndigheder og organisationer forventes at blive offentliggjort på Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens hjemmeside. Oplysningerne vil således blive lettilgængelige for offentligheden, herunder forbrugere, erhvervsdrivende og de godkendte myndigheder og organisationer.

Oplysningen om en organisations formål vil blive hentet fra organisationens vedtægtsbestemte formål, som en organisation vil sende ind til erhvervsministeren ved anmodning om godkendelse til at anlægge gruppesøgsmål, jf. lovforslagets § 3, stk. 2, nr. 2.

En myndighed vil ikke nødvendigvis have vedtægter, hvoraf myndighedens formål vil fremgå. En myndighed vil endvidere ikke skulle opfylde de betingelser, som en organisation skal opfylde ved anmodning om godkendelse. Oplysningen om en myndigheds formål vil derfor blive fastsat ud fra, hvilke EU-retlige bestemmelser omfattet af bilag I til direktivet den pågældende myndighed fører tilsyn med.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil ajourføre listen når relevant, f.eks. ved godkendelse af en ny myndighed eller organisation eller ved tilbagekaldelse af en godkendelse af en myndighed eller organisation. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil ligeledes orientere Europa-Kommissionen, når der er ændringer til listen over myndigheder og organisationer, som erhvervsministeren har godkendt til at kunne anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål, således at Europa-Kommissionen kan ajourføre deres samlede offentliggjorte liste over godkendte myndigheder og organisationer.

Der henvises til de specielle bemærkninger til § 2, nr. 4 og 5, for en definition af ”godkendt myndighed” og ”godkendt organisation”, og til de specielle bemærkninger til § 2, nr. 8, for en definition af ”grænseoverskridende gruppesøgsmål”.

Det foreslås i *stk. 2*, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen offentliggør en liste over myndigheder og organisationer, herunder navn og formål for disse, som erhvervsministeren efter forhandling med de berørte ministre har godkendt til at anlægge nationale gruppesøgsmål.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil offentliggøre en liste over myndigheder og organisationer, som er godkendt til at anlægge nationale gruppesøgsmål efter dette lovforslags anvendelsesområde.

Listen over godkendte myndigheder og organisationer, der kan anlægge nationale gruppesøgsmål, skal ikke meddeles til Europa-Kommissionen. Det skyldes, at der ikke er krav til, hvilke betingelser, som medlemsstaterne skal anvende til at godkende en myndighed eller organisation til at anlægge nationale gruppesøgsmål. Det er alene et krav, at de anvendte betingelser er i overensstemmelse med direktivets mål for at sikre, at sådanne gruppesøgsmål fungerer effektivt og virkningsfuldt, jf. direktivets artikel 4, *stk. 4*.

Listen med oplysninger over godkendte myndigheder og organisationer forventes at blive offentliggjort på Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens hjemmeside. Oplysningerne vil således blive lettilgængelige for offentligheden, herunder forbrugere, erhvervsdrivende og de godkendte organer og organisationer.

UDKAST

Oplysning om en organisations formål vil blive hentet fra organisationens vedtægtsbestemte formål, som en organisation vil sende ind til erhvervsministeren ved anmodning om godkendelse til at anlægge gruppesøgsmål, jf. § 3, stk. 2, nr. 2.

En myndighed vil ikke nødvendigvis have vedtægter, hvoraf myndighedens formål vil fremgå. En myndighed vil endvidere ikke skulle opfylde de betingelser, som en organisation skal opfylde. Oplysningen om en myndigheds formål vil derfor blive fastsat ud fra, hvilke EU-retlige bestemmelser omfattet af bilag I til direktivet den pågældende myndighed fører tilsyn med.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil ajourføre listen når relevant, f.eks. ved godkendelse af en ny myndighed eller organisation eller ved tilbagekaldelse af en godkendelse af en myndighed eller organisation.

Der henvises til de specielle bemærkninger til § 2, nr. 4 og 5, for en definition af ”godkendt myndighed” og ”godkendt organisation”, og til de specielle bemærkninger til § 2, nr. 7, for en definition af ”nationalt gruppesøgsmål”.

Til § 6

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 5, stk. 3-5.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.2.3.1. for en nærmere beskrivelse af gældende ret.

Det foreslås i *stk. 1*, at erhvervsministeren kan tilbagekalde godkendelsen af en myndighed eller organisation.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at erhvervsministeren gives kompetence til at tilbagekalde en godkendelse af en myndighed eller organisation. Det vil omfatte godkendelse af myndigheder og organisationer, der er godkendt til at anlægge både nationale og grænseoverskridende gruppesøgsmål.

Der henvises til de specielle bemærkninger til § 2, nr. 4 og 5, for en definition af ”godkendt myndighed” og ”godkendt organisation”, og til de specielle bemærkninger til § 2, nr. 7, for en definition af ”nationalt gruppesøgsmål”.

UDKAST

En tilbagekaldelse af en godkendelse af en myndighed eller organisation skal betragtes som en afgørelse, hvorfor forvaltningsrettens almindelige regler vil finde anvendelse. Det gælder bl.a. bestemmelserne om partshøring, begrundelse m.v.

Det foreslås i *stk. 2*, at godkendelsen af en organisation tilbagekaldes, såfremt organisationen ikke længere opfylder en eller flere af de betingelser, der er fastsat i lovforslagets § 3, *stk. 2*.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at såfremt der opstår tvivl om, hvorvidt en godkendt organisation opfylder betingelserne for godkendelse, vil erhvervsministeren undersøge sagen og om nødvendigt tilbagekalde godkendelsen af organisationen.

Tvivl om godkendelse kan f.eks. opstå ved, at erhvervsministeren selv bliver opmærksom på, at den godkendte organisation ikke længere opfylder en eller flere betingelser. Tvivl om godkendelse kan også opstå ved, at erhvervsministeren bliver gjort opmærksom herpå fra en tredjepart.

Det foreslås i *stk. 3*, at hvis en medlemsstat eller Europa-Kommissionen rejser tvivl om godkendelsen af en myndighed eller organisation, skal erhvervsministeren foretage en undersøgelse heraf.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at erhvervsministeren skal undersøge, om en godkendt myndighed eller organisation er korrekt godkendt, hvis en medlemsstat eller Europa-Kommissionen rejser tvivl herom.

Hvis der rejses tvivl om godkendelsen af en organisation, skal erhvervsministeren undersøge, om organisationen opfylder betingelserne for godkendelse, jf. lovforslagets § 3, *stk. 2*. Erhvervsministeren undersøger således, om organisationen fortsat er en juridisk person, der kan påvise 12 måneders faktisk aktivitet inden for beskyttelse af forbrugernes interesser, at organisationens vedtægtsbestemte formål viser, at den fortsat har en legitim interesse i at beskytte forbrugernes interesser som fastsat i de EU-retlige bestemmelser omfattet af bilag I til direktiv 2020/1828/EU, og at organisationen fortsat ikke arbejder med fortjeneste for øje. Erhvervsministeren undersøger endvidere, at organisationen fortsat ikke er under insolvensbehandling og ikke er erklæret konkurs, samt at organisationen fortsat er uafhængig og ikke påvirkes af andre end forbrugere, herunder f.eks. erhvervsdrivende, som har økonomisk interesse i at anlægge et gruppesøgsmål.

UDKAST

Erhvervsministeren undersøger endvidere, om organisationen giver oplysninger om dennes finansieringskilder generelt set, organisatoriske og ledelsesmæssige struktur og medlemsstruktur, vedtægtsbestemte formål og aktiviteter f.eks. via sin hjemmeside.

Om nødvendigt kan erhvervsministeren tilbagekalde godkendelsen af en organisation, hvis organisationen ikke længere opfylder en eller flere af disse betingelser.

Erhvervsministeren kan ligeledes tilbagekalde godkendelsen af en myndighed. Der vil dog ikke være betingelser, som en godkendt myndighed ikke længere opfylder og som kan medføre, at en godkendelse skal tilbagekaldes. En tilbagekaldelse kan dog blive nødvendigt, hvis en myndighed f.eks. ikke længere er rette tilsynsmyndighed med et direktiv eller en artikel, og myndigheden dermed ikke længere bør kunne anlægge sager herom.

Det foreslås i *stk. 4, 1. pkt.*, at retten påser, at en godkendt organisation opfylder betingelserne i § 3, stk. 2, hvis den sagsøgte under et gruppesøgsmål om genopretning rejser begrundet tvivl herom.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at retten påser, at en godkendt organisation opfylder betingelserne for godkendelse, jf. lovforslagets § 3, stk. 2. Retten undersøger, om organisationen fortsat er en juridisk person, der kan påvise 12 måneders faktisk aktivitet inden for beskyttelse af forbrugernes interesser, at organisationens vedtægtsbestemte formål viser, at den fortsat har en legitim interesse i at beskytte forbrugernes interesser som fastsat i de EU-retlige bestemmelser omfattet af bilag I til direktiv 2020/1828/EU, og at organisationen fortsat ikke arbejder med fortjeneste for øje. Erhvervsministeren undersøger endvidere, at organisationen fortsat ikke er under insolvensbehandling og ikke er erklæret konkurs, samt at organisationen fortsat er uafhængig og ikke påvirkes af andre end forbrugere, herunder f.eks. erhvervsdrivende, som har økonomisk interesse i at anlægge et gruppesøgsmål.

Det vil være en forudsætning for rettens undersøgelse, at der er rejst begrundet tvivl om, hvorvidt organisationen opfylder betingelserne. Det vil således ikke være tilstrækkeligt, at sagsøgeren blot anmoder retten om at foretage en sådan vurdering. Sagsøgeren må således f.eks. påpege forhold i sagens

UDKAST

dokumenter, der er egnede til at fremkalde tvivl om overholdelsen af betingelserne for godkendelse.

Det foreslås i stk. 4, 2. pkt., at den sagsøgte bærer bevisbyrden for, at søgsmålet af denne grund bør afvises.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at såfremt retten når frem til, at betingelserne, der fremgår af lovforslagets § 3, stk. 2, ikke er opfyldt, vil retten afvise sagen.

Hvis der således opstår tvivl om, hvorvidt en organisation opfylder betingelserne, forudsættes det, at erhvervsministeren undersøger sagen og om nødvendigt tilbagekalder godkendelsen af organisationen. Der henvises i den forbindelse til de specielle bemærkninger til § 6, stk. 7.

Det foreslås i stk. 5, at erhvervsministeren mindst hvert femte år vurderer, om de godkendte organisationer fortsat opfylder betingelserne i § 3, stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at erhvervsministeren skal følge op på, at godkendte organisationer fortsat opfylder betingelserne for godkendelse i lovforslagets § 3, stk. 2. Erhvervsministeren skal derudover følge op på, om de godkendte myndigheder fortsat skal være godkendt til at kunne anlægge gruppesøgsmål. Dette skal ske mindst hvert femte år, men kan også ske før.

Vurderingen skal ske for at sikre, at der ikke er godkendt nogle organisationer, som ikke opfylder betingelserne for godkendelse i lovforslagets § 3, stk. 2. Organisationerne skal således ikke blot opfylde betingelserne på tidspunktet for anmodning om godkendelse, men skal fortsætte med at opfylde disse betingelser. Hvis en godkendt organisation ikke længere opfylder en eller flere af betingelserne for godkendelse, vil erhvervsministeren tilbagekalde godkendelsen.

Det foreslås i stk. 6, at erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at undersøgelsen efter stk. 3 og vurderingen efter stk. 5 skal ske ved, at godkendte organisationer anvender bestemte it-systemer til at sende dokumentation for fortsat opfyldelse af betingelserne i § 3, stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at organisationers dokumentation for, at de fortsat opfylder

UDKAST

betingelserne for at være godkendte efter lovforslagets § 3, stk. 2, skal foregå digitalt.

Det er en bemyndigelsesbestemmelse, som kan udmøntes i en bekendtgørelse, hvor erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen løbende skal føre tilsyn med, at de godkendte organisationer fortsat opfylder betingelserne for godkendelse, samt at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan anmode de godkendte organisationer om at indsende oplysninger via en formular på Virk.dk for at dokumentere, at de fortsat opfylder betingelserne for godkendelse til at anlægge gruppesøgsmål.

Det foreslås i *stk. 7*, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen fungerer som nationalt kontaktpunkt i forhold til henvendelser fra andre medlemsstater eller Europa-Kommissionen efter *stk. 3*. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen meddeler Europa-Kommissionen navn og kontaktoplysninger på det nationale kontaktpunkt.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at andre medlemsstater eller Europa-Kommissionen kan tage kontakt til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, hvis der er tvivl om, hvorvidt en dansk godkendt organisation opfylder betingelserne for godkendelse.

På tilsvarende vis vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kunne tage kontakt til nationale kontaktpunkter i andre medlemsstater, hvis der er tvivl om, hvorvidt en myndighed eller organisation, som er godkendt af en anden medlemsstat, opfylder betingelserne for godkendelse.

Europa-Kommissionen vil udarbejde en liste over de kontaktpunkter, som medlemsstaterne meddeler Europa-Kommissionen, og vil gøre listen tilgængelig for medlemsstaterne, jf. direktivets artikel 5, stk. 5, 2. pkt.

Til § 7

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 13, stk. 1.

Det foreslås i *nr. 1*, at en godkendt myndighed eller organisation på sin hjemmeside skal give oplysninger om følgende: De gruppesøgsmål, som myndigheden eller organisationen påtænker at anlægge efter denne lov.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at godkendte myndigheder og organisationer forpligtes til at yde den nødvendige information til forbrugerne

før et gruppesøgsmål, herunder oplysninger om de gruppesøgsmål, som myndigheden eller organisationen påtænker at anlægge efter denne lov.

I overensstemmelse med direktivets præambelbetragtning nr. 58, kan oplysninger om de gruppesøgsmål, som myndigheden eller organisationen påtænker at anlægge bl.a. omfatte oplysninger om mulige og faktiske retsvirkninger af det konkrete gruppesøgsmål, hensigten med at indbringe sagen og en beskrivelse af den gruppe forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet m.v.

Det kan ligeledes være oplysninger om de nødvendige skridt, som de berørte forbrugere skal tage for at kunne drage fordel af en afgørelse om påbud eller genopretning eller godkendte forlig, herunder sikring af nødvendig dokumentation fra forbrugerne, jf. direktivets præambelbetragtning nr. 58.

Oplysningerne, som de godkendte myndigheder og organisationer skal give forbrugerne, vil skulle gives, når det er relevant og hensigtsmæssigt for det konkrete gruppesøgsmål. Oplysningerne vil skulle gives i et forståeligt sprog og fyldestgørende, så forbrugerne vil kunne forstå oplysningerne.

Den foreslåede bestemmelse har til hensigt at sikre, at forbrugerne vil blive tilstrækkeligt oplyst om gruppesøgsmålet før retssagen, således at forbrugerne er i stand til at træffe en kvalificeret beslutning om, hvorvidt de ønsker at deltage i et gruppesøgsmål og rettidigt tage de nødvendige skridt hertil.

Det foreslås i *nr. 2*, at en godkendt myndighed eller organisation på sin hjemmeside skal give oplysninger om følgende: Status for de gruppesøgsmål, som myndigheden eller organisationen har anlagt ved domstolene.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre en forpligtelse for godkendte myndigheder og organisationer til at yde den nødvendige information til forbrugerne under gruppesøgsmålet.

Status for et gruppesøgsmål, som er anlagt ved domstolene, vil vedrøre det stadie i forløbet ved domstolene, som gruppesøgsmålet er nået til. Det kan f.eks. kunne være en oplysning om, at der er indleveret en stævning eller oplysning om hovedforhandling.

Oplysningerne, som de godkendte myndigheder og organisationer skal give forbrugerne, vil skulle gives, når det er relevant og hensigtsmæssigt for det

konkrete gruppesøgsmål. Oplysningerne vil skulle gives i et forståeligt sprog og fyldestgørende, så forbrugerne vil kunne forstå oplysningerne.

Den foreslåede bestemmelse har til hensigt at sikre, at forbrugerne vil blive tilstrækkeligt oplyst om gruppesøgsmålet under retssagen.

Det foreslås i *nr. 3*, at en godkendt myndighed eller organisation på sin hjemmeside skal give oplysninger om følgende: Resultatet af de gruppesøgsmål, der er nævnt i *nr. 1* og *2*, når disse er afsluttet.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre en forpligtelse for godkendte myndigheder og organisationer til at yde den nødvendige information til forbrugerne efter gruppesøgsmålets afslutning.

Resultatet af et gruppesøgsmål, som en godkendt myndighed eller organisation påtænker at anlægge ved domstolene, jf. *nr. 1*, vil f.eks. kunne være, at et gruppesøgsmål blev anlagt ved domstolene, at der er indgået forlig eller at gruppesøgsmålet er blevet afvist samt en begrundelse herfor.

Resultatet af et gruppesøgsmål anlagt ved domstolene vil f.eks. kunne være, at der er indgået et forlig, som er godkendt af retten. Resultatet af et gruppesøgsmål anlagt ved domstolene vil også kunne være en afgørelse om påbud eller genopretning.

Oplysningerne, som de godkendte myndigheder og organisationer skal give forbrugerne, vil skulle gives, når det er relevant og hensigtsmæssigt for det konkrete gruppesøgsmål. Oplysningerne vil skulle gives i et forståeligt sprog og fyldestgørende, så forbrugerne vil kunne forstå oplysningerne.

Den foreslåede bestemmelse har til hensigt at sikre, at forbrugerne vil blive tilstrækkeligt oplyst om gruppesøgsmålet efter afslutning heraf.

Til § 8

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 6, stk. 1-3.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.3.1. for en nærmere beskrivelse af gældende ret.

Det foreslås i *stk. 1*, at grænseoverskridende gruppesøgsmål kan anlægges her i landet af en eller flere godkendte myndigheder og organisationer, som

UDKAST

er godkendt i en eller flere andre medlemsstater og optaget på Europa-Kommissionens offentliggjorte liste, jf. § 5, stk. 1, 2. led, i direktiv (EU) 2020/1828 af 25. november 2020, og kan anlægges, såfremt der er værneting for søgsmålet her i landet.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at godkendte myndigheder og organisationer, der er godkendt af en anden medlemsstat, vil få søgsmålskompetence ved domstolene her i landet, såfremt de fremgår af Europa-Kommissionens offentliggjorte liste over myndigheder og organisationer, som er godkendt af de forskellige medlemsstater til at anlægge gruppesøgsmål, jf. lovforslagets § 5, stk. 1, og såfremt der er værneting her i landet.

Med bestemmelsen gives myndigheder og organisationer, der er godkendt af en anden medlemsstat til at anlægge gruppesøgsmål, søgsmålskompetence til at anlægge gruppesøgsmål ved domstolene her i landet. Der skal således være et grænseoverskridende element. Der kan f.eks. anlægges sager vedrørende danske erhvervsdrivendes overtrædelser af de EU-retlige bestemmelser, der er nævnt i bilag I.

Den foreslåede bestemmelse vil endvidere medføre, at godkendte myndigheder og organisationer fra forskellige medlemsstater vil kunne gå sammen i ét enkelt gruppesøgsmål for én enkelt domstol mod den samme erhvervsdrivende på vegne af forbrugere i forskellige medlemsstater.

Det anlagte gruppesøgsmål skal berøre forbrugere i forskellige medlemsstater, såfremt myndigheder og organisationer fra forskellige medlemsstater skal kunne gå sammen i ét enkelt gruppesøgsmål.

I overensstemmelse direktivets præambelbetragtning nr. 31 berører lovforslaget ikke de gældende regler om værneting. Det er således en forudsætning for at anlægge et søgsmål ved domstole her i landet, at der er værneting. Hvorvidt der er værneting for de pågældende krav i en konkret sag vil således afhænge af de almindelige værnetingsregler og sagens omstændigheder.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke berøre rettens ret til at undersøge, om gruppesøgsmålet er egnet til at blive behandlet som ét enkelt gruppesøgsmål.

UDKAST

Den foreslåede bestemmelse har til formål at beskytte de kollektive interesser for forbrugere i forskellige medlemsstater, som er berørt eller sandsynligvis vil blive berørt af en påstået overtrædelse. Det kan f.eks. være sager mod den samme erhvervsdrivende, hvor sagsgenstanden er ens eller tilsvarende, og som rammer flere forbrugere i forskellige medlemsstater.

Det foreslås i *stk. 2*, at retten skal acceptere den liste, der udarbejdes af Europa-Kommissionen i medfør af artikel 5 stk. 1, 3. pkt., i direktiv (EU) 2020/1828 af 25. november 2020 som bevis for den godkendte myndigheds eller organisations kompetence til at anlægge et grænseoverskridende gruppesøgsmål, jf. dog § 10 og § 6, stk. 4.

Europa-Kommissionen udarbejder en samlet liste over godkendte myndigheder og organisationer, som kan anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål, herunder navn og vedtægtsbestemte formål. Listen offentliggøres og ajourføres, når Europa-Kommissionen får meddelelse herom fra medlemsstaterne.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at retten vil skulle acceptere Europa-Kommissionens liste over godkendte myndigheder og organisationer som bevis for det myndighedens eller organisationens kompetence til at anlægge et grænseoverskridende gruppesøgsmål ved domstolene her i landet.

Domstolene påser imidlertid, om de godkendte myndigheder og organisationer ud fra deres formål er berettigede til at anlægge et grænseoverskridende gruppesøgsmål i et konkret tilfælde, samt – såfremt der rejses begrundet tvivl herom – hvorvidt betingelserne for at blive en godkendt organisation er opfyldt. Det vil således efter en konkret vurdering være muligt for retten at afvise en sag. Retten kan således f.eks. afvise en udenlandsk bilejerorganisation, der vil nedlægge forbud mod vildledende reklame for computere, uanset at organisationen er optaget på Europa-Kommissionens offentliggjorte liste, og organisationens formål er at beskytte medlemmernes interesser. Der henvises til de specielle bemærkninger til lovforslagets §§ 10 og 6, stk. 4.

Der henvises desuden til de specielle bemærkninger til § 2, nr. 4 og 5, for en definition af ”godkendt myndighed” og ”godkendt organisation”, og til de specielle bemærkninger til § 2, nr. 8, for en definition af ”grænseoverskridende gruppesøgsmål”.

Til § 9

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 7, stk. 1.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.3.1. for en nærmere beskrivelse af gældende ret.

Det foreslås i *stk. 1*, at nationale gruppesøgsmål efter denne lov kan anlægges af godkendte myndigheder og organisationer, som er optaget på den i § 5, stk. 2 omtalte liste, såfremt der er værneting for søgsmålet her i landet.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at godkendte myndigheder og organisationer kan anlægge gruppesøgsmål efter dette lovforslag, såfremt de fremgår af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens offentliggjorte liste over myndigheder og organisationer, som er godkendt af erhvervsministeren til at anlægge gruppesøgsmål, jf. lovforslagets § 5, stk. 2.

Med bestemmelsen gives myndigheder og organisationer, der er godkendt af erhvervsministeren til at anlægge gruppesøgsmål, søgsmålskompetence til at anlægge gruppesøgsmål ved domstolene her i landet. Der skal således ikke være et grænseoverskridende element. Endvidere vil søgsmålskompetencen vedrøre søgsmål med påstand om påbud eller genopretning, jf. lovforslagets § 1.

Der henvises til de specielle bemærkninger til § 2, nr. 4 og 5, for en definition af ”godkendt myndighed” og ”godkendt organisation”, og til de specielle bemærkninger til § 2, nr. 7, for en definition af ”nationale gruppesøgsmål”.

Til § 10

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 6, stk. 3.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.3.1. for en nærmere beskrivelse af gældende ret.

Det foreslås i *stk. 1, 1. pkt.*, at retten påser, at et gruppesøgsmål falder inden for den godkendte myndigheds område eller den godkendte organisations vedtægtsbestemte formål. Det foreslås i *stk. 1, 2. pkt.*, at hvis dette ikke tilfældet, afviser retten sagen.

UDKAST

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at retten af egen drift eller efter foranledning fra modparten ud fra de oplysninger, der er indgivet af sagens parter, påser, hvorvidt gruppesøgsmålet falder inden for myndighedens område eller organisationens vedtægtsbestemte formål.

Med myndighedens område menes søgsmål, som falder inden for myndighedens kompetence og tilsynsområde. F.eks. fører Lægemiddelstyrelsen tilsyn med den direktivbestemte lovgivning om humanmedicin, og vil således kunne anlægge søgsmål, hvis sagens genstand falder inden for dette område.

På samme vis vurderer retten, om søgsmålet falder inden for en organisations vedtægtsbestemte formål. F.eks. kan retten afvise et søgsmål anlagt af en organisation, der ifølge vedtægterne varetager bilejeres interesser, hvis organisationen vil nedlægge forbud mod vildledende reklame for computere, uanset at organisationen er optaget på Europa-Kommissionens offentliggjorte liste, og organisationens formål er at beskytte medlemmernes interesser.

Til § 11

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 7, stk. 6.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.3.1. for en nærmere beskrivelse af gældende ret.

Det foreslås i *stk. 1*, at forbrugernes interesser under gruppesøgsmålet varetages af den godkendte myndighed eller organisation, der har anlagt sagen.

Den foreslåede bestemmelse vil tydeliggøre forudsætningen om, at de tilmeldte forbrugere ikke er parter i søgsmålet, men at deres interesser varetages af den godkendte myndighed eller organisation.

Det foreslås i *stk. 2*, at den godkendte myndighed eller organisation og myndighedens eller organisationens modpart anses som parter i gruppesøgsmålet.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at de tilmeldte forbrugere ikke er parter. Det vil være den godkendte myndighed eller organisation der vil være part i sagen og have en parts processuelle rettigheder og forpligtelser.

Individuelle forbrugere kan således ikke kunne gribe ind i de processuelle afgørelser, der træffes af den godkendte myndighed eller organisation, individuelt anmode om dokumentation inden for sagens rammer, eller individuelt klage over de afgørelser, der træffes retten. Individuelle forbrugere vil ikke have processuelle forpligtelser inden for rammerne af gruppesøgsmålet.

Til § 12

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 7, stk. 2-3 og 7.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.4.1. for en nærmere beskrivelse af gældende ret.

Det foreslås i *stk. 1, 1. pkt.*, at gruppesøgsmål efter denne lov anlægges ved indlevering af stævning til retten, jf. retsplejelovens § 348. Det foreslås i *stk. 1, 2. pkt.*, at stævningen kan indleveres af godkendte myndigheder eller organisationer, jf. denne lovs kapitel 3. Det foreslås i *stk. 1, 3. pkt.*, at ud over, hvad der fremgår af retsplejelovens § 348, skal stævningen indeholde en angivelse af, at sagen anlægges efter reglerne i denne lov, oplysninger om de forbrugere, der er berørt af søgsmålet, herunder en beskrivelse af gruppen og oplysninger om, hvordan gruppemedlemmerne kan identificeres og underrettes om sagen, samt de oplysninger, som i øvrigt er nødvendige for, at retten kan vurdere, om den har kompetence til at behandle sagen, og foretage lovvalg.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at der stilles en række yderligere krav til stævningen, end hvad der følger af retsplejelovens § 348.

For det første vil stævningen skulle indeholde en angivelse af, at sagen anlægges efter lovforslagets regler. Formålet med denne regel er, at modparten og retten tidligst muligt i sagen skal kunne gøre sig bekendt med, hvilken procesform, sagsøgeren ønsker. Dette vil bl.a. gøre modparten og retten i stand til at vurdere, om betingelserne for at føre et søgsmål efter denne ordning er opfyldt.

For det andet skal stævningen indeholde oplysninger om de forbrugere, der er berørt af søgsmålet, herunder en beskrivelse af gruppen og oplysninger

om, hvordan gruppemedlemmerne kan identificeres og underrettes om sagen. Disse oplysninger skal bl.a. gøre det muligt for retten at træffe eventuel bestemmelse om tilmelding til søgsmålet, jf. lovforslagets § 17, stk. 2. Derudover skal oplysningerne muliggøre, at den gruppe af forbrugere, der er berettiget til at drage fordel af de pågældende retsmidler, kan beskrives i afgørelsen, jf. lovforslagets § 16, stk. 2.

Endelig skal stævningen indeholde de oplysninger, som i øvrigt er nødvendige for, at retten kan vurdere, om den har kompetence til at behandle sagen, og foretage lovvalg.

Det foreslås i *stk. 2*, at hvis stævningen ikke opfylder kravene i *stk. 1*, finder retsplejelovens § 349 tilsvarende anvendelse.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at såfremt stævningen ikke opfylder kravene, og den herefter er uegnet til at danne grundlag for sagens behandling, afvises sagen ved en beslutning, der meddeles sagsøgeren. Det samme gælder, hvis der ikke indleveres kopier som fastsat i § 348, stk. 4, eller hvis stævningen eller en anden anmodning til retten ikke indleveres til retten i overensstemmelse med kravene i § 148 a, stk. 1. Efter sagsøgerens anmodning træffes afgørelsen om afvisning ved kendelse. Retten kan dog indrømme sagsøgeren en frist til at afhjælpe mangler.

Det foreslås i *stk. 3*, at søgsmål, der ud fra stævningen efter deres indhold er åbenlyst ubegrundede, afvises af retten.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at retten kan beslutte at afvise åbenlyst ubegrundede sager, så snart retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden har modtaget de nødvendige oplysninger til at begrunde beslutningen herom. Bestemmelsen har til formål at undgå misbrug af adgangen til at indbringe sager.

Til § 13

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 7, stk. 4.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.4.1. for en nærmere beskrivelse af gældende ret.

Det foreslås i *stk. 1, nr. 1*, at gruppesøgsmål efter denne lov kan anlægges med påstand om: påbud, jf. kapitel 5.

UDKAST

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at myndigheder og organisationer, som er godkendt her i landet af erhvervsministeren eller af en anden medlemsstat, kan anlægge sag ved domstolene med påstand om påbud. I overensstemmelse med direktivets præambelbetragtning nr. 33, har gruppesøgsmål om påbud til formål at beskytte forbrugernes kollektive interesser uafhængigt af, om den individuelle forbruger faktisk har lidt tab eller skade.

En påstand om påbud kan omfatte foreløbige og endelige påbud. En påstand om påbud kan være påbud eller forbud mod en erhvervsdrivendes praksis, der udgør en overtrædelse af lovforslagets anvendelsesområde, jf. § 1. Et påbud kan f.eks. være, at den erhvervsdrivende tilpligtes at foretage specifikke handlinger som at give forbrugerne de oplysninger, som de tidligere undlod at give, selvom det var i strid med en lovbestemt forpligtelse.

Et forbud kan f.eks. være, at den erhvervsdrivende tilpligtes at ophøre med en specifik handling, som er i strid med en af de EU-retlige bestemmelser, der er nævnt i bilag I til direktiv 2020/1828/EU, og som skader forbrugernes kollektive interesser.

Det foreslås i stk. 1, nr. 2, at gruppesøgsmål efter denne lov anlægges med påstand om: genopretning, jf. kapitel 6.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at myndigheder og organisationer, som er godkendt her i landet af erhvervsministeren eller af en anden medlemsstat, kan anlægge sag ved domstolene med påstand om genopretning.

Et gruppesøgsmål om genopretning kan omfatte, at den erhvervsdrivende giver berørte forbrugere adgang til retsmidler såsom erstatning, afhjælpning, ombytning, forholdsmæssigt afslag, ophævelse af kontrakten eller tilbagebetaling af den betalte pris alt efter omstændighederne og i henhold til EU-retten eller national ret.

Der henvises til de specielle bemærkninger til § 2, nr. 11, for en definition af ”afgørelse om genopretning”.

I overensstemmelse med direktivets artikel 7, stk. 5 og præambelbetragtning nr. 35, kan godkendte myndigheder og organisationer efter omstændighederne søge at opnå afgørelse om påbud og genopretning inden for rammerne af et enkelt gruppesøgsmål. Disse foranstaltninger vil således omfattes af én

afgørelse. Et gruppesøgsmål med påstand om foreløbigt påbud, der behandles efter en summarisk procedure, jf. lovforslagets § 15, stk. 2, vil imidlertid ikke kunne behandles sammen med gruppesøgsmål, der ikke behandles efter denne procedure.

Til § 14

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 8, stk. 1-3.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.5.1. for en nærmere beskrivelse af gældende ret.

Det foreslås i *stk. 1, nr. 1*, at i forbindelse med et gruppesøgsmål om påbud kan retten ved et foreløbigt eller endeligt påbud bestemme følgende: At en erhvervsdrivende skal bringe en praksis, der udgør en overtrædelse af bestemmelser som nævnt i § 1, stk. 1, og som skader eller vil kunne skade forbrugernes kollektive interesser til ophør.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at en påstand om påbud vil omfatte foreløbige eller endelige påbud.

I en afgørelse om påbud vil erhvervsdrivende kunne tilpligtes at undlade at foretage specifikke handlinger. Erhvervsdrivende vil derudover kunne tilpligtes at foretage specifikke handlinger såsom at give forbrugerne de oplysninger, som de tidligere undlod at give, selv om det var i strid med en lovbestemt forpligtelse.

En afgørelse om påbud vil ikke afhænge af, om den pågældende praksis blev fulgt forsætligt eller som resultat af uagtsomhed.

Det foreslås i *stk. 1, nr. 2*, at i forbindelse med et gruppesøgsmål om påbud kan retten ved et foreløbigt eller endeligt påbud bestemme følgende: At en erhvervsdrivendes påtænkte praksis, der vil udgøre en overtrædelse af bestemmelser som nævnt i § 1, stk. 1, og som indebærer en risiko for alvorlig eller uoprettelig skade for forbrugernes kollektive interesser, på forhånd forbydes.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at påstand om påbud vil omfatte foreløbige og endelige forbud.

Påstand om forbud kan omfatte afgørelser, der fastslår, at en erhvervsdrivendes praksis bør forbydes på forhånd, hvis retten vurderer, at den erhvervsdrivendes praksis indebærer risiko for alvorlig eller uoprettelig skade for forbrugernes kollektive interesser.

Det foreslås i *stk. 2, nr. 1*, at retten ved endeligt påbud endvidere kan bestemme følgende: At en erhvervsdrivende kan anerkende, at en praksis udgør en overtrædelse som nævnt i *stk. 1, nr. 1* eller *2*.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at en afgørelse om på påbud kan fastslå, at en erhvervsdrivendes praksis udgør en overtrædelse i tilfælde, hvor denne praksis er ophørt, inden gruppesøgsmålene blev anlagt, men hvor der stadig er behov for at fastslå, at denne praksis udgjorde en overtrædelse, f.eks. for at lette efterfølgende sager om genopretning.

Det foreslås i *stk. 2, nr. 2*, at retten ved endeligt påbud kan bestemme, at en erhvervsdrivende skal offentliggøre hele eller dele af en afgørelse om påbud i den form, retten bestemmer.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at en afgørelse om endeligt påbud f.eks. vil kunne omfatte en forpligtelse for den erhvervsdrivende, der har overtrådt lovgivningen, til at offentliggøre afgørelsen truffet ved domstolene helt eller delvist, i en sådan form, der findes hensigtsmæssig, eller at offentliggøre en berigtigelse.

Det foreslås i *stk. 3*, at det ikke er en betingelse for en afgørelse om påbud, at berørte individuelle forbrugere har tilmeldt sig søgsmålet.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at en godkendt myndighed eller organisation kan anlægge gruppesøgsmål med påstand om påbud på vegne af forbrugernes under iagttagelse af forbrugernes kollektive interesser, selvom der ikke nødvendigvis er nogen forbrugere, der er tilmeldt søgsmålet.

Den godkendte myndighed eller organisation kan således anlægge sag med påstand om påbud på forbrugernes vegne, selvom der er flere forbrugere, der er berørt af den erhvervsdrivendes handling, men som ikke har tilsluttet sig gruppesøgsmålet.

UDKAST

Det foreslås i *stk. 4, nr. 1*, at det ikke er en betingelse for en afgørelse om påbud, at den godkendte myndighed eller organisationer beviser, at de individuelle forbrugere, der er berørt af en overtrædelse af bestemmelser som nævnt i § 1, stk. 1, har lidt tab eller skade.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at beviskravene for at opnå en afgørelse om påbud ikke omfatter krav om at bevise et tab.

Det foreslås i *stk. 4, nr. 2*, at det ikke er en betingelse for en afgørelse om påbud, at den godkendte myndighed eller organisationer beviser den erhvervsdrivendes hensigt eller forsømmelse.

Til § 15

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 17.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.5.1. for en nærmere beskrivelse af gældende ret.

Det foreslås i *stk. 1*, at gruppesøgsmål om påbud behandles hurtigst muligt.

Den foreslåede bestemmelse vil tydeliggøre gruppesøgsmål om påbud bør behandles hurtigt. Hvis der er tale om en igangværende overtrædelse, kan behovet for en hurtig behandling være større.

Det foreslås i *stk. 2*, at ved behandlingen af gruppesøgsmål om midlertidige påbud finder retsplejelovens §§ 413-429 tilsvarende anvendelse.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at visse regler i retsplejelovens kapitel 40 om midlertidige afgørelser om forbud og påbud i en borgerlig sag finder anvendelse.

Forbud eller påbud kan således meddeles, hvis den part, der anmoder om meddelelse af forbuddet eller påbuddet, godtgør eller sandsynliggør, at parten har den ret, der søges beskyttet ved forbuddet eller påbuddet, at modpartens adfærd nødvendiggør, at der meddeles forbud eller påbud, og at partens mulighed for at opnå sin ret vil forspildes, hvis parten henvises til at afvente tvistens retlige afgørelse.

Retten vil således også kunne bestemme, at parten som betingelse for meddelelse af forbud eller påbud skal stille sikkerhed for den skade og ulempe,

UDKAST

som kan påføres modparten ved forbuddet eller påbuddet. Retten kan desuden i det retsmøde, hvor sagen behandles, afskære en bevisførelse, som findes uforenelig med hensynet til forretningens fremme.

Det vil endvidere bl.a. gælde, at hvis sag om den rettighed, der påstås krænketh, ikke allerede er anlagt ved en dansk eller udenlandsk domstol eller indledt ved en voldgiftsret, skal den, der har anmodet om meddelelse af forbud eller påbud, inden 2 uger efter at afgørelsen om at meddele forbud eller påbud er endelig, anlægge eller indlede en sådan sag.

Til § 16

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 9, stk. 1, 5 og 7.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.6.1.1. for en nærmere beskrivelse af gældende ret.

Det foreslås i *stk. 1*, at i forbindelse med afgørelsen af et gruppesøgsmål om genopretning kan retten bestemme, at den erhvervsdrivende skal give berørte forbrugere adgang til bestemte retsmidler, som efter omstændighederne bl.a. kan være erstatning, afhjælpning, ombytning, forholdsmæssigt afslag, ophævelse af købet eller kontrakten og tilbagebetaling af betalte beløb.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at en godkendt myndighed eller organisation kan anlægge sag med påstand om genopretning, som omfatter retsmidler som erstatning, afhjælpning, ombytning, forholdsmæssigt afslag, ophævelse af kontrakten eller tilbagebetaling af den betalte pris.

De nævnte retsmidler skal forstås i overensstemmelse med købelovens § 78-79 om køberens mangelsbeføjelser. Dette medfører bl.a., at såfremt en salgs-genstand lider af en mangel, har køberen ret til afhjælpning, omlevering, forholdsmæssigt afslag i prisen eller ophævelse af købet, jf. købelovens § 78.

I dette tilfælde skal ombytning og omlevering forstås som værende det samme.

I overensstemmelse med direktivets præambelbetragtning nr. 42, vil den processuelle ordning i dette lovforslag ikke berøre de regler, der fastlægger

forbrugernes materielle ret til kontraktlige retsmidler og retsmidler uden for kontrakt, i tilfælde hvor deres interesser er blevet skadet af en overtrædelse, såsom retten til skadeserstatning, ophævelse af kontrakten, tilbagebetaling, ombytning, afhjælpning eller forholdsmæssige afslag, afhængigt af situationen og af EU-retten eller national ret.

Det vil således kun være muligt at anlægge et gruppesøgsmål med påstand om genopretning i medfør af lovforslaget, hvis EU-retten eller national ret indeholder bestemmelser om sådanne materielle rettigheder. Lovforslaget vil ikke gøre det muligt at pålægge en erhvervsdrivende, der har begået en overtrædelse, en erstatning med karakter af straf i overensstemmelse med national ret.

I overensstemmelse med direktivets artikel 9, stk. 6, vil en påstand om genopretning give forbrugeren ret til at drage fordel af de retsmidler, som den pågældende afgørelse om genopretning giver adgang til, uden at forbrugeren er nødt til at anlægge en særskilt sag.

Det foreslås i *stk. 2*, at hvor en afgørelse om genopretning ikke angiver de individuelle forbrugere, der er berettiget til at drage fordel af de retsmidler, som afgørelsen stiller til rådighed, skal den i det mindste beskrive den gruppe af forbrugere, der er berettiget til at drage fordel af de pågældende retsmidler

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at afgørelsen skal angive de individuelle forbrugere, der er berettiget til at drage fordel af de retsmidler, som afgørelsen stiller til rådighed. Det vil som udgangspunkt være de forbrugere, der er tilmeldt søgsmålet. Afgørelsen skal som minimum beskrive gruppen af forbrugere, der kan drage fordel af de pågældende retsmidler.

Det foreslås i *stk. 3*, at en afgørelse om genopretning skal angive en frist, inden for hvilken den erhvervsdrivende skal give forbrugerne adgang til de retsmidler, der er omfattet af afgørelsen.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at afgørelsen skal indeholde en frist for, hvornår de forbrugere, der er nævnt i dommen i medfør af lovforslagets § 16, stk. 2, skal have fået adgang til de pågældende retsmidler.

Det forudsættes, at retten fastsætter en rimelig frist, der samtidig ikke er i strid med hensynet bag direktivet.

UDKAST

Det foreslås i *stk. 4*, at forbrugerne ikke er afskåret fra i et andet søgsmål at kræve yderligere retsmidler, som ikke har været genstand for gruppesøgsmålet.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at forbrugerne kan anlægge andre søgsmål, herunder andre typer af søgsmål, medmindre et sådant søgsmål vil stride mod de almindelige regler om dommes bindende virkning.

Til § 17

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 9, stk. 2-4 og artikel 20, stk. 3.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.6.2.1. for en nærmere beskrivelse af gældende ret.

Det foreslås i *stk. 1*, et gruppesøgsmål om genopretning, jf. § 16, omfatter de individuelle forbrugere, der har tilmeldt sig søgsmålet.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at der alene kan føres såkaldte ”opt-in”-søgsmål. Et søgsmål vil således ikke kunne omfatte forbrugere, der ikke aktivt har tilmeldt sig.

Det foreslås i *stk. 2, 1. pkt.*, at retten fastsætter en frist for ved skriftlige meddelelse at tilmelde sig gruppesøgsmålet.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at rettens får kompetence til at træffe bestemmelse om tilmelding til et gruppesøgsmål.

Fristen bør i almindelighed fastsættes til en bestemt dato og altså ikke til et vist tidsrum efter en nærmere angiven begivenhed, f.eks. underretning om sagen. Ved fastsættelsen af fristen må retten derfor have overvejet, hvordan gruppemedlemmerne bør underrettes om sagen, således at der kan afsættes et rimeligt tidsrum for gruppemedlemmerne til hver især at overveje, om de vil tilmelde sig gruppesøgsmålet.

I almindelighed vil fristen kunne sættes til 4-8 uger efter det tidspunkt, hvor gruppemedlemmerne skønnes at ville have modtaget underretning om sagen, hvis underretningen sker ved individuel meddelelse til det enkelte gruppemedlem. I andre tilfælde vil fristen i almindelighed kunne sættes til 2-3 måneder efter det tidspunkt, hvor gruppemedlemmerne skønnes at ville have

UDKAST

modtaget underretning om sagen. Om fristen bør sættes i den lave ende eller den høje ende af de nævnte intervaller, vil bl.a. afhænge af sagens karakter. Fristen bør således være længere, hvis kravene i sagen er komplicerede eller har vidererækkende betydning for det enkelte gruppemedlem, end hvis kravene i sagen er enkle og har mindre betydning for det enkelte gruppemedlem.

Hvis der er større usikkerhed om, hvornår gruppemedlemmerne kan antages at ville have modtaget underretning om sagen, kan retten eventuelt vente med at fastsætte tilmeldingsfristen, indtil der foreligger en nærmere afklaring heraf. Blot må tilmeldingsfristen være fastsat, før underretningen iværksættes, da tilmeldingsfristen skal fremgå af underretningen.

Under hensyn til de retsvirkninger, der er forbundet med en tilmelding til et gruppesøgsmål, foreslås det, at tilmeldingen skal ske ved skriftlig meddelelse. Samtidig bør det dog være enkelt at tilmelde sig et gruppesøgsmål, og hvis underretningsformen giver mulighed for det, bør underretningen derfor vedlægges en tilmeldingsblanket, som blot skal udfyldes med personlige data, underskrives og indsendes. Endvidere forudsættes det, at tilmeldingen kan ske ved digital kommunikation, jf. herved for domstolenes vedkommende retsplejelovens § 148 a (der dog endnu ikke er sat i kraft).

Rettens afgørelse om fristen for tilmelding kan kæres af grupperepræsentanten og modparten efter retsplejelovens almindelige regler. Derimod kan gruppemedlemmerne ikke kære afgørelsen.

Det foreslås i stk. 2, 2. pkt., at retten bestemmer, hvortil tilmelding skal ske.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at retten bestemmer, hvortil tilmelding skal ske. I almindelighed vil det være naturligt, at tilmelding sker enten til retten eller til grupperepræsentanten.

Det foreslås i stk. 2, 3. pkt., at retten undtagelsesvis kan tillade, at tilmelding sker efter fristens udløb, hvis særlige grunde taler for det.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at retten undtagelsesvis kan tillade, at tilmelding sker efter fristens udløb, hvis særlige grunde taler for det. Denne dispensationsmulighed bør anvendes restriktivt. Formelt set giver bestemmelsen mulighed for at tillade tilmelding helt frem til sagens optagelse til dom, men hovedanvendelsesområdet vil være mindre fristoverskridelser,

hvor det er undskyldeligt, at tilmeldingen ikke er kommet frem inden fristens udløb, og relativt mindre fristoverskridelser, hvor et gruppemedlem ikke i tide har været opmærksom på gruppesøgsmålet og tilmeldingsfristen, eventuelt fordi underretning af gruppemedlemmerne helt eller delvis er sket ved offentlig bekendtgørelse. Hensynet til den, der har tilmeldt sig for sent, må dog afvejes over for hensynet til modparten og til andre gruppemedlemmer. I grænsetilfælde kan det således også tillægges betydning, om grupprepræsentanten og modparten er indforstået med den sene tilmelding.

En særlig situation foreligger dog, hvis der fra før tilmeldingsfristens udløb har verseret individuelt søgsmål om det pågældende krav, idet der i så fald allerede er foretaget fristafbrydende rettergangsskridt vedrørende kravet. Hvis den, kravet tilkommer, ønsker at hæve det individuelle søgsmål og i stedet tilmelde sig gruppesøgsmålet, bør retten normalt tillade tilmeldingen, medmindre den sene tilmelding vil medføre væsentlig ulempe for behandlingen af gruppesøgsmålet.

Det bemærkes, at formålet med adgangen til at dispensere fra den almindelige frist for tilmelding til gruppesøgsmålet ikke er at give mulighed for at gennemføre krav, efter at en forældelsesfrist eller anden frist for sagsanlæg er udløbet. Er en forældelsesfrist eller anden frist for sagsanlæg udløbet på det tidspunkt, hvor retten modtager anmodningen om at dispensere fra den almindelige frist for at tilmelde sig gruppesøgsmålet, kan der således ikke dispenseres fra den almindelige frist for tilmelding til gruppesøgsmålet, idet en imødekommelse af anmodningen vil bringe kravet ind under gruppesøgsmålets fristafbrydende virkning, der regnes fra sagens anlæg.

Rettens afgørelse om at tillade eller ikke tillade tilmelding efter udløbet af den frist, som er fastsat i medfør af 1. pkt., kan kæres af grupperepræsentanten, modparten og det gruppemedlem, der anmoder om tilladelse til at tilmelde sig efter fristens udløb.

Det foreslås i *stk. 3*, at forbrugere, der er tilmeldt et gruppesøgsmål, ikke kan være repræsenteret i andre gruppesøgsmål vedrørende det samme spørgsmål mod den samme erhvervsdrivende og kan ikke anlægge et individuelt søgsmål, der vedrører det samme spørgsmål mod den samme erhvervsdrivende.

UDKAST

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at der ikke kan føres flere søgsmål med samme sagsgenstand.

Det foreslås i *stk. 4*, at forbrugere, der er tilmeldt et gruppesøgsmål, ikke kan modtage erstatning mere end én gang vedrørende det samme spørgsmål mod den samme erhvervsdrivende.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at forbrugere ikke kan opnå højere erstatning, end hvad der er berettiget ud fra de konkrete forhold, der har berettiget erstatningskravet.

Det foreslås i *stk. 5*, at godkendte organisationer kan kræve, at forbrugere, der vil tilmelde sig et konkret gruppesøgsmål om genopretning, betaler et gebyr ved tilmelding til det pågældende gruppesøgsmål.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at godkendte organisationer kan kræve, at forbrugere skal betale et gebyr ved tilmelding til et gruppesøgsmål om genopretning.

Det vil dermed være valgfrit for den godkendte organisation, om denne ønsker at opkræve et gebyr, eller om det skal være gratis for forbrugerne at deltage i gruppesøgsmålet.

I overensstemmelse med direktivets artikel 20, stk. 3, kan de godkendte organisationer alene opkræve et beskedent beløb fra forbrugerne ved tilmelding til det konkrete gruppesøgsmål.

Godkendte organisationer vil alene kunne kræve et gebyr fra forbrugere ved tilmelding til gruppesøgsmål med påstand om genopretning. Det skyldes, at det alene er ved gruppesøgsmål med påstand om genopretning, at der vil være en direkte økonomisk gevinst for den enkelte forbruger, der deltager i gruppesøgsmålet. I gruppesøgsmål med påstand om påbud er det f.eks. en erhvervsdrivendes handling, som søges stoppet, da handlingen skader eller vil kunne skade forbrugerne.

Individuelle forbrugere, der er berørt af et gruppesøgsmål om genopretning, kan ikke pålægges at betale sagsomkostninger, jf. lovforslagets § 19, stk. 1. Såfremt den godkendte organisation taber sagen, må det oprindelige gebyr dog gerne dække sagsomkostningerne, men organisationen kan ikke efteropkræve beløb hos de berørte forbrugere til at dække sagens omkostninger.

UDKAST

Den foreslåede bestemmelse har til hensigt at bidrage til godkendte organisationers finansiering i forbindelse med anlæggelsen af gruppesøgsmål. I overensstemmelse med direktivets præambelbetragtning nr. 70, skal opkrævning af et beskedent beløb fra forbrugerne bidrage til at sikre, at godkendte organisationer ikke forhindres i at anlægge gruppesøgsmål grundet omkostningerne forbundet med søgsmål, da gruppesøgsmål fremmer den offentlige interesse ved at beskytte forbrugernes interesser.

Den foreslåede bestemmelse vil alene udgøre én af mulighederne, hvorpå godkendte organisationer vil kunne finansiere anlæggelsen af gruppesøgsmål. Det vil derfor tillige være muligt for godkendte organisationer at opnå finansiering af gruppesøgsmål via f.eks. tredjepartsfinansiering. Reglerne for finansiering fra en tredjepart efter dette lovforslag er nærmere reguleret i lovforslagets § 18.

Det foreslås i *stk. 6, 1. pkt.*, at erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler om størrelsen på det i stk. 1 nævnte gebyr. Det foreslås i *stk. 6, 2. pkt.*, at erhvervsministeren endvidere kan fastsætte nærmere regler for betalingen af det i stk. 1 nævnte gebyr.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at erhvervsministeren gives hjemmel til at fastsætte nærmere regler for størrelsen på gebyret samt nærmere regler for betaling af gebyret. Det er hensigten, at bemyndigelsesbestemmelsen udmøntes i en bekendtgørelse, hvor erhvervsministeren vil kunne fastsætte gebyrets størrelse. Gebyrets størrelse vil skulle svare til et beskedent beløb, da gebyrets størrelse ikke må afholde forbrugerne fra at deltage i gruppesøgsmålet og gøre brug af deres rettigheder.

Det er endvidere hensigten, at bekendtgørelsen vil regulere, at de samlede indtægter fra gebyrerne ikke må overstige de samlede omkostninger, som den godkendte organisation bruger til at føre det konkrete gruppesøgsmål. Den godkendte organisation kan således ikke opnå overskud som følge af forbrugernes betaling af gebyr til et konkret gruppesøgsmål. Det er hensigten, at det vil fremgå af bekendtgørelsen, at såfremt de af forbrugerne betalte gebyrer dækker mere end sagens omkostninger, herunder f.eks. den godkendte organisations udgift til advokat, skal overskydende beløb betales tilbage til forbrugerne.

Til § 18

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 10, stk. 1 og 2.

Det foreslås i *stk. 1, 1. pkt.*, at godkendte organisationer ikke må anlægge et gruppesøgsmål med påstand om genopretning, som finansieres af en tredjepart, hvor en interessekonflikt er opstået, eller hvor der foreligger nærliggende risiko for, at en sådan interessekonflikt vil opstå. Det foreslås i *stk. 1, 2. pkt.*, at finansiering fra tredjeparter, der har økonomisk interesse i at anlægge gruppesøgsmålet med påstand om genopretning eller resultatet heraf, ikke må føre gruppesøgsmålet væk fra beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at en godkendt organisation ikke må anlægge et gruppesøgsmål med påstand om genopretning, som finansieres af en tredjepart, hvis der opstår en interessekonflikt, eller hvis tredjepartens økonomiske interesse i at anlægge gruppesøgsmålet fører gruppesøgsmålet væk fra beskyttelsen af forbrugernes kollektive interesser.

Den foreslåede bestemmelse vil alene finde anvendelse for godkendte organisationer. Godkendte myndigheder vil således ikke for at søge om finansiering fra tredjepart.

I overensstemmelse med direktivets ordlyd vil det alene være muligt at søge finansiering af gruppesøgsmål om genopretning. Godkendte organisationer kan således kun få finansieret gruppesøgsmål af en tredjepart, hvis der anlægges gruppesøgsmål om genopretning.

Dette har sammenhæng med en af betingelserne for godkendelse af organisationer, jf. lovforslagets § 3, stk. 2, nr. 5, hvorefter organisationen skal være uafhængig og ikke påvirkes af andre end forbrugere, navnlig ikke erhvervsdrivende, som har økonomisk interesse i at anlægge et gruppesøgsmål, herunder i tilfælde af finansiering fra tredjeparter, og organisationen har med henblik herpå indført procedurer, der forhindrer en sådan indflydelse samt forhindrer interessekonflikt mellem sig selv og organisationens finansieringsydere og forbrugernes interesser.

I overensstemmelse med direktivets præambelbetragtning nr. 52, bør godkendte organisationer være fuldstændig gennemsigtige over for retten med

hensyn til, hvorfra midlerne til finansiering af deres aktiviteter generelt set kommer og midlerne til støtte for et konkret gruppesøgsmål om genopretning hidrører. Dette har også sammenhæng med en af betingelserne for godkendelse af organisationer, jf. lovforslagets § 3, stk. 2, nr. 6, hvorefter organisationen skal give oplysninger om dennes finansieringskilder generelt set f.eks. via sin hjemmeside.

Det er nødvendigt med gennemsigtighed vedrørende finansieringskilder, så retten kan vurdere, om der foreligger en interessekonflikt mellem den tredjepart, der har ydet finansieringen, og den godkendte organisation, der giver risiko for misbrug af adgangen til at indbringe sager, og om finansieringen fra en tredjepart, der har økonomisk interesse i at anlægge gruppesøgsmål med påstand om genopretning eller resultatet heraf, vil føre gruppesøgsmålet væk fra beskyttelsen af forbrugernes kollektive interesser, jf. direktivets præambelbetragtning nr. 52.

Det foreslås i *stk. 2*, at afgørelser truffet af godkendte organisationer i forbindelse med et gruppesøgsmål, herunder afgørelser om forlig, ikke må påvirkes uretmæssigt af en tredjepart på en måde, der vil være til skade de kollektive interesser for de forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at afgørelser truffet af en godkendt organisation ikke må påvirkes af en tredjepart på en måde, der vil skade forbrugernes kollektive interesser.

Afgørelser truffet af godkendte organisationer i forbindelse med et gruppesøgsmål skal forstås som de valg, organisationerne træffer i forbindelse med et søgsmål. Det vil f.eks. kunne være en afgørelse om at indgå et forlig med den erhvervsdrivende.

I overensstemmelse med direktivets præambelbetragtning nr. 52, skal en godkendt organisation, såfremt retten beder om det, fremlægge de nødvendige oplysninger, som gør det muligt for retten at vurdere, om tredjeparten uretmæssigt kan påvirke den godkendte organisations processuelle afgørelser i forbindelse med gruppesøgsmålet, herunder afgørelser om forlig, på en måde, der vil kunne være til skade for de berørte forbrugeres kollektive interesser, og at vurdere om tredjeparten finansierer gruppesøgsmålet om genopretning mod en modpart, som er en konkurrent til denne tredjepart, der

finansierer sagen, eller mod en modpart, som den, der finansierer sagen, er afhængig af.

Det foreslås i *stk. 3*, at godkendte organisationer ikke må anlægge gruppesøgsmål mod en modpart, som er en konkurrent til den, der finansierer sagen, eller mod en modpart, som den, der finansierer sagen, er afhængig af.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at godkendte organisationer ikke må anlægge gruppesøgsmål mod en modpart, som er konkurrent til den, som gruppesøgsmålet finansieres af, eller en modpart, som den, der finansierer gruppesøgsmålet, er afhængig af.

I overensstemmelse med direktivets præambelbetragtning nr. 52, bør det anses for at udgøre en interessekonflikt, hvis en erhvervsdrivende, der opererer på samme marked som modparten, direkte finansierer et konkret gruppesøgsmål, eftersom konkurrenten kan have en økonomisk interesse i resultatet af gruppesøgsmålet, som ikke vil være den samme som forbrugernes interesser.

Det foreslås i *stk. 4*, at hvis der under sagen opstår begrundet tvivl om, hvorvidt den godkendte organisation opfylder betingelserne i *stk. 1-3*, tager retten stilling hertil. Retten kan til brug for vurderingen pålægge den godkendte organisation at udlevere en finansiell oversigt over finansieringskilder, der anvendes til at støtte gruppesøgsmål.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at retten af egen drift eller på opfordring fra en af sagens parter tager stilling til, om finansieringsbetingelserne er opfyldt. Til brug for vurderingen kan retten pålægge den godkendte organisation at udlevere en oversigt over finansieringskilder, der anvendes til at dække udgifterne ved søgsmålet.

I overensstemmelse med direktivets præambelbetragtning nr. 52, er indirekte finansiering af et gruppesøgsmål fra organisationer, som finansieres gennem ligelige bidrag fra deres medlemmer eller gennem donationer, herunder erhvervsdrivendes donationer inden for rammerne af initiativer vedrørende virksomheders sociale ansvar eller crowdfunding, berettiget som finansiering fra en tredjepart, forudsat at finansieringen fra tredjeparten opfylder kravene om gennemsigtighed, uafhængighed og fraværet af interessekonflikter

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.6.4. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås i *stk. 5*, at retten kan kræve, at den godkendte organisation afslår eller foretager ændringer med hensyn til den relevante finansiering.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at retten kan kræve, at den godkendte organisation foretager ændringer med hensyn til finansieringen af søgsmålet. Bestemmelsen vil finde anvendelse, når retten finder, at en del eller hele finansieringen af et søgsmål er i strid med betingelserne i *stk. 1-3*.

Rettens beslutning herom kan kæres af den godkendte organisation eller den erhvervsdrivende, såfremt de almindelige betingelser herfor er opfyldt.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.6.4. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås i *stk. 6*, at hvis betingelserne i *stk. 1-3* ikke er opfyldt, herunder fordi et pålæg efter *stk. 4* eller et krav efter *stk. 5* ikke efterkommes, afviser retten sagen.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at sagen afvises, hvis finansieringen ikke opfylder betingelserne, hvis organisationen ikke efterkommer rettens pålæg om at indlevere en finansiell oversigt eller hvis organisationen ikke efterkommer de krav til finansieringen, som retten har bestemt.

Det foreslås i *stk. 7*, at en afvisning i medfør af *stk. 6* ikke påvirker rettighe-derne for de brugere, der er berørt af det pågældende gruppesøgsmål.

Til § 19

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 12.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.6.4.1. for en nærmere beskrivelse af gældende ret.

Det foreslås i *stk. 1*, at individuelle forbrugere, der er berørt af et gruppesøgsmål om genopretning, ikke kan pålægges af betale sagsomkostninger, jf. *stk. 2*.

UDKAST

Den foreslåede bestemmelse vil tydeliggøre, at forbrugere, der ikke er parter i søgsmålet, jf. lovforslagets § 11, som udgangspunkt ikke kan pålægges at betale sagens omkostninger.

Det foreslås i *stk. 2*, at retten under ekstraordinære omstændigheder kan pålægge individuelle forbrugere, der er berørt af et gruppesøgsmål om genopretning, at betale sagsomkostninger, der er påløbet som følge af den pågældende individuelle forbrugers forsætlige eller uagtsomme adfærd.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at der indføres en undtagelse til reglen om, at forbrugere ikke kan pålægges at betale sagsomkostninger. Retten vil i et vist omfang ikke pålægge den tabende part at betale omkostningerne, for så vidt de er påløbet unødvendigt.

En tilmeldt forbruger vil således i undtagelsestilfælde kunne pålægges at betale sagsomkostninger, som er påløbet som følge af den pågældende individuelle forbrugers forsætlige eller uagtsomme adfærd, for eksempel ved at forlænge sagen ved ulovlig adfærd.

Det foreslås i *stk. 3*, at den tabende part skal erstatte modparten de udgifter, der er forbundet med at opfylde den i § 21 nævnte oplysningspligt.

Den foreslåede bestemmelse vil tydeliggøre, at de udgifter, som en part måtte have haft til at opfylde den eller de pligter, der kan pålægges i medfør af lovforslagets § 21, skal betales af den tabende part.

Til § 20

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 11.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.6.5.1. for en nærmere beskrivelse af gældende ret.

Det foreslås i *stk. 1*, den godkendte myndighed eller organisation i fællesskab med den erhvervsdrivende kan foreligge retten et forslag til forlig om genopretning til fordel for de berørte forbrugere.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at kollektive forlig, der har til formål at opnå genopretning for forbrugere, der har lidt skade, fremmes inden for rammerne af et gruppesøgsmål om genopretning.

UDKAST

Forliget vil kunne forlægges retten på den måde, der er mest hensigtsmæssig. Det forudsættes, at retten kan kræve, at forslaget til forlig forelægges i skriftlig form.

Det foreslås i *stk. 2, 1. pkt.*, at retten på ethvert tidspunkt under sagen kan opfordre parterne til at indgå forlig om genopretning. Det foreslås i *stk. 2, 2. pkt.*, at retten fastsætter en rimelig frist for indgåelsen af forliget.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at retten kan opfordre den erhvervsdrivende og den godkendte myndighed eller organisation, som anlagde gruppesøgsmålet om genopretning, til at indlede forhandlinger med henblik på at indgå forlig om genopretning, der skal ydes til de forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.6.5.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås i *stk. 3, 1. pkt.*, at et forlig skal godkendes af retten. Det foreslås i *stk. 3, 2. pkt.*, at retten afviser forliget, hvis det strider mod præceptive regler eller indeholder betingelser, som ikke kan håndhæves, idet der tages hensyn til parternes navnlig de berørte forbrugeres rettigheder og interesser.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at et forlig, der indgås inden for rammerne af et gruppesøgsmål om genopretning, bør godkendes af den relevante retsinstans eller forvaltningsmyndighed, medmindre betingelserne for forliget ikke kan håndhæves, eller forliget ville være i strid med præceptive regler, der finder anvendelse på sagens genstand, og som ikke ved aftale kan fraviges til skade for forbrugerne. Et forlig vil for eksempel kunne være i strid med præceptive bestemmelser i national ret, hvis det udtrykkeligt bevarer et aftalevilkår, som giver den erhvervsdrivende eksklusiv ret til at fortolke ethvert andet vilkår i nævnte kontrakt.

Det foreslås i *stk. 4, 1. pkt.*, at godkender retten forliget, bliver det bindende for sagens parter og de berørte individuelle forbrugere. Det foreslås i *stk. 4, 2. pkt.*, at § 16, stk. 4, tilsvarende finder anvendelse for retsmidler, der ikke er genstand for det pågældende forlig.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at godkendte forlig bliver bindende for den godkendte myndighed eller organisation, den erhvervsdrivende og de berørte individuelle forbrugere, der er tilmeldt søgsmålet.

Til § 21

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 13, stk. 1-4.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.6.6.1. for en nærmere beskrivelse af gældende ret.

Det foreslås i *stk. 1, 1. pkt.*, at de forbrugere, der er berørt af et igangværende gruppesøgsmål om genopretning, skal underrettes om gruppesøgsmålet i tide og på passende måde, så disse forbrugere kan tilmelde sig det pågældende gruppesøgsmål, jf. lovforslagets § 17, stk. 1. Det foreslås i *stk. 1, 2. pkt.*, at underretningen gives på den måde, som retten bestemmer. Det foreslås i *stk. 1, 3. pkt.*, at retten kan bestemme, at underretningen helt eller delvis skal ske ved offentlig bekendtgørelse. Det foreslås i *stk. 1, 4. pkt.*, at retten kan pålægge den godkendte myndighed eller organisation at foretage underretningen. Det foreslås i *stk. 1, 5. pkt.*, at udgifterne ved underretningen betales foreløbig af den godkendte myndighed eller organisation.

I overensstemmelse med præambelbetragtning nr. 61 vil oplysninger om igangværende gruppesøgsmål og afsluttede gruppesøgsmål skulle være tilstrækkelige og stå i et rimeligt forhold til sagernes omstændigheder. Sådanne oplysninger kan for eksempel gives på den godkendte myndigheds eller organisations eller erhvervsdrivendes websted, i nationale elektroniske databaser, på sociale medier, på onlinemarkedspladser eller i almindeligt læste aviser, herunder aviser, der udelukkende udgives elektronisk. Forbrugerne bør om muligt, og hvis det er relevant, underrettes individuelt ved brev sendt elektronisk eller i papirform. Sådanne oplysninger bør på anmodning gives i et format, der er tilgængeligt for personer med handicap.

Det foreslås i *stk. 2, 1. pkt.*, at retten i afgørelsen kan bestemme, at den erhvervsdrivende for den erhvervsdrivendes regning og inden for en specifik tidsfrist underretter de forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet, om en afgørelse om genopretning, jf. § 16, eller et forlig om genopretning, jf. § 20, ved hjælp af midler, der står i et rimeligt forhold til sagens omstændigheder. Det foreslås i *stk. 2, 2. pkt.*, at retten herunder kan bestemme, at den erhvervsdrivende skal underrette alle berørte forbrugere individuelt.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at forbrugerne underrettes om endelige afgørelser om påbud, genopretning eller godkendte forlig, om deres

UDKAST

rettigheder, efter at der er konstateret en overtrædelse, og om de eventuelle efterfølgende skridt, som de forbrugere, der tilmeldt gruppesøgsmålet, skal tage, navnlig med henblik på at opnå genopretning. De omdømmemæssige risici forbundet med formidling af oplysninger om overtrædelsen er også vigtige med henblik på at afskrække erhvervsdrivende fra at tilsidesætte forbrugernes rettigheder

Det vil således være op til en erhvervsdrivende, der overtræder lovgivningen, for den erhvervsdrivendes regning at underrette alle berørte forbrugere om afgørelser om påbud og genopretning. Den erhvervsdrivende vil også skulle også underrette forbrugerne om ethvert forlig, der er godkendt af en retsinstans eller forvaltningsmyndighed.

Det foreslås i *stk. 3*, at *stk. 2* tilsvarende finder anvendelse på de godkendte myndigheder eller organisationer i forbindelse med endelige afgørelser om afvisning af gruppesøgsmål om genopretning.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at det vil være op til den godkendte myndighed eller organisation at oplyse de berørte forbrugere om afvisning af et gruppesøgsmål om genopretning.

Det foreslås i *stk. 4*, at *stk. 2* og *3* ikke finder anvendelse, hvis de berørte forbrugere underrettes om den pågældende afgørelse eller det pågældende forlig på anden vis.

Til § 22

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 19.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.7.1. for en nærmere beskrivelse af gældende ret.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at en forsætlig overtrædelse af et forbud kan medføre straf af bøde eller fængsel indtil 4 måneder og i forbindelse dermed blive dømt til at betale erstatning. En sådan sag anlægges af den part, der har opnået påbuddet, dvs. den godkendte myndighed eller organisation.

I overensstemmelse med præambelbetragtning nr. 69 vil erhvervsdrivende, der overtræder lovgivningen eller undlader eksempelvis at efterkomme pålæg om at oplyse forbrugerne om en afgørelse, således kunne pålægges

sanktioner, som er effektive, afskrækkende og proportionale, for undladelse eller nægtelse af at efterkomme et påbud.

Det foreslås i *stk. 2*, at en modpart, der uden lovlig grund undlader at efterkomme et pålæg om edition efter retsplejelovens § 298, stk. 1, kan idømmes straf efter retsplejelovens § 178.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at såfremt modparten ikke efterkommer et editionspålæg, vil der – i tillæg til muligheden for at tillægge dette forhold processuel skadevirkning efter retsplejelovens § 344, stk. 2 – eksempelvis kunne pålægges modparten straf i form af bøde.

I overensstemmelse med præambelbetragtning nr. 69 vil der således være sanktioner for undladelse eller nægtelse af at fremlægge bevismateriale. Der vil også kunne pålægges andre typer af sanktioner, for eksempel processuel skadevirkning, ved nægtelse af at efterkomme et pålæg om at fremlægge bevismateriale.

Det foreslås endelig i *stk. 3*, at der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel for overtrædelse af denne lov.

Til § 23

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 21 og 24, stk. 1.

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 25. juni 2023.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at loven træder i kraft den 25. juni 2023. Ikrafttrædelsesdatoen skyldes, at direktivets artikel 24, stk. 1, 3. pkt., fastsætter, at de nationale bestemmelser, der gennemfører direktivet, skal anvendes fra den 25. juni 2023.

Det foreslås i *stk. 2*, at lov nr. 1257 af 20. december 2000 om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser ophæves.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser ophæves, når dette lovforslag træder i kraft.

UDKAST

Lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser gennemfører direktiv 2009/22/EF. Med direktiv 2020/1828/EU ophæves direktiv 2009/22/EF, og da det er fundet hensigtsmæssigt at gennemføre det nye direktiv i en ny hovedlov, foreslås det at ophæve lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser.

Lovforslaget vil således erstatte den gældende lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser, hvorfor denne lov ophæves den 25. juni 2023, hvor lovforslaget vil træde i kraft.

Til § 24

Med den foreslåede bestemmelse gennemføres direktivets artikel 22, stk. 1 og 2.

Det foreslås i *stk. 1, 1. pkt.*, at loven finder anvendelse for gruppesøgsmål, som anlægges den 25. juni 2023 eller senere, uanset om den relevante nationale eller grænseoverskridende overtrædelse ophørte, inden gruppesøgsmålet efter denne lov blev anlagt eller afsluttet.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at den 25. juni 2023 vil blive skæringsdatoen for, hvilket regelsæt der vil finde anvendelse på gruppesøgsmål omfattet af dette lovforslag. Det afgørende vil således være, hvornår et gruppesøgsmål er anlagt. Dette lovforslag vil finde anvendelse på alle gruppesøgsmål, som anlægges den 25. juni 2023 eller senere.

Dette lovforslags ikrafttræden vil ikke påvirke gruppesøgsmål, som er anlagt efter reglerne i retsplejelovens kapitel 23 a om gruppesøgsmål.

Det foreslås i *stk. 1, 2. pkt.*, at for øvrige sager finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Reglerne i lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser vil finde anvendelse på alle søgsmål, som er anlagt før den 25. juni 2023, uanset hvornår disse søgsmål færdigbehandles.

Til § 25

Det foreslås i *stk. 1*, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Færøerne og

UDKAST

Grønland med de ændringer, som henholdsvis de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

**EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV (EU)
2020/1828**

af 25. november 2020

om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser og om ophævelse af direktiv 2009/22/EF

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE
UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,
særlig artikel 114,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale
parlamerter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale
Udvalg²,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget³,

efter den almindelige lovgivningsprocedure⁴,

og ud fra følgende betragtninger:

(1) Globaliseringen og digitaliseringen har øget risikoen for, at et større
antal forbrugere lider skade som følge af den samme ulovlige praksis.

² EUT C 440 af 6.12.2018, s. 66.

³ EUT C 461 af 21.12.2018, s. 232.

⁴ Europa-Parlamentets holdning af 26.3.2019 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets førstebehandlingsholdning af 4.11.2020 (endnu ikke offentliggjort i EUT). Europa-Parlamentets holdning af 24.11.2020 (endnu ikke offentliggjort i EUT).

Overtrædelser af EU-retten kan være til skade for forbrugerne. Uden effektive midler til at bringe en ulovlig praksis til ophør og til at opnå genopretning for forbrugerne mindskes forbrugernes tillid til det indre marked.

(2) Manglen på effektive midler til at håndhæve EU-retten, som beskytter forbrugerne, kan også resultere i en forvridning af den fair konkurrence mellem erhvervsdrivende, der overtræder lovgivningen, og erhvervsdrivende, der overholder lovgivningen, og som opererer nationalt eller på tværs af grænserne. Sådanne forvridninger kan hindre det indre marked i at fungere gnidningsløst.

(3) I henhold til artikel 26, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) skal det indre marked indebære et område uden indre grænser med fri bevægelighed for varer og tjenesteydelser. Det indre marked bør give forbrugerne en merværdi i form af bedre kvalitet, større udvalg, rimelige priser og høje sikkerhedsstandarder med hensyn til varer og tjenesteydelser, hvorved et højt forbrugerbeskyttelsesniveau fremmes.

(4) Artikel 169, stk. 1, og artikel 169, stk. 2, litra a), i TEUF fastsætter, at Unionen skal bidrage til at nå et højt forbrugerbeskyttelsesniveau ved hjælp af foranstaltninger, som vedtages i henhold til artikel 114 i TEUF. I henhold til artikel 38 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder («chartret») skal der sikres et højt forbrugerbeskyttelsesniveau i Unionens politikker.

(5) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/22/EF⁵ gjorde det muligt for godkendte organer/organisationer at anlægge gruppesøgsmål, der primært har til formål at bringe overtrædelser af EU-retten, som skader forbrugernes kollektive interesser, til ophør eller at forbyde disse. I dette direktiv blev der imidlertid ikke i tilstrækkelig grad taget fat på at løfte udfordringerne i forbindelse med håndhævelse af forbrugerbeskyttelsesretten. For i højere grad at afskrække fra ulovlig praksis og mindske skaderne for forbrugerne på et stadigt mere globaliseret og digitaliseret marked er det nødvendigt at styrke processuelle ordninger til beskyttelsen af forbrugernes kollektive interesser, så de omfatter både foranstaltninger om påbud og

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/22/EF af 23. april 2009 om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser (EUT L 110 af 1.5.2009, s. 30).

foranstaltninger om genopretning. I lyset af det store antal påkrævede ændringer er det hensigtsmæssigt at ophæve direktiv 2009/22/EF og erstatte det med nærværende direktiv.

(6) Processuelle ordninger for anlæggelse af gruppesøgsmål, både for så vidt angår foranstaltninger om påbud og foranstaltninger om genopretning, varierer i hele Unionen og giver forskellige forbrugerbeskyttelsesniveauer. Desuden er der også medlemsstater, som på nuværende tidspunkt ikke har indført nogen processuelle ordninger for kollektive søgsmål om foranstaltninger om genopretning. Denne situation mindsker forbrugernes og virksomhedernes tillid til det indre marked og deres evne til at drive forretning på det indre marked. Den forvrider konkurrencen og hindrer en effektiv håndhævelse af EU-retten på forbrugerbeskyttelsesområdet.

(7) Dette direktiv har derfor til formål at sikre, at der på EU-plan og på nationalt plan findes mindst én effektiv og virkningsfuld processuel ordning for anlæggelse af gruppesøgsmål og med henblik på foranstaltninger om påbud og genopretning, der er tilgængelig for forbrugere i alle medlemsstater. At have én sådan processuel ordning for anlæggelse af gruppesøgsmål tilgængelig vil øge forbrugernes tillid, sætte dem i stand til at udøve deres rettigheder, bidrage til en mere fair konkurrence og skabe lige vilkår for erhvervsdrivende, der opererer på det indre marked.

(8) Dette direktiv har til formål at bidrage til det indre markeds funktion og til opnåelsen af et højt forbrugerbeskyttelsesniveau ved at gøre det muligt for godkendte organer/organisationer, som repræsenterer forbrugernes kollektive interesser, at anlægge gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om både påbud og genopretning mod erhvervsdrivende, der overtræder EU-retlige bestemmelser. Disse godkendte organer/organisationer bør kunne anmode om at få bragt sådan overtrædelse til ophør eller få den forbudt og søge foranstaltninger om genopretning, hvis det er relevant og muligt i henhold til EU-retten og national ret, såsom erstatning, afhjælpning eller forholdsmæssigt afslag.

(9) Gruppesøgsmål bør være en effektiv og virkningsfuld måde, hvorpå forbrugernes kollektive interesser kan beskyttes. Det bør gøre det muligt for godkendte organer/organisationer at tage initiativer med henblik på at sikre, at de erhvervsdrivende overholder de relevante EU-retlige bestem-

melser, og at overvinde de hindringer, forbrugere står over for i individuelle sager såsom sådanne, der relaterer sig til usikkerhed om deres rettigheder og om hvilke processuelle ordninger, der er tilgængelige, de psykologiske barrierer for at indbringe sager og det negative forhold mellem de forventede udgifter sammenholdt med fordelene ved at indlede en individuel sag.

(10) Det er vigtigt at sikre den nødvendige balance mellem at forbedre forbrugernes adgang til klage og domstolsprøvelse og at yde de nødvendige garantier til de erhvervsdrivende for at undgå misbrug af adgangen til at anlægge sager, som med urette hindrer virksomhedernes mulighed for at drive forretning på det indre marked. For at forhindre misbrug af adgangen til at anlægge gruppesøgsmål bør tildeling af erstatning med karakter af bod undgås, og der bør fastsættes regler for visse processuelle aspekter såsom udpegelse og finansiering af godkendte organer/organisationer.

(11) Dette direktiv bør ikke erstatte eksisterende nationale processuelle ordninger til beskyttelse af forbrugernes kollektive eller individuelle interesser. Under hensyntagen til medlemsstaternes retstraditioner overlades det til dem at beslutte, om de vil udforme den processuelle ordning for anlæggelse af gruppesøgsmål, der er påkrævet i dette direktiv, som del af en eksisterende eller som del af en ny processuel ordning for kollektive foranstaltninger om påbud eller genopretning eller som en særskilt ordning, for så vidt som mindst én national processuel ordning for anlæggelse af gruppesøgsmål er i overensstemmelse med dette direktiv. Dette direktiv bør f.eks. ikke forhindre medlemsstaterne i at vedtage lovgivning om anerkendelsessøgsmål ved en domstol eller en forvaltningsmyndighed, selv om det ikke fastsætter regler for sådanne sager. Hvis der er indført processuelle ordninger på nationalt plan ud over den processuelle ordning, der er påkrævet i dette direktiv, bør det godkendte organ/den godkendte organisation kunne vælge, hvilken processuel ordning der skal anvendes.

(12) I overensstemmelse med princippet om processuel autonomi bør dette direktiv ikke indeholde bestemmelser om ethvert aspekt i gruppesøgsmål. Det er derfor op til medlemsstaterne at fastsætte regler, f.eks. vedrørende antagelighed, beviser eller retsmidler, som finder anvendelse på gruppesøgsmål. Det bør f.eks. være op til medlemsstaterne at træffe afgørelse om, hvilken grad af lighed der kræves mellem individuelle krav, eller det mindste antal berørte forbrugere, der skal være omfattet af et gruppesøgsmål

med henblik på foranstaltninger om genopretning, for at en sag kan behandles som et gruppesøgsmål. Sådanne nationale regler bør ikke hindre, at den processuelle ordning for anlæggelse af gruppesøgsmål, der er påkrævet i dette direktiv, fungerer effektivt. I overensstemmelse med princippet om ikkeforskelsbehandling bør de betingelser for antagelse til behandling, der gælder for specifikke grænseoverskridende gruppesøgsmål, ikke være forskellige fra dem, der gælder for specifikke nationale gruppesøgsmål. En afgørelse om, at et gruppesøgsmål er uantageligt, bør ikke påvirke de af søgsmålet berørte forbrugeres rettigheder.

(13) Dette direktivs anvendelsesområde bør afspejle den seneste udvikling på forbrugerbeskyttelsesområdet. Da forbrugere nu handler på et bredere og stadig mere digitaliseret marked, skal der for at opnå et højt forbrugerbeskyttelsesniveau være krav om, at områder som databeskyttelse, finansielle tjenesteydelser, rejser og turisme, energi og telekommunikation omfattes af direktivet i tillæg til den almindelige forbrugerbeskyttelsesret. Navnlig da der er øget efterspørgsel blandt forbrugerne efter finansielle tjenesteydelser og investeringstjenesteydelser, er det vigtigt at forbedre håndhævelsen af forbrugerbeskyttelsesretten på disse områder. Forbrugermarkedet har også udviklet sig på området for digitale tjenester, og der er et øget behov for mere effektiv håndhævelse af forbrugerbeskyttelsesretten, herunder vedrørende databeskyttelse.

(14) Dette direktiv bør omfatte overtrædelser af de EU-retlige bestemmelser, der er omhandlet i bilag I, i det omfang disse bestemmelser beskytter forbrugernes interesser, uanset om disse forbrugere benævnes forbrugere, rejsende, brugere, kunder, detailinvestorer, detailkunder, registrerede personer eller andet. Dette direktiv bør dog kun varetage interesserne hos fysiske personer, som har lidt skade eller som ville kunne lide skade som følge af de pågældende overtrædelser, hvis de fysiske personer er forbrugere i henhold til dette direktiv. Overtrædelser, der skader fysiske personer, som betragtes som erhvervsdrivende i henhold til dette direktiv, bør ikke være omfattet.

(15) Dette direktiv bør ikke berøre de retsakter, der er opført i bilag I, og bør derfor ikke ændre eller udvide definitionerne fastsat i disse retsakter eller erstatte eventuelle håndhævelsesmekanismer, som de pågældende retsakter måtte indeholde. For eksempel kan de håndhævelsesmekanismer, der er fastsat i eller baseret på Europa-Parlamentets og Rådets forordning

(EU) 2016/679⁶, fortsat anvendes til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser, hvor det er relevant.

(16) For at undgå tvivl bør dette direktivs anvendelsesområde fastsættes så præcist som muligt i bilag I. Hvis de retsakter, der er opført i bilag I, indeholder bestemmelser, som ikke vedrører forbrugerbeskyttelse, bør der i bilag I henvises til de specifikke bestemmelser, som beskytter forbrugernes interesser. Sådanne henvisninger er dog ikke altid praktisk gennemførlige på grund af visse retsakters struktur, navnlig på området for finansielle tjenesteydelser, herunder området for investeringstjenesteydelser.

(17) For at sikre en hensigtsmæssig reaktion på overtrædelser af EU-retten, hvis form og omfang hurtigt forandrer sig, bør lovgiver, hver gang der vedtages en ny EU-retsakt, der er relevant for beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser, overveje, om bilag I til dette direktiv skal ændres for at sikre, at den nye EU-retsakt omfattes af dette direktivs anvendelsesområde.

(18) Medlemsstaterne bør fortsat have kompetence til at anvende bestemmelserne i dette direktiv på områder i tillæg til dem, der er omfattet af dets anvendelsesområde. Medlemsstaterne bør for eksempel kunne opretholde eller indføre national lovgivning, der svarer til bestemmelserne i dette direktiv, for så vidt angår tvister, der falder uden for anvendelsesområdet for bilag I.

(19) Da både retslige og administrative procedurer effektivt og virkningsfuldt kan tjene til at beskytte forbrugernes kollektive interesser, overlades det til medlemsstaterne at beslutte, om et gruppesøgsmål kan anlægges som retslig procedure, administrativ procedure eller begge afhængigt af det relevante retsområde eller den pågældende økonomiske sektor. Dette bør ikke berøre retten til adgang til effektive retsmidler som fastsat i artikel 47 i chartret, i henhold til hvilken medlemsstaterne skal sikre, at forbrugere og erhvervsdrivende har ret til adgang til effektive retsmidler for en domstol i forbindelse med en hvilken som helst administrativ afgørelse, der er

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (EUT L 119 af 4.5.2016, s. 1).

truffet i henhold til nationale bestemmelser, der gennemfører dette direktiv. Dette bør omfatte muligheden for, at en part i et søgsmål kan opnå en afgørelse om suspension af fuldbyrdelsen af den omtvistede afgørelse i overensstemmelse med national ret.

(20) Dette direktiv, der bygger på direktiv 2009/22/EF, bør både omfatte nationale og grænseoverskridende overtrædelser, navnlig når de forbrugere, der er berørt af en overtrædelse, bor i en anden medlemsstat end den, hvor den erhvervsdrivende, der overtræder lovgivningen, er etableret. Det bør også omfatte overtrædelser, der er ophørt, før et gruppesøgsmål er anlagt eller afsluttet, da det stadig kan være nødvendigt at forhindre en gentagelse af praksis ved at forbyde den, at fastslå, at en given praksis udgjorde en overtrædelse, eller at lette forbrugernes adgang til genopretning.

(21) Dette direktiv bør ikke berøre anvendelsen af regler om international privatret vedrørende retternes kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser eller om lovvalg, og det bør heller ikke fastsætte regler herom. Eksisterende EU-retlige instrumenter bør finde anvendelse på den processuelle ordning for anlæggelse af gruppesøgsmål, der er krævet i dette direktiv. Navnlig Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 864/2007⁷, forordning (EF) nr. 593/2008⁸ og forordning (EU) nr. 1215/2012⁹ bør finde anvendelse på den processuelle ordning for anlæggelse af gruppesøgsmål, der er påkrævet i dette direktiv.

(22) Det bør bemærkes, at forordning (EU) nr. 1215/2012 ikke omfatter forvaltningsmyndigheders kompetence eller anerkendelse eller fuldbyrdelse af afgørelser truffet af sådanne myndigheder. Sådanne spørgsmål bør overlades til national ret.

(23) Hvor det er relevant, kunne det være muligt for et godkendt organ/en godkendt organisation i overensstemmelse med regler om international pri-

⁷ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 864/2007 af 11. juli 2007 om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt (Rom II-forordningen) (EUT L 199 af 31.7.2007, s. 40).

⁸ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser (Rom I) (EUT L 177 af 4.7.2008, s. 6).

⁹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1215/2012 af 12. december 2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EUT L 351 af 20.12.2012, s. 1).

vatret at anlægge et gruppessøgsmål i den medlemsstat, hvor organet/organisationen er udpeget, samt i en anden medlemsstat. Dette direktiv, der bygger på direktiv 2009/22/EF, bør foretage en sondring mellem disse to typer af gruppessøgsmål. Når et godkendt organ/en godkendt organisation anlægger et gruppessøgsmål i en anden medlemsstat end den, hvor organet/organisationen er udpeget, bør dette gruppessøgsmål anses for at være et grænseoverskridende gruppessøgsmål. Når et godkendt organ/en godkendt organisation anlægger et gruppessøgsmål i den medlemsstat, hvor organet/organisationen er udpeget, bør dette gruppessøgsmål anses for at være et nationalt gruppessøgsmål, selv hvis dette gruppessøgsmål anlægges mod en erhvervsdrivende, der har hjemting i en anden medlemsstat, og selv hvis forbrugere fra flere medlemsstater er repræsenteret i det pågældende gruppessøgsmål. Det afgørende for fastlæggelsen af typen af gruppessøgsmål bør være den medlemsstat, hvori sagen anlægges. Derfor bør det ikke være muligt for et nationalt gruppessøgsmål at blive et grænseoverskridende gruppessøgsmål under sagens behandling eller omvendt.

(24) Navnlig forbrugerorganisationer bør spille en aktiv rolle med hensyn til at sikre, at relevante EU-retlige bestemmelser overholdes. De bør alle anses for at have gode forudsætninger for at ansøge om status som godkendt organ/organisation i overensstemmelse med national ret. Afhængig af nationale retstraditioner kan offentlige organer også spille en aktiv rolle med hensyn til at sikre, at relevante EU-retlige bestemmelser overholdes, ved at anlægge gruppessøgsmål som omhandlet i dette direktiv.

(25) Med henblik på grænseoverskridende gruppessøgsmål bør godkendte organer/organisationer opfylde de samme kriterier for udpegelse i hele Unionen. De bør navnlig være juridiske personer, der er forskriftsmæssigt oprettet i henhold til den udpegede medlemsstats lovgivning, have en vis permanent karakter og niveau af offentlig aktivitet, ikke arbejde med fortjeneste for øje og i lyset af deres vedtægtsbestemte formål have legitim interesse i at varetage forbrugernes interesser som fastsat i EU-retten. Godkendte organer/organisationer bør ikke være under insolvensbehandling eller være erklæret konkurs. De bør være uafhængige og ud over forbrugere ikke være påvirket af personer, som har økonomisk interesse i at anlægge et gruppessøgsmål, navnlig erhvervsdrivende eller hedgefonde, herunder i tilfælde af finansiering fra en tredjepart. Godkendte organer/organisationer

bør have indført procedurer, der forhindrer en sådan indflydelse samt interessekonflikter mellem dem selv, deres finansieringsydere og forbrugernes interesser. De bør i et klart og forståeligt sprog ved hjælp af passende midler, navnlig på deres websted, offentliggøre oplysninger, der påviser, at de opfylder kriterierne for udpegelse til godkendt organ/organisation, og generelle oplysninger om deres finansieringskilder generelt set samt om deres organisatoriske og ledelsesmæssige struktur samt medlemsstruktur, deres vedtægtsbestemte formål og deres aktiviteter.

(26) Medlemsstaterne bør frit kunne fastsætte kriterierne for udpegelse af godkendte organer/organisationer i overensstemmelse med national ret. Medlemsstaterne bør dog også kunne anvende de kriterier for udpegelse, der er fastsat i dette direktiv for udpegelse af godkendte organer/organisationer med henblik på grænseoverskridende gruppesøgsmål, for så vidt angår godkendte organer/organisationer, der kun udpeges med henblik på nationale gruppesøgsmål.

(27) De kriterier, der anvendes for udpegelsen af godkendte organer/organisationer i forbindelse med nationale eller grænseoverskridende gruppesøgsmål, bør ikke være til hinder for, at gruppesøgsmål, som omhandlet i dette direktiv, fungerer effektivt.

(28) Medlemsstaterne bør kunne udpege godkendte organer/organisationer på forhånd med det formål at anlægge gruppesøgsmål. Dette direktiv bør ikke tilskynde medlemsstaterne til at indføre mulighed for at udpege godkendte organer/organisationer på ad hoc-basis. Med henblik på nationale gruppesøgsmål bør medlemsstaterne dog også eller alternativt kunne udpege godkendte organer/organisationer på ad hoc-basis i et specifikt nationalt gruppesøgsmål. En sådan udpegelse bør kunne foretages af den retsinstans eller forvaltningsmyndighed, for hvilken sagen er indbragt, herunder ved godkendelse, hvis det er relevant. Med henblik på grænseoverskridende gruppesøgsmål er det dog nødvendigt med fælles garantier. Godkendte organer/organisationer, der er blevet udpeget på ad hoc-basis, bør derfor ikke have mulighed for at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål.

(29) Det bør være op til den udpegende medlemsstat at sikre, at et organ/en organisation opfylder kriterierne for udpegelse af godkendte organer/orga-

nisationer med henblik på grænseoverskridende gruppesøgsmål, at vurdere, om det godkendte organ/den godkendte organisation fortsat opfylder kriterierne for udpegelse, og om nødvendigt at tilbagekalde udpegelsen af det godkendte organ/den godkendte organisation. Medlemsstaterne bør mindst hvert femte år vurdere, om godkendte organer/organisationer fortsat opfylder kriterierne for udpegelse.

(30) Hvis der opstår tvivl om, hvorvidt et godkendt organ/en godkendt organisation opfylder kriterierne for udpegelse, bør den medlemsstat, som udpegede organet/organisationen, undersøge sagen og om nødvendigt tilbagekalde udpegelsen af det godkendte organ/den godkendte organisation. Medlemsstaterne bør udpege nationale kontaktpunkter med henblik på at sende og modtage anmodninger om undersøgelser.

(31) Medlemsstaterne bør sikre, at godkendte organer/organisationer, der er udpeget med henblik på grænseoverskridende gruppesøgsmål i en anden medlemsstat, kan anlægge sådanne gruppesøgsmål ved deres retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder. Derudover bør godkendte organer/organisationer fra forskellige medlemsstater kunne gå sammen i ét enkelt gruppesøgsmål for én enkelt domstol under overholdelse af de relevante værnetingsregler. Dette bør ikke berøre retten for den retsinstans eller forvaltningsmyndighed, for hvilken sagen er indbragt, til at undersøge, om gruppesøgsmålet er egnet til at blive behandlet som ét enkelt gruppesøgsmål.

(32) Der bør sikres gensidig anerkendelse af den kompetence til at anlægge gruppesøgsmål, som godkendte organer/organisationer, der er udpeget med henblik på grænseoverskridende gruppesøgsmål, er tillagt. Disse godkendte organers/organisationers identitet bør meddeles til Kommissionen, og Kommissionen bør udarbejde en liste over disse godkendte organer/organisationer. Optagelse på listen bør tjene som bevis for, at det godkendte organ/den godkendte organisation, der anlægger et gruppesøgsmål, har kompetence til at anlægge gruppesøgsmål. Dette bør ikke berøre retsinstansernes og forvaltningsmyndighedernes ret til at undersøge, om det ud fra det godkendte organs/den godkendte organisations vedtægtsbestemte formål er berettiget, at den/det anlægger sag i et konkret tilfælde.

(33) Foranstaltninger om påbud har til formål at beskytte forbrugernes kollektive interesser uafhængigt af, om den individuelle forbruger faktisk har lidt tab eller skade. Ved foranstaltninger om påbud kan erhvervsdrivende

tilpligtes at foretage specifikke handlinger såsom at give forbrugerne de oplysninger, som de tidligere undlod at give dem, selv om det var i strid med en lovbestemt forpligtelse. En afgørelse om en foranstaltning om påbud bør ikke afhænge af, om den pågældende praksis blev fulgt forsætligt eller som resultat af uagtsomhed.

(34) Når et gruppesøgsmål anlægges, bør det godkendte organ/den godkendte organisation fremlægge tilstrækkelige oplysninger om de berørte forbrugere til retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden. Disse oplysninger bør gøre det muligt for retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden at fastlægge, hvorvidt den har kompetence, og foretage lovvalg. I en sag om erstatning uden for kontrakt kræver dette, at retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden underrettes om det sted, hvor den skadevoldende begivenhed, der påvirker forbrugerne, er foregået eller ville kunne foregå. Detaljeringsgraden af de krævede oplysninger kan variere afhængigt af, hvilken foranstaltning det godkendte organ/den godkendte organisation søger at opnå, og om der anvendes en tilvalgs- eller fravalgsordning. Når et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om påbud anlægges, kræver en eventuel suspension eller afbrydelse af forældelsesfrister for efterfølgende krav om genopretning, at det godkendte organ/den godkendte organisation fremlægger tilstrækkelige oplysninger om den gruppe af forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet.

(35) Medlemsstaterne bør sikre, at godkendte organer/organisationer er i stand til at søge at opnå foranstaltninger om påbud og foranstaltninger om genopretning. For at sikre den processuelle effektivitet af gruppesøgsmål bør medlemsstaterne kunne beslutte, at godkendte organer/organisationer har mulighed for at søge at opnå foranstaltninger om påbud og genopretning inden for rammerne af ét enkelt gruppesøgsmål eller inden for særskilte gruppesøgsmål. Hvis godkendte organer/organisationer søger at opnå dette inden for rammerne af ét enkelt gruppesøgsmål, bør de kunne søge at opnå alle relevante foranstaltninger på det tidspunkt, hvor gruppesøgsmålet anlægges, eller først søge at opnå relevante foranstaltninger om påbud og derefter foranstaltninger om genopretning, hvis det er relevant.

(36) Et godkendt organ/en godkendt organisation, der anlægger et gruppesøgsmål i henhold til dette direktiv, bør søge at opnå de relevante foranstaltninger, herunder foranstaltninger om genopretning, til gavn for og på vegne af de forbrugere, der er berørt af overtrædelsen. Det godkendte organ/den godkendte organisation bør have sagens skadelidte parts processuelle rettigheder og forpligtelser. Medlemsstaterne bør frit kunne give de individuelle forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet, visse rettigheder inden for rammerne af gruppesøgsmålet, men disse individuelle forbrugere bør ikke være sagens skadelidte part. Individuelle forbrugere bør under alle omstændigheder ikke kunne gribe ind i de processuelle afgørelser, der træffes af de godkendte organer/organisationer, individuelt anmode om dokumentation inden for sagens rammer eller individuelt klage over de processuelle afgørelser, der træffes af den retsinstans eller forvaltningsmyndighed, som gruppesøgsmålet er indbragt for. Individuelle forbrugere bør desuden ikke have processuelle forpligtelser inden for rammerne af gruppesøgsmålet og bør ikke bære sagsomkostningerne, bortset fra i undtagelsestilfælde.

(37) De forbrugere, der er berørte af et gruppesøgsmål, bør dog have ret til at drage fordel af det pågældende gruppesøgsmål. I gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning bør fordelene antage form af f. eks. erstatning, afhjælpning, ombytning, forholdsmæssigt afslag, ophævelse af kontrakten eller tilbagebetaling af den betalte pris. I gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om påbud vil fordelene for de berørte forbrugere være ophør af eller forbud mod en praksis, der udgør en overtrædelse.

(38) I forbindelse med gruppesøgsmål med henblik på genopretningsforanstaltninger bør den tabende part betale afholdte sagsomkostninger for den vindende part i overensstemmelse med de betingelser og undtagelser, der er fastsat i national ret. Retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden bør dog ikke pålægge den tabende part at betale omkostningerne, for så vidt de er påløbet unødvendigt. Individuelle forbrugere, der er berørt af et gruppesøgsmål, bør ikke betale sagsomkostningerne. En individuel forbruger, der er berørt af et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, kan imidlertid i undtagelsestilfælde pålægges at betale sagsomkostninger, som er påløbet som følge af den pågældende individuelle forbrugers forsætlige eller uagtsomme adfærd, for eksempel ved at forlænge

sagen ved ulovlig adfærd. Sagsomkostningerne bør for eksempel omfatte omkostninger som følge af, at begge parter har været repræsenteret ved en advokat eller en anden retlig aktør, eller omkostninger i forbindelse med forkyndelse eller oversættelse af dokumenter.

(39) For at undgå misbrug af adgangen til at indbringe sager bør medlemsstaterne fastsætte nye regler eller anvende eksisterende regler i national ret, således at retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden kan beslutte at afvise åbenlyst ubegrundede sager, så snart retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden har modtaget de nødvendige oplysninger til at begrunde afgørelsen. Medlemsstaterne bør ikke være forpligtet til at indføre særlige regler for gruppesøgsmål og bør kunne anvende generelle processuelle regler for sager, når disse regler opfylder målet om at undgå misbrug af adgangen til at indbringe sager.

(40) Foranstaltninger om påbud bør omfatte endelige og foreløbige foranstaltninger. Foreløbige foranstaltninger kunne dække midlertidige foranstaltninger, retsbevarende og forebyggende foranstaltninger med henblik på at bringe en igangværende praksis til ophør eller forbyde en påtænkt praksis, hvis denne endnu ikke er blevet fulgt, men hvor der er risiko for, at den vil føre til alvorlig eller uoprettelig skade for forbrugerne. Foranstaltninger om påbud kunne også omfatte foranstaltninger, der fastslår, at en given praksis udgør en overtrædelse i tilfælde, hvor denne praksis er ophørt, inden gruppesøgsmålene blev anlagt, men hvor der stadig er behov for at fastslå, at denne praksis udgjorde en overtrædelse, f.eks. for at lette efterfølgende sager med henblik på foranstaltninger om genopretning. Foranstaltninger om påbud kan desuden antage form af en forpligtelse for den erhvervsdrivende, der har overtrådt lovgivningen, til at offentliggøre afgørelsen truffet af retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden om foranstaltningen helt eller delvist, i en sådan form, der findes hensigtsmæssig, eller at offentliggøre en berigtigelse.

(41) Medlemsstaterne bør byggende på direktiv 2009/22/EF kunne kræve, at det godkendte organ/den godkendte organisation, der har til hensigt at anlægge et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om påbud, foretager en forudgående konsultation herom, således at den berørte erhvervsdrivende får mulighed for selv at bringe den praksis, der ville være genstand for gruppesøgsmålet, til ophør. Medlemsstaterne bør kunne

kræve, at denne forudgående konsultation foretages sammen med en uafhængig offentlig instans, der udpeges af dem. Når medlemsstaterne har fastslået, at der skal være forudgående konsultation, bør der fastsættes en frist på to uger fra modtagelsen af anmodningen om konsultation, hvorefter ansøgeren, såfremt overtrædelsen ikke er bragt til ophør, straks bør kunne anlægge et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om påbud ved den kompetente retsinstans eller forvaltningsmyndighed. Sådanne krav kunne i overensstemmelse med national ret også anvendes på gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning.

(42) Dette direktiv bør indeholde bestemmelser om en processuel ordning, som ikke berører de regler, der fastlægger forbrugernes materielle ret til kontraktlige retsmidler og retsmidler uden for kontrakt, i tilfælde hvor deres interesser er blevet skadet af en overtrædelse, såsom retten til skadeserstatning, ophævelse af kontrakten, tilbagebetaling, ombytning, afhjælpning eller forholdsmæssige afslag, afhængigt af situationen og af EU-retten eller national ret. Det bør kun være muligt at anlægge et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning i medfør af dette direktiv, hvis EU-retten eller national ret indeholder bestemmelser om sådanne materielle rettigheder. Dette direktiv bør ikke gøre det muligt at pålægge en erhvervsdrivende, der har begået en overtrædelse, en erstatning med karakter af straf i overensstemmelse med national ret.

(43) Forbrugere, der er berørt af et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, bør efter anlæggelse af gruppesøgsmålet have passende muligheder for at tilkendegive, hvorvidt de ønsker at lade sig repræsentere af det godkendte organ/den godkendte organisation i forbindelse med det specifikke gruppesøgsmål eller ej, og hvorvidt de ønsker at drage fordel af de relevante resultater af dette gruppesøgsmål eller ej. For at imødekomme medlemsstaternes retstraditioner bedst muligt bør de indføre en tilvalgs- eller fravalgsordning eller en kombination af de to ordninger. I en tilvalgsordning bør det kræves, at forbrugere udtrykkeligt tilkendegiver deres ønske om at lade sig repræsentere af det godkendte organ/den godkendte organisation i forbindelse med gruppesøgsmålet med henblik på foranstaltninger om genopretning. I en fravalgsordning bør det kræves, at forbrugere udtrykkeligt tilkendegiver, at de ikke ønsker at lade sig repræsentere af det godkendte organ/den godkendte organisation i for-

bindelse med et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning. Medlemsstaterne bør kunne beslutte, i hvilken fase af sagen de individuelle forbrugere kan udøve deres ret til at vælge at deltage eller ikke at deltage i et gruppesøgsmål.

(44) De medlemsstater, der indfører en tilvalgsordning, bør kunne kræve, at visse forbrugere vælger at deltage i et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, inden gruppesøgsmålet er anlagt, forudsat at andre forbrugere også har mulighed for at deltage, efter at gruppesøgsmålet er anlagt.

(45) For at sikre en god retspleje og undgå uforenelige retsafgørelser bør en tilvalgsordning dog være påkrævet i forbindelse med gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, når de forbrugere, der er berørt af overtrædelsen, ikke har sædvanligt opholdssted i den medlemsstat, hvor retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden, som gruppesøgsmålet er anlagt for, er beliggende. I sådanne situationer bør forbrugerne udtrykkeligt skulle tilkendegive deres ønske om at lade sig repræsentere i det pågældende gruppesøgsmål for at være bundet af resultatet af gruppesøgsmålet.

(46) Når forbrugere udtrykkeligt eller stiltiende tilkendegiver deres ønske om at lade sig repræsentere af et godkendt organ/en godkendt organisation i forbindelse med et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, uanset om gruppesøgsmålet anlægges inden for rammerne af en tilvalgs- eller fravalgsordning, bør de ikke længere kunne repræsenteres i andre gruppesøgsmål vedrørende det samme spørgsmål mod den samme erhvervsdrivende eller indbringe individuelle sager vedrørende det samme spørgsmål mod den samme erhvervsdrivende. Dette bør dog ikke gælde, hvis en forbruger, der udtrykkeligt eller stiltiende har tilkendegivet sit ønske om at lade sig repræsentere i forbindelse med et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, senere vælger ikke at deltage i det pågældende gruppesøgsmål i overensstemmelse med national ret, f. eks. hvis en forbruger på et senere tidspunkt nægter at være bundet af et forlig.

(47) Af praktiske hensyn og af hensyn til effektiviteten bør medlemsstaterne i overensstemmelse med deres nationale ret også have mulighed for

at give forbrugerne mulighed for direkte at drage fordel af en foranstaltning om genopretning, efter at den er truffet, uden at blive underlagt krav om forudgående deltagelse i gruppesøgsmålet.

(48) Medlemsstaterne bør fastlægge regler for koordinering af gruppesøgsmål, individuelle sager, der er indbragt af forbrugere, og eventuelle andre sager til beskyttelse af forbrugernes individuelle og kollektive interesser som fastsat i EU-retten og i national ret. Foranstaltninger om pålæg, der træffes i henhold til dette direktiv, bør ikke berøre individuelle sager med henblik på foranstaltninger om genopretning, der indbringes af forbrugere, som har lidt skade som følge af den praksis, der er genstand for foranstaltningerne om påbud.

(49) Medlemsstaterne bør kræve, at godkendte organer/organisationer fremlægger tilstrækkelige oplysninger til at understøtte et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, herunder en beskrivelse af den gruppe af forbrugere, der er berørt af overtrædelsen, og spørgsmålene om de faktiske og retlige omstændigheder, der skal behandles inden for rammerne af gruppesøgsmålet. Det bør ikke kræves, at det godkendte organ/den godkendte organisation udpeger samtlige forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet, individuelt for at kunne indlede gruppesøgsmålet. I forbindelse med anlæggelse af gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning bør retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden tidligst muligt i sagen skulle kontrollere, om sagen er egnet til at blive behandlet som et gruppesøgsmål i lyset af overtrædelsens art og karakteren af den skade, som de berørte forbrugere har lidt.

(50) Foranstaltninger om genopretning bør identificere de individuelle forbrugere eller som minimum beskrive den gruppe af forbrugere, der er berettiget til de retsmidler, som disse foranstaltninger om genopretning stiller til rådighed, og, hvis det er relevant, angive metoden til fastlæggelse af skadens omfang og de relevante skridt, som forbrugere og erhvervsdrivende skal tage med henblik på gennemførelse af retsmidlerne. Forbrugere, der er berettiget til retsmidler, bør kunne drage fordel af disse retsmidler uden at skulle indbringe særskilte sager. For eksempel indebærer et krav om indbringelse af en særskilt sag, at forbrugeren er forpligtet til at indbringe en individuel sag for en retsinstans eller en forvaltningsmyndighed med henblik på at fastslå skadens omfang. Omvendt bør det kunne kræves efter dette direktiv, at en forbruger tager visse skridt for at opnå

sine retsmidler, som f.eks. at gøre den enhed, der har ansvaret for at håndhæve foranstaltningen med henblik på genopretning, bekendt med dem.

(51) Medlemsstaterne bør fastlægge eller opretholde regler om tidsfrister, som f.eks. forældelsesfrister eller andre tidsfrister, for individuelle forbrugeres udøvelse af deres ret til at drage fordel af foranstaltningerne om genopretning. Medlemsstaterne bør kunne fastlægge regler om bestemmelsesstedet for eventuelle udestående genopretningsmidler, som ikke blev ind-drevet inden for de fastsatte tidsfrister.

(52) Godkendte organer/organisationer bør være fuldstændig gennemsigtige over for retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder med hensyn til, hvorfra midlerne til finansiering af deres aktiviteter generelt set og midlerne til støtte for et konkret gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning hidrører. Dette er nødvendigt for at retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder kan vurdere, om finansieringen fra en tredjepart, for så vidt som den er tilladt i henhold til national ret, opfylder betingelserne i dette direktiv, om der foreligger en interessekonflikt mellem den tredjepart, der har ydet finansieringen, og det godkendte organ/den godkendte organisation, der giver risiko for misbrug af adgangen til at indbringe sager, og om finansieringen fra en tredjepart, der har en økonomisk interesse i at anlægge gruppesøgsmålet med henblik på foranstaltninger om genopretning eller resultatet heraf, vil føre gruppesøgsmålet væk fra beskyttelsen af forbrugernes kollektive interesser. De oplysninger, som det godkendte organ/den godkendte organisation fremlægger for retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden, bør gøre det muligt for retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden at vurdere, om tredjeparten uretmæssigt kan påvirke det godkendte organs/den godkendte organisations processuelle afgørelser i forbindelse med gruppesøgsmålet, herunder afgørelser om forlig, på en måde, der ville være til skade for de berørte forbrugeres kollektive interesser, og at vurdere om tredjeparten finansierer gruppesøgsmålet med henblik på foranstaltninger om genopretning mod en modpart, som er en konkurrent til denne tredjepart, der finansierer sagen, eller mod en modpart, som den, der finansierer sagen, er afhængig af. Hvis en erhvervsdrivende, der opererer på samme marked som modparten, direkte finansierer et konkret gruppesøgsmål, bør det anses for at udgøre en interessekonflikt, eftersom konkurrenten kan have en økonomisk interesse i resultatet af

gruppesøgsmålet, som ikke vil være den samme som forbrugernes interesser. Indirekte finansiering af et gruppesøgsmål fra organisationer, som finansieres gennem ligelige bidrag fra deres medlemmer eller gennem donationer, herunder erhvervsdrivendes donationer inden for rammerne af initiativer vedrørende virksomheders sociale ansvar eller crowdfunding, bør være berettiget som finansiering fra en tredjepart, forudsat at finansieringen fra tredjeparten opfylder kravene om gennemsigtighed, uafhængighed og fraværet af interessekonflikter. Hvis det bekræftes, at der er interessekonflikt, bør retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden have beføjelse til at træffe passende foranstaltninger, såsom at kræve at det pågældende godkendte organ/den pågældende godkendte organisation afslår eller ændrer den relevante finansiering, og om nødvendigt at afvise det godkendte organs/den godkendte organisations kompetence til at indbringe sager eller at erklære, at et specifikt gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning ikke kan antages til realitetsbehandling. En sådan erklæring bør ikke påvirke rettighederne for de forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet.

(53) Kollektive forlig, der har til formål at opnå genopretning for forbrugere, der har lidt skade, bør fremmes inden for rammerne af et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning.

(54) Retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden bør kunne opfordre den erhvervsdrivende og det godkendte organ/den godkendte organisation, som anlagde gruppesøgsmålet med henblik på foranstaltninger om genopretning, til at indlede forhandlinger med henblik på at indgå forlig om genopretning, der skal ydes til de forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet.

(55) Et forlig, der indgås inden for rammerne af et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, bør godkendes af den relevante retsinstans eller forvaltningsmyndighed, medmindre betingelserne for forliget ikke kan håndhæves, eller forliget ville være i strid med præceptive bestemmelser i national ret, der finder anvendelse på sagens genstand, og som ikke ved aftale kan fraviges til skade for forbrugerne. Et forlig vil for eksempel kunne være i strid med præceptive bestemmelser i national ret, hvis det udtrykkeligt bevarer et aftalevilkår, som giver den erhvervsdrivende eksklusiv ret til at fortolke ethvert andet vilkår i nævnte kontrakt.

(56) Medlemsstaterne bør kunne fastlægge regler, der giver en retsinstans eller forvaltningsmyndighed mulighed for også at afvise at godkende et forlig, når retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden finder, at forliget er urimeligt.

(57) Godkendte forlig bør være bindende for det godkendte organ/den godkendte organisation, den erhvervsdrivende og de berørte individuelle forbrugere. Medlemsstaterne bør dog kunne fastsætte regler om, at de berørte individuelle forbrugere gives mulighed for at acceptere et forlig eller afvise at være bundet af det.

(58) For at et gruppesøgsmål kan blive vellykket, er det afgørende at sikre, at forbrugerne underrettes om det. Godkendte organer/organisationer bør på deres websteder oplyse forbrugerne om de gruppesøgsmål, som de har besluttet at anlægge for retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden, status for de gruppesøgsmål, som de har anlagt, og resultaterne af sådanne gruppesøgsmål, så forbrugerne er i stand til at træffe en kvalificeret afgørelse om, hvorvidt de ønsker at deltage i et gruppesøgsmål, og rettidigt tage de nødvendige skridt. Oplysningerne, som de godkendte organer/organisationer skal give forbrugerne, bør navnlig, hvis det er relevant og hensigtsmæssigt, omfatte en forklaring på et forståeligt sprog om sagens genstand og om de mulige eller faktiske retsvirkninger af gruppesøgsmålet, det godkendte organs/den godkendte organisations hensigt om at indbringe sagen, en beskrivelse af den gruppe af forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet, og de nødvendige skridt, som de berørte forbrugere skal tage, herunder sikring af den nødvendige dokumentation, for at kunne drage fordel af foranstaltningerne om påbud eller genopretning eller de godkendte forlig som omhandlet i dette direktiv. Sådanne oplysninger bør være tilstrækkelige og stå i et rimeligt forhold til sagens omstændigheder.

(59) Uden at det berører forpligtelsen for de godkendte organer/organisationer til at give oplysninger, bør de berørte forbrugere oplyses om et igangværende gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, således at de udtrykkeligt eller stiltiende kan tilgive deres ønske om at lade sig repræsentere i et gruppesøgsmål. Medlemsstaterne bør muliggøre dette ved at fastsætte passende regler for formidling af oplysninger om gruppesøgsmål til forbrugerne. Det bør være medlemsstaterne, der afgør, hvem der skal være ansvarlig for at formidle disse oplysninger.

(60) Forbrugerne bør ligeledes underrettes om endelige afgørelser vedrørende foranstaltninger om påbud, foranstaltninger om genopretning eller godkendte forlig, om deres rettigheder, efter at der er konstateret en overtrædelse, og om de eventuelle efterfølgende skridt, som de forbrugere, der er berørt af et gruppesøgsmål, skal tage, navnlig med henblik på at opnå genopretning. De omdømmemæssige risici forbundet med formidling af oplysninger om overtrædelsen er også vigtige med henblik på at afskrække erhvervsdrivende fra at tilsidesætte forbrugernes rettigheder.

(61) For at oplysninger om igangværende gruppesøgsmål og afsluttede gruppesøgsmål kan have virkning, bør de være tilstrækkelige og stå i et rimeligt forhold til sagernes omstændigheder. Sådanne oplysninger kunne for eksempel gives på det godkendte organs/den godkendte organisations eller den erhvervsdrivendes websted, i nationale elektroniske databaser, på sociale medier, på onlinemarkedspladser eller i almindeligt læste aviser, herunder aviser, der udelukkende udgives elektronisk. Forbrugerne bør om muligt, og hvis det er relevant, underrettes individuelt ved brev sendt elektronisk eller i papirform. Sådanne oplysninger bør på anmodning gives i et format, der er tilgængeligt for personer med handicap.

(62) Det bør være op til en erhvervsdrivende, der overtræder lovgivningen, for den erhvervsdrivendes regning at underrette alle berørte forbrugere om endelige foranstaltninger om påbud og genopretning. Den erhvervsdrivende bør også underrette forbrugerne om ethvert forlig, der er godkendt af en retsinstans eller forvaltningsmyndighed. Medlemsstaterne bør kunne fastsætte regler om, at en sådan forpligtelse afhænger af en anmodning fra det godkendte organ/den godkendte organisation. Hvis det godkendte organ/den godkendte organisation eller retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden i henhold til national ret skal give de forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet, oplysninger om endelige afgørelser og godkendte forlig, bør den erhvervsdrivende ikke behøve at give oplysningerne endnu en gang. Det bør være op til det godkendte organ/den godkendte organisation at oplyse de berørte forbrugere om endelige afgørelser vedrørende afvisning af et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning.

(63) Medlemsstaterne bør kunne oprette nationale elektronisk databaser, der er offentligt tilgængelige via websteder, og som giver oplysninger om godkendte organer/organisationer, som på forhånd er udpeget til at kunne anlægge nationale gruppesøgsmål og grænseoverskridende gruppesøgsmål, og generelle oplysninger om igangværende og afsluttede gruppesøgsmål.

(64) Medlemsstaterne bør sikre, at den endelige afgørelse fra en retsinstans eller forvaltningsmyndighed i en medlemsstat om, hvorvidt der foreligger en overtrædelse, som skader forbrugernes kollektive interesser, kan anvendes af alle parter som bevis i forbindelse med andre sager ved deres retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder, hvori der søges at opnå foranstaltninger til genopretning mod den samme erhvervsdrivende for den samme praksis. I overensstemmelse med retsvæsenets uafhængighed og den frie bevisbedømmelse bør dette ikke berøre national ret om bevisbedømmelse.

4.12.2020 DA Den Europæiske Unions Tidende L 409/9

(65) Forældelsesfrister suspenderes normalt, når en sag indbringes. Sager med henblik på foranstaltninger om påbud har imidlertid ikke nødvendigvis suspenderende virkning i forhold til efterfølgende foranstaltninger om genopretning, der kan opstå som følge af den samme overtrædelse. Medlemsstaterne bør derfor sikre, at et verserende gruppesøgsmål med henblik på en foranstaltning om påbud bevirker, at de gældende forældelsesfrister suspenderes eller afbrydes for de forbrugere, der er berørt af det pågældende gruppesøgsmål, således at disse forbrugere uagtet om de agerer individuelt eller repræsenteres af et godkendt organ/en godkendt organisation ikke forhindres i efterfølgende at indbringe en sag om genopretning vedrørende den påståede overtrædelse, fordi forældelsesfristerne er udløbet under det pågældende gruppesøgsmål vedrørende foranstaltninger om påbud. Når det godkendte organ/den godkendte organisation indbringer et gruppesøgsmål med henblik på påbud, bør det/den i tilstrækkelig grad definere den gruppe af forbrugere, hvis interesser er berørt af den påståede overtrædelse, som muligvis kunne have et krav som følge af denne overtrædelse, og som kunne blive berørt af udløbet af forældelsesfrister under gruppesøgsmålet. For at undgå tvivl bør det præciseres, at også et verserende gruppesøgsmål med henblik på en foranstaltning om genopretning bør bevirke, at de gældende forældelsesfrister suspenderes eller afbrydes for de forbrugere, der er berørt af det pågældende gruppesøgsmål.

(66) For at garantere retssikkerhed bør suspension eller afbrydelse af forældelsesfrister, der er indført i overensstemmelse med dette direktiv, kun finde anvendelse på krav om genopretning, der er baseret på overtrædelser, som fandt sted på eller efter den 25. juni 2023. Dette bør ikke være til hinder for anvendelse af nationale bestemmelser om suspension eller afbrydelse af forældelsesfrister, der var gældende inden den 25. juni 2023, på krav om genopretning, der er baseret på overtrædelser, som fandt sted før denne dato.

(67) Gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om påbud bør behandles hurtigt. Hvis der er tale om en igangværende overtrædelse, kan behovet for en hurtig behandling være større. Gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om påbud, der har foreløbig virkning, bør efter omstændighederne behandles inden for rammerne af en summarisk procedure for at forhindre enhver eller yderligere skade på grund af overtrædelsen.

(68) Bevismaterialet er afgørende for at fastslå, om et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om påbud eller genopretning er velbegrunderet. Forholdet mellem erhvervsdrivende og forbrugere er imidlertid ofte karakteriseret ved informationsasymmetri, og en erhvervsdrivende kan være den eneste, der har det nødvendige bevismateriale, hvilket gør det utilgængeligt for det godkendte organ/den godkendte organisation. Godkendte organer/organisationer bør derfor have ret til at anmode retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden om at pålægge den erhvervsdrivende at videregive bevismateriale, der er relevant for deres krav. Omvendt bør erhvervsdrivende under hensyntagen til princippet om processuel ligestilling have tilsvarende ret til at anmode om bevismateriale, som det godkendte organ/den godkendte organisation er i besiddelse af. Behovet for og omfanget og forholdsmæssigheden af pålæg om videregivelse af bevismateriale bør i overensstemmelse med national procesret omhyggeligt vurderes af den retsinstans eller forvaltningsmyndighed, der behandler gruppesøgsmålet, under hensyntagen til beskyttelse af tredjeparters legitime interesser og under overholdelse af gældende EU-regler og nationale regler om fortrolighed.

(69) For at sikre, at gruppesøgsmål er effektive, bør erhvervsdrivende, der overtræder lovgivningen, kunne pålægges sanktioner, som er effektive, afskrækkende og proportionale, for undladelse eller nægtelse af at efterkomme en foranstaltning om påbud. Medlemsstaterne bør sikre, at disse

sanktioner kan have form af bødestraf, f.eks. betingede bøder, løbende betalinger eller tvangsbøder. Der bør også være sanktioner for undladelse eller nægtelse af at efterkomme et pålæg om at fremlægge oplysninger til berørte forbrugere om endelige afgørelser eller forlig eller om undladelse eller nægtelse af at fremlægge bevismateriale. Der bør også kunne anvendes andre typer af sanktioner, f. eks. processuelle foranstaltninger, ved nægtelse af at efterkomme et pålæg om at fremlægge bevismateriale.

(70) Da gruppesøgsmål fremmer den offentlige interesse ved at beskytte forbrugernes kollektive interesser, bør medlemsstaterne bevare eller træffe foranstaltninger for at sikre, at godkendte organer/organisationer ikke forhindres i at anlægge gruppesøgsmål i medfør af dette direktiv på grund af omkostningerne ved sagerne. Sådanne foranstaltninger kan omfatte begrænsning af de gældende retsafgifter eller administrative gebyrer, bevilning af adgang til retshjælp for godkendte organer/organisationer, hvor det er nødvendigt, eller tilrådighedsstillelse for godkendte organer/organisationer af offentlig finansiering til at anlægge gruppesøgsmål, herunder strukturel støtte eller andre former for støtte. Medlemsstaterne bør dog ikke være forpligtet til at finansiere gruppesøgsmål.

(71) Samarbejde og udvekslingen af oplysninger mellem godkendte organer/organisationer fra forskellige medlemsstater har vist sig at være nyttig, navnlig når der er tale om grænseoverskridende overtrædelser. Der er behov for at fortsætte kapacitetsopbygnings- og samarbejdsforanstaltninger og til at udvide dem til at omfatte et større antal godkendte organer/organisationer på tværs af Unionen for at øge brugen af gruppesøgsmål med grænseoverskridende virkninger.

(72) Med henblik på evalueringen af dette direktiv bør medlemsstaterne give Kommissionen oplysninger om gruppesøgsmål, der anlægges i medfør af dette direktiv. Medlemsstaterne bør give oplysninger om antallet og typen af gruppesøgsmål, som er afsluttet ved deres retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder. Der bør ligeledes gives oplysninger om resultatet af sager til varetagelse af forbrugerinteresser, herunder om sagerne blev antaget, om der blev givet medhold i dem, eller om der blev indgået et godkendt forlig. For at lette medlemsstaternes administrative byrde i forbindelse med opfyldelsen af disse forpligtelser bør det være tilstrækkeligt at give Kommissionen generelle oplysninger om typen af overtrædelser og

parterne, navnlig med hensyn til foranstaltninger om påbud. For så vidt angår parterne bør det f.eks. være tilstrækkeligt at underrette Kommissionen om, hvorvidt det godkendte organ/den godkendte organisation var en forbrugerorganisation eller et offentligt organ, og om den erhvervsdrivendes forretningsområde, f.eks. finansielle tjenesteydelser. Alternativt bør medlemsstaterne kunne forelægge Kommissionen kopier af relevante afgørelser eller forlig. Der bør ikke gives oplysninger om identiteten af de forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmål.

(73) Kommissionen bør udarbejde en rapport, eventuelt ledsaget af et lovgivningsforslag, hvori det vurderes, om grænseoverskridende gruppesøgsmål bedst kan behandles på EU-plan ved at indføre en europæisk ombudsmand for gruppesøgsmål vedrørende foranstaltninger om påbud og foranstaltninger om genopretning.

(74) Dette direktiv overholder de grundlæggende rettigheder og de principper, som navnlig anerkendes i chartret. Dette direktiv bør derfor fortolkes og anvendes i overensstemmelse med disse rettigheder og principper, herunder dem, der vedrører retten til adgang til effektive retsmidler og til en upartisk domstol samt retten til et forsvar.

(75) Med hensyn til miljøret tages der i dette direktiv hensyn til De Forenede Nationers Økonomiske Kommission for Europas konvention af 25. juni 1998 om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet (»Århuskonventionen«).

(76) Målene for dette direktiv, nemlig at sikre, at der i alle medlemsstater findes en ordning for gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser for derved at sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau og bidrage til et velfungerende indre marked, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes ved hjælp af foranstaltninger, der udelukkende træffes af medlemsstaterne, men kan på grund af de grænseoverskridende virkninger af overtrædelser bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.

UDKAST

(77) I henhold til den fælles politiske erklæring af 28. september 2011 fra medlemsstaterne og Kommissionen om forklarende dokumenter¹⁰ har medlemsstaterne forpligtet sig til i tilfælde, hvor det er berettiget, at lade meddelelsen af gennemførelsesforanstaltninger ledsage af et eller flere dokumenter, der forklarer forholdet mellem et direktivs bestanddele og de tilsvarende dele i de nationale gennemførelsesinstrumenter. I forbindelse med dette direktiv finder lovgiver, at fremsendelse af sådanne dokumenter er berettiget.

(78) Det er hensigtsmæssigt at fastsætte regler for den tidsmæssige anvendelse af dette direktiv.

(79) Direktiv 2009/22/EF bør derfor ophæves —

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

KAPITEL 1

GENSTAND, ANVENDELSESOMRÅDE OG DEFINITIONER

Artikel 1

Genstand og formål

1. I dette direktiv fastsættes regler, der sikrer, at der i alle medlemsstater findes en ordning for gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser, samtidig med at der fastsættes passende garantier for at undgå misbrug af adgangen til at indbringe sager. Formålet med dette direktiv er gennem opnåelse af et højt forbrugerbeskyttelsesniveau at bidrage til et velfungerende indre marked gennem indbyrdes tilnærmelse af visse aspekter af medlemsstaternes lovgivning og administrative bestemmelser om gruppesøgsmål. Med henblik herpå har direktivet også til formål at forbedre forbrugernes adgang til klage og domstolsprøvelse.

2. Dette direktiv er ikke til hinder for, at medlemsstaterne vedtager eller opretholder processuelle midler med henblik på at beskytte forbrugernes kollektive interesser på nationalt plan. Medlemsstaterne skal dog sikre, at mindst én processuel ordning for gruppesøgsmål, som gør det muligt for

¹⁰ EUT C 369 af 17.12.2011, s. 14.

UDKAST

godkendte organer/organisationer at anlægge gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om både påbud og genopretning, overholder dette direktiv. Gennemførelsen af dette direktiv må ikke udgøre en grund til at forringe forbrugerbeskyttelsen på de områder, som er omfattet af anvendelsesområdet for de EU-retsakter, der er opført i bilag I.

3. Godkendte organer/organisationer kan frit vælge et hvilket som helst af de processuelle midler, som står til rådighed for dem i henhold til EU-retten eller national ret til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser.

Artikel 2

Anvendelsesområde

1. Dette direktiv finder anvendelse på gruppesøgsmål, som anlægges som følge af erhvervsdrivendes overtrædelser af de EU-retlige bestemmelser, der er omhandlet i bilag I, herunder sådanne bestemmelser som gennemført i national ret, og som skader eller ville kunne skade forbrugernes kollektive interesser. Dette direktiv berører ikke de EU-retlige bestemmelser, der er omhandlet i bilag I. Det finder anvendelse på nationale og grænseoverskridende overtrædelser, herunder overtrædelser, der ophørte, inden et gruppesøgsmål blev anlagt, eller overtrædelser, der ophørte, inden gruppesøgsmålet blev afsluttet.

2. Dette direktiv påvirker ikke reglerne i henhold til EU-retten eller national ret om kontraktlige retsmidler og restmidler uden for kontrakt, som er til rådighed for forbrugerne i forbindelse med de overtrædelser, der er omhandlet i stk. 1.

3. Dette direktiv berører ikke EU-reglerne om international privatret, navnlig reglerne om kompetence og anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område samt lovvalgsreglerne for kontraktlige forpligtelser og forpligtelser uden for kontrakt.

Artikel 3

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

UDKAST

- 1) »forbruger«: enhver fysisk person, der ikke handler som led i den pågældende persons erhverv, forretning, håndværk eller profession
- 2) »erhvervsdrivende«: enhver fysisk person eller enhver juridisk person, uanset om den er privat eller offentligt ejet, der handler, herunder via en anden person, der optræder i den pågældende persons navn eller på den pågældende persons vegne, som led i den pågældende persons erhverv, forretning, håndværk eller profession
- 3) »forbrugernes kollektive interesser«: forbrugerens generelle interesser og, navnlig med henblik på foranstaltninger om genopretning, en gruppe af forbrugerens interesser
- 4) »godkendt organ/godkendt organisation«: en organisation eller et offentligt organ, der repræsenterer forbrugernes interesser, og som en medlemsstat har udpeget som godkendt til anlæggelse af gruppesøgsmål i overensstemmelse med dette direktiv
- 5) »gruppesøgsmål«: sag med det formål at beskytte forbrugernes kollektive interesser, der anlægges af et godkendt organ/en godkendt organisation som skadelidt part på vegne af forbrugere med henblik på at opnå en foranstaltning om påbud, en foranstaltning om genopretning eller begge dele
- 6) »nationalt gruppesøgsmål«: gruppesøgsmål, som er anlagt af et godkendt organ/en godkendt organisation i den medlemsstat, hvor det godkendte organ/den godkendte organisation var udpeget
- 7) »grænseoverskridende gruppesøgsmål«: gruppesøgsmål, som er anlagt af et godkendt organ/en godkendt organisation i en anden medlemsstat end den, hvor det godkendte organ/den godkendte organisation var udpeget
- 8) »praksis«: en erhvervsdrivendes handlinger eller undladelser
- 9) »endelig afgørelse«: en afgørelse, der er truffet af en medlemsstats retsinstans eller administrative myndighed, og som ikke kan eller ikke længere kan efterprøves med almindelige retsmidler
- 10) »foranstaltning om genopretning«: en foranstaltning, der forpligter den erhvervsdrivende til at give berørte forbrugere adgang til retsmidler såsom erstatning, afhjælpning, ombytning, forholdsmæssigt afslag, ophævelse af

kontrakt eller tilbagebetaling af den betalte pris alt efter omstændighederne og i henhold til EU-retten eller national ret.

KAPITEL 2

GRUPPESØGSMÅL

Artikel 4

Godkendte organer/organisationer

1. Medlemsstaterne sikrer, at gruppesøgsmål som omhandlet i dette direktiv kan anlægges af godkendte organer/ organisationer, som medlemsstaterne har udpeget til dette formål.
2. Medlemsstaterne sikrer, at organer/organisationer, navnlig forbrugerorganisationer, herunder forbrugerorganisationer, som repræsenterer medlemmer fra mere end én medlemsstat, kan komme i betragtning til at blive udpeget som godkendte organer/organisationer med henblik på anlæggelse af nationale gruppesøgsmål eller grænseoverskridende gruppesøgsmål eller begge dele.
3. Medlemsstaterne udpeger et organ/en organisation som omhandlet i stk. 2, der har anmodet om at blive udpeget som godkendt organ/organisation med henblik på anlæggelse af grænseoverskridende gruppesøgsmål, hvis nævnte organ/ organisation opfylder alle følgende kriterier:
 - a) Det/den er en juridisk person, der er forskriftsmæssigt oprettet i overensstemmelse med den udpegende medlemsstats ret, og som kan påvise 12 måneders faktisk offentlig aktivitet inden for beskyttelse af forbrugernes interesser forud for anmodningen om udpegelse.
 - b) Dets/dens vedtægtsbestemte formål viser, at det/den har en legitim interesse i at beskytte forbrugernes interesser som fastsat i de EU-retlige bestemmelser, der er omhandlet i bilag I.
 - c) Det/den arbejder ikke med fortjeneste for øje.
 - d) Det/den er ikke genstand for insolvensbehandling og er ikke erklæret konkurs.

e) Det/den er uafhængigt/uafhængig og påvirkes ikke af andre personer end forbrugere, navnlig ikke af erhvervsdrivende, som har økonomisk interesse i at anlægge et gruppesøgsmål, herunder i tilfælde af finansiering fra tredjeparter, og det/den har med henblik herpå indført procedurer, der forhindrer en sådan indflydelse samt forhindrer interessekonflikter mellem sig selv, dets/dens finansieringsydere og forbrugernes interesser.

f) Det/den offentliggør i et klart og forståeligt sprog ved hjælp af passende midler, navnlig på sit websted, oplysninger, der påviser, at organet/organisationen lever op til de i litra a)-e) omhandlede kriterier, og oplysninger om dets/dens finansieringskilder generelt set samt om dets/dens organisatoriske og ledelsesmæssige struktur og medlemsstruktur, dets/dens vedtægtsbestemte formål og dets/dens aktiviteter.

4. Medlemsstaterne sikrer, at de kriterier, som de anvender til at udpege et organ/en organisation som godkendt organ/ organisation med henblik på anlæggelse af nationale gruppesøgsmål, er i overensstemmelse med dette direktivs mål for at sikre, at sådanne gruppesøgsmål fungerer effektivt og virkningsfuldt.

5. Medlemsstaterne kan beslutte, at kriterierne i stk. 3 også anvendes til udpegelse af godkendte organer/organisationer med henblik på anlæggelse af nationale gruppesøgsmål.

6. Medlemsstaterne kan udpege et organ/en organisation som godkendt organ/organisation på ad hoc-basis på dettes/ dennes egen anmodning med henblik på anlæggelse af et bestemt nationalt gruppesøgsmål, hvis det/den opfylder kriterierne for udpegelse af et godkendt organ/en godkendt organisation i national ret.

7. Uanset stk. 3 og 4 kan medlemsstaterne udpege offentlige organer som godkendte organer/organisationer med henblik på anlæggelse af gruppesøgsmål. Medlemsstaterne kan fastsætte, at offentlige organer, der allerede er udpeget som godkendte organer/organisationer i henhold til artikel 3 i direktiv 2009/22/EF, skal forblive udpeget som godkendte organer/organisationer med henblik på nærværende direktiv.

Artikel 5

Oplysninger om og tilsyn med godkendte organer/organisationer

1. Hver medlemsstat meddeler Kommissionen en liste over godkendte organer/organisationer, som den på forhånd har udpeget til at kunne anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål, herunder disse godkendte organer/organisationers navn og vedtægtsbestemte formål, senest den 26. december 2023. Hver medlemsstat orienterer Kommissionen, når der er ændringer til denne liste. Medlemsstaterne gør listen offentligt tilgængelig. Kommissionen udarbejder en samlet liste over disse godkendte organer/organisationer og gør den offentligt tilgængelig. Kommissionen ajourfører denne liste, når ændringer til medlemsstaternes lister over godkendte organer/organisationer meddeles Kommissionen.

2. Medlemsstaterne sikrer, at oplysninger om godkendte organer/organisationer, der er udpeget på forhånd med henblik på at kunne anlægge nationale gruppesøgsmål, gøres tilgængelige for offentligheden.

3. Medlemsstaterne vurderer mindst hvert femte år, om de godkendte organer/organisationer fortsat opfylder kriterierne i artikel 4, stk. 3. Medlemsstaterne sikrer, at et godkendt organ/en godkendt organisation mister sin status, hvis det/den ikke længere opfylder et eller flere af kriterierne.

4. Hvis en medlemsstat eller Kommissionen rejser tvivl om, hvorvidt et godkendt organ/en godkendt organisation opfylder de kriterier, der er fastsat i artikel 4, stk. 3, undersøger den medlemsstat, som udpegede det/den pågældende organ/organisation, sagen. Om nødvendigt tilbagekalder medlemsstaten udpegelsen af det godkendte organ/den godkendte organisation, hvis det/den ikke længere opfylder et eller flere kriterierne. Modparten i form af den erhvervsdrivende i et gruppesøgsmål skal have mulighed for at rejse begrundet tvivl over for retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden om, hvorvidt et godkendt organ/en godkendt organisation opfylder kriterierne i artikel 4, stk. 3.

5. Medlemsstaterne udpeger nationale kontaktpunkter med henblik på stk. 4 og meddeler Kommissionen navn på og kontaktoplysninger for disse kontaktpunkter. Kommissionen udarbejder en liste over disse kontaktpunkter og gør listen tilgængelig for medlemsstaterne.

Artikel 6

Anlæggelse af grænseoverskridende gruppesøgsmål

UDKAST

1. Medlemsstaterne sikrer, at godkendte organer/organisationer, der på forhånd er udpeget i en anden medlemsstat med henblik på at kunne anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål, kan anlægge sådanne gruppesøgsmål ved deres retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder.
2. Medlemsstaterne sikrer, at hvis en påstået overtrædelse af EU-ret som omhandlet i artikel 2, stk. 1, berører eller sandsynligvis vil berøre forbrugere i forskellige medlemsstater, kan gruppesøgsmålet anlægges for en medlemsstats retsinstans eller forvaltningsmyndighed af flere godkendte organer/organisationer fra forskellige medlemsstater med henblik på beskyttelse af de kollektive interesser for forbrugere i forskellige medlemsstater.
3. Retsinstanserne og forvaltningsmyndighederne skal acceptere den liste, der er omhandlet i artikel 5, stk. 1, som bevis for det godkendte organs/den godkendte organisations kompetence til at anlægge et grænseoverskridende gruppesøgsmål, uden at dette berører retten for den retsinstans eller forvaltningsmyndighed, som sagen er indbragt for, til at undersøge, om det ud fra det godkendte organs/den godkendte organisations vedtægtsbestemte formål er berettiget, at det/den indbringer en sag i et konkret tilfælde.

Artikel 7

Gruppesøgsmål

1. Medlemsstaterne sikrer, at godkendte organer/organisationer, der er udpeget i overensstemmelse med artikel 4, kan anlægge gruppesøgsmål som omhandlet i dette direktiv ved nationale retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder.
2. Ved anlæggelse af et gruppesøgsmål fremlægger det godkendte organ/den godkendte organisation tilstrækkelige oplysninger om de forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet, for retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden.

3. Retsinstanserne eller forvaltningsmyndighederne vurderer antageligheden af et konkret gruppesøgsmål i overensstemmelse med dette direktiv og national ret.

4. Medlemsstaterne sikrer, at godkendte organer/organisationer er berettigede til at søge at opnå mindst følgende foranstaltninger:

a) foranstaltninger om påbud

b) foranstaltninger om genopretning.

5. Medlemsstaterne kan give godkendte organer/organisationer mulighed for efter omstændighederne at søge at opnå de i stk. 4 omhandlede foranstaltninger inden for rammerne af et enkelt gruppesøgsmål. Medlemsstaterne kan fastsætte, at disse foranstaltninger skal omfattes af én enkelt afgørelse.

6. Medlemsstaterne sikrer, at forbrugernes interesser i gruppesøgsmål repræsenteres af godkendte organer/organisationer, og at disse godkendte organer/organisationer har rettigheder og pligter som en skadelidt part i sagerne. De forbrugere, der er berørt af et gruppesøgsmål, har ret til at drage fordel af de i stk. 4 omhandlede foranstaltninger.

7. Medlemsstaterne sikrer, at retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden kan træffe afgørelse om at afvise åbenlyst ubegrundede sager tidligst muligt i sagen i overensstemmelse med national ret.

Artikel 8

Foranstaltninger om påbud

1. Medlemsstaterne sikrer, at de i artikel 7, stk. 4, litra a), omhandlede tilgængelige foranstaltninger om påbud er:

a) en foreløbig foranstaltning, der skal bringe en praksis til ophør eller om nødvendigt forbyde en praksis, hvor det er konstateret, at denne praksis udgør en overtrædelse som omhandlet artikel 2, stk. 1

b) en endelig foranstaltning, der skal bringe en praksis til ophør eller om nødvendigt forbyde en praksis, hvor det er konstateret, at denne praksis udgør en overtrædelse som omhandlet i artikel 2, stk. 1.

2. En foranstaltning som omhandlet i stk. 1, litra b), kan, hvis dette er fastsat national ret, omfatte:

a) en foranstaltning, der fastslår, at praksissen udgør en overtrædelse som omhandlet i artikel 2, stk. 1, og

b) en forpligtelse til at offentliggøre afgørelsen om foranstaltningen helt eller delvist i en form, som retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden finder hensigtsmæssig, eller en forpligtelse til at offentliggøre en berigtigelse.

3. For at et godkendt organ/en godkendt organisation kan søge at opnå en foranstaltning om påbud, er berørte individuelle forbrugere ikke forpligtede til at tilkendegive deres ønske om at lade sig repræsentere af det godkendte organ/den godkendte organisation. Det godkendte organ/den godkendte organisation skal ikke bevise: a) faktisk tab eller skade for de individuelle forbrugere, der er berørt af overtrædelsen som omhandlet i artikel 2, stk. 1, eller b) den erhvervsdrivendes hensigt eller forsømmelse.

4. Medlemsstaterne kan indføre bestemmelser i deres nationale ret eller opretholde bestemmelser i national ret, hvorefter et godkendt organ/en godkendt organisation kun må søge at opnå de i stk. 1, litra b), omhandlede foranstaltninger om påbud, efter at det/den har indledt konsultationer med den berørte erhvervsdrivende med henblik på at få den erhvervsdrivende til at ophøre med overtrædelsen, jf. artikel 2, stk. 1. Hvis den erhvervsdrivende ikke bringer overtrædelsen til ophør inden for to uger efter modtagelse af en anmodning om konsultation, kan det godkendte organ/den godkendte organisation straks anlægge et gruppesøgsmål med henblik på en foranstaltning om påbud. Medlemsstaterne giver Kommissionen meddelelse om sådanne bestemmelser i national ret. Kommissionen sikrer, at disse oplysninger er offentligt tilgængelige.

Artikel 9

Foranstaltninger om genopretning

1. En foranstaltning om genopretning kræver, at den erhvervsdrivende giver berørte forbrugere adgang til retsmidler såsom erstatning, afhjælpning, ombytning, forholdsmæssigt afslag, ophævelse af kontrakten eller tilbagebetaling af den betalte pris alt efter omstændighederne og i henhold til EU-retten eller national ret.

2. Medlemsstaterne fastsætter regler for, hvordan og i hvilken fase af et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning de individuelle forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet, udtrykkeligt eller stiltiende tilkendegiver deres ønske, inden for en relevant tidsfrist, efter at gruppesøgsmålet er blevet anlagt, om at lade sig repræsentere eller ej af det godkendte organ/den godkendte organisation i det pågældende gruppesøgsmål og til at blive bundet af resultatet af gruppesøgsmålet eller ej.
3. Uanset stk. 2 sikrer medlemsstaterne, at individuelle forbrugere, som ikke har deres sædvanlige opholdssted i den medlemsstat, hvor den retsinstans eller forvaltningsmyndighed, som et gruppesøgsmål er anlagt ved, er beliggende, udtrykkeligt skal tilkendegive deres ønske om at lade sig repræsentere i det pågældende gruppesøgsmål for, at disse forbrugere bliver bundet af resultatet af det pågældende gruppesøgsmål.
4. Medlemsstaterne fastsætter bestemmelser, der sikrer, at forbrugere, der udtrykkeligt eller stiltiende har tilkendegivet deres ønske om at lade sig repræsentere i et gruppesøgsmål, hverken kan være repræsenteret i andre gruppesøgsmål vedrørende det samme spørgsmål og mod den samme erhvervsdrivende eller have mulighed for at indbringe en sag individuelt vedrørende det samme spørgsmål og mod den samme erhvervsdrivende. Medlemsstaterne fastsætter også regler for at sikre, at forbrugere ikke modtager erstatning mere end én gang vedrørende det samme spørgsmål mod den samme erhvervsdrivende.
5. Hvor foranstaltningen om genopretning ikke angiver de individuelle forbrugere, der er berettiget til at drage fordel af de retsmidler, som foranstaltningen om genopretning stiller til rådighed, skal den i det mindste beskrive den gruppe af forbrugere, der er berettiget til at drage fordel af de pågældende retsmidler.
6. Medlemsstaterne sikrer, at en foranstaltning om genopretning giver forbrugere ret til at drage fordel af de retsmidler, som den pågældende foranstaltning om genopretning giver adgang til, uden at være nødt til at anlægge en særskilt sag.
7. Medlemsstaterne fastlægger eller opretholder regler om tidsfrister, så individuelle forbrugere kan drage fordel af foranstaltninger om genopretning. Medlemsstaterne kan fastlægge regler om bestemmelsesstedet for

eventuelle udestående genopretningsmidler, som ikke er inddrevet inden for de fastsatte tidsfrister.

8. Medlemsstaterne sikrer, at godkendte organer/organisationer kan anlægge gruppesøgsmål med henblik på en foranstaltning om genopretning, uden at det er nødvendigt, at en retsinstans eller forvaltningsmyndighed forinden i en særskilt sag har fastslået, at der foreligger en overtrædelse som omhandlet i artikel 2, stk. 1.

9. De retsmidler, som foranstaltninger om genopretning stiller til rådighed i forbindelse med et gruppesøgsmål, berører ikke eventuelle yderligere retsmidler, som forbrugerne har adgang til i henhold til EU-retten eller national ret, og som ikke var genstanden for det pågældende gruppesøgsmål.

Artikel 10

Finansiering af gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning

1. Medlemsstaterne sikrer, at interessekonflikter forhindres, hvis et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning finansieres af en tredjepart, for så vidt som det er tilladt i henhold til national ret, og at finansiering fra tredjeparter, der har økonomisk interesse i at anlægge gruppesøgsmålet med henblik på foranstaltninger om genopretning eller resultatet heraf, ikke fører gruppesøgsmålet væk fra beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser.

2. Med henblik på stk. 1 sikrer medlemsstaterne navnlig, at:

a) afgørelser truffet af godkendte organer/organisationer i forbindelse med et gruppesøgsmål, herunder afgørelser om forlig, ikke påvirkes uretmæssigt af en tredjepart på en måde, der ville være til skade for de kollektive interesser for de forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet

b) et gruppesøgsmål ikke anlægges mod en modpart, som er en konkurrent til den, der finansierer sagen, eller mod en modpart, som den, der finansierer sagen, er afhængig af.

3. Medlemsstaterne sikrer, at retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder i gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning har beføjelse til at vurdere overholdelse af stk. 1 og 2, hvis der opstår begrundet

tvivl med hensyn til overholdelsen heraf. Med henblik herpå videregiver godkendte organer/organisationer en finansiell oversigt over finansieringskilder, der anvendes til at støtte gruppesøgsmålet, til retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden. 4. Medlemsstaterne sikrer med henblik på stk. 1 og 2, at retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder har beføjelse til at træffe passende foranstaltninger såsom at kræve, at godkendte organer/organisationer afslår eller foretager ændringer med hensyn til den relevante finansiering, og om nødvendigt at afvise et godkendt organs/en godkendt organisations kompetence til at anlægge et specifikt gruppesøgsmål. Hvis det godkendte organs/den godkendte organisations kompetence til at anlægge et specifikt gruppesøgsmål afvises, påvirker en sådan afvisning ikke rettighe-derne for de forbrugere, der er berørt af det pågældende gruppesøgsmål.

Artikel 11

Forlig om genopretning

1. Med henblik på godkendelse af forlig sikrer medlemsstaterne i et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, at:

a) det godkendte organ/den godkendte organisation og den erhvervsdrivende i fællesskab kan foreslå et forlig til retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden vedrørende genopretning til fordel for de berørte forbrugere, eller

b) retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden efter at have hørt det godkendte organ/den godkendte organisation og den erhvervsdrivende kan opfordre det godkendte organ/den godkendte organisation og den erhvervsdrivende til at indgå forlig om genopretning inden for en rimelig tidsfrist.

2. De i stk. 1 omhandlede forlig efterprøves af retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden. Retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden vurderer, om den skal afvise at godkende et forlig, der strider mod præceptive bestemmelser i national ret eller indeholder betingelser, som ikke kan håndhæves, idet der tages hensyn til alle parter rettighe-der og interesser, navnlig de berørte forbrugeres rettighe-der og interesser. Medlemsstaterne kan fastlægge regler, der giver retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden mulighed for at afvise at godkende et forlig, hvis forliget er urimeligt.

3. Hvis retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden ikke godkender forliget, fortsætter behandlingen af det pågældende gruppesøgsmål.
4. Godkendte forlig er bindende for det godkendte organ/den godkendte organisation, den erhvervsdrivende og de berørte individuelle forbrugere. Medlemsstaterne kan fastlægge regler, der giver individuelle forbrugere, der er berørt af et gruppesøgsmål eller af det efterfølgende forlig, mulighed for at acceptere eller afvise at være bundet af de i stk. 1 omhandlede forlig.
5. Foranstaltninger om genopretning, der opnås i kraft af et godkendt forlig, jf. stk. 2, berører ikke eventuelle yderligere retsmidler, som forbrugere har adgang til i henhold til EU-retten eller national ret, og som ikke er genstand for det pågældende forlig.

Artikel 12

Fordeling af omkostninger i forbindelse med et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning

1. Medlemsstaterne sikrer, at den tabende part i et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning forpligtes til at betale sagsomkostningerne for den vindende part i overensstemmelse med de betingelser og undtagelser, der er fastsat i de nationale bestemmelser, der gælder for retssager i almindelighed.
2. Individuelle forbrugere, der er berørt af et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, betaler ikke sagsomkostningerne.
3. Som undtagelse fra stk. 2 kan en individuel forbruger, der er berørt af et gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, under ekstraordinære omstændigheder pålægges at betale sagsomkostninger, der er påløbet som følge af den pågældende individuelle forbrugers forsætlige eller uagtsomme adfærd.

Artikel 13

Oplysninger om gruppesøgsmål

1. Medlemsstaterne fastlægger regler, der sikrer, at godkendte organer/organisationer navnlig på deres websted giver oplysninger om:

UDKAST

- a) de gruppesøgsmål, som de har besluttet at anlægge ved en retsinstans eller forvaltningsmyndighed
- b) status for gruppesøgsmål, som de har anlagt for en retsinstans eller forvaltningsmyndighed, og
- c) resultatet af de gruppesøgsmål, der er omhandlet i litra a) og b).

2. Medlemsstaterne fastlægger regler, der sikrer, at de forbrugere, der er berørt af et igangværende gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, gives oplysninger om gruppesøgsmålet i tide og på passende måde, således at disse forbrugere udtrykkeligt eller stiltiende kan tilkendegive deres ønske om at lade sig repræsentere i det pågældende gruppesøgsmål, jf. artikel 9, stk. 2.

3. Uden at det berører de oplysninger, der er omhandlet i denne artikels stk. 1 og 2, stiller retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden krav om, at den erhvervsdrivende for den erhvervsdrivendes regning underretter de forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet, om de endelige afgørelser med fastsættelse af i de i artikel 7 omhandlede foranstaltninger og de i artikel 11 omhandlede godkendte forlig ved hjælp af midler, der står i et rimeligt forhold til sagens omstændigheder, og inden for en specifik tidsfrist, herunder, hvis det er relevant, underrette alle berørte forbrugere individuelt. Denne forpligtelse finder ikke anvendelse, hvis de berørte forbrugere underrettes om den endelige afgørelse eller det godkendte forlig på anden vis. Medlemsstaterne kan fastlægge regler om, at den erhvervsdrivende kun er forpligtet til at give sådanne oplysninger til forbrugere, hvis den anmodes herom af det godkendte organ/den godkendte organisation.

4. De oplysningskrav, der er omhandlet i stk. 3, finder tilsvarende anvendelse på de godkendte organer/organisationer i forbindelse med endelige afgørelser om afvisning af gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning.

5. Medlemsstaterne sikrer, at den vindende part kan inddrive de omkostninger, der er forbundet med at give forbrugerne oplysninger i forbindelse med et gruppesøgsmål, i overensstemmelse med artikel 12, stk. 1.

Artikel 14

Elektroniske databaser

1. Medlemsstaterne kan oprette nationale elektroniske databaser, der er offentligt tilgængelige via websteder, der giver oplysninger om de godkendte organer/organisationer, som på forhånd er udpeget til at kunne anlægge nationale og grænseoverskridende gruppesøgsmål, og generelle oplysninger om igangværende og afsluttede gruppesøgsmål.

2. Hvis en medlemsstat opretter en elektronisk database som omhandlet i stk. 1, giver den Kommissionen meddelelse om den internetadresse, der giver adgang til databasen.

3. Kommissionen opretter og vedligeholder en elektronisk database med henblik på: a) al kommunikation mellem medlemsstaterne og Kommissionen, jf. artikel 5, stk. 1, 4 og 5, og artikel 23, stk. 2, og b) samarbejde mellem de godkendte organer/organisationer, jf. artikel 20, stk. 4.

4. Den elektroniske database, der er omhandlet i denne artikels stk. 3, skal i relevant omfang være direkte tilgængelig for henholdsvis:

a) de nationale kontaktpunkter, jf. artikel 5, stk. 5

b) retsinstanser og forvaltningsmyndigheder, hvis det er nødvendigt i henhold til national ret,

c) de godkendte organer/organisationer, som medlemsstaterne har udpeget med henblik på at anlægge nationale gruppesøgsmål og grænseoverskridende gruppesøgsmål, og

d) Kommissionen.

Oplysninger, som medlemsstaterne deler i den elektroniske database, der er omhandlet i denne artikels stk. 3, vedrørende godkendte organer/organisationer, som er udpeget med henblik på at anlægge grænseoverskridende gruppesøgsmål, jf. artikel 5, stk. 1, skal være offentligt tilgængelige.

Artikel 15

Virkninger af endelige afgørelser

Medlemsstaterne sikrer, at den endelige afgørelse fra en retsinstans eller forvaltningsmyndighed i en medlemsstat, der fastslår, at der foreligger en

UDKAST

overtrædelse, som skader forbrugernes kollektive interesser, kan anvendes af alle parter som bevismateriale i forbindelse med enhver anden sag ved medlemsstatens nationale domstole eller forvaltningsmyndigheder, hvor der søges opnået foranstaltninger om genopretning mod den samme erhvervsdrivende og for den samme praksis, i overensstemmelse med national bevisvurderingsret.

Artikel 16

Forældelsesfrister

1. Medlemsstaterne sikrer i overensstemmelse med national ret, at et verserende gruppesøgsmål med henblik på en foranstaltning om påbud som omhandlet i artikel 8 bevirker, at de gældende forældelsesfrister suspenderes eller afbrydes for de forbrugere, der er berørt af gruppesøgsmålet, således at disse forbrugere ikke forhindres i efterfølgende at indbringe en sag med henblik på foranstaltninger om genopretning vedrørende den påståede overtrædelse, jf. artikel 2, stk. 1, fordi de gældende forældelsesfrister udløb under gruppesøgsmålet med henblik på nævnte foranstaltninger om påbud.

2. Medlemsstaterne sikrer også, at et verserende gruppesøgsmål med henblik på en foranstaltning om genopretning som omhandlet i artikel 9, stk. 1, bevirker, at de gældende forældelsesfrister suspenderes eller afbrydes for de forbrugere, der er berørt af det pågældende gruppesøgsmål.

Artikel 17

Fremme af sagsbehandlingen

1. Medlemsstaterne sikrer, at de gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om påbud, som er omhandlet i artikel 8, behandles hurtigst muligt.

2. Gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om påbud som omhandlet i artikel 8, stk. 1, litra a), skal, hvis det er relevant, behandles inden for rammerne af en summarisk procedure.

Artikel 18

Videregivelse af bevismateriale

UDKAST

Medlemsstaterne sikrer, at retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden på anmodning af et godkendt organ/en godkendt organisation, i tilfælde hvor det godkendte organ/den godkendte organisation har fremlagt rimeligt tilgængelig bevismateriale, som er tilstrækkelig til at anlægge et gruppesøgsmål, og har henvist til, at yderligere bevismateriale er under modpartens eller en tredjeparts kontrol, kan pålægge modparten eller tredjeparten at videregive sådant bevismateriale i overensstemmelse med national procesret, med forbehold af gældende EU-regler og nationale regler om fortrolighed og proportionalitet. Medlemsstaterne sikrer, at retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden, hvis modparten anmoder herom, på samme måde kan pålægge det godkendte organ/den godkendte organisation eller en tredjepart at videregive relevant bevismateriale i overensstemmelse med national procesret.

Artikel 19

Sanktioner

1. Medlemsstaterne fastsætter bestemmelserne om sanktioner, der kan pålægges ved undladelse eller nægtelse af at overholde;
 - a) en foranstaltning om påbud, jf. artikel 8, stk. 1 eller artikel 8, stk. 2, litra b), eller
 - b) forpligtelserne omhandlet i artikel 13, stk. 3, eller artikel 18.

Medlemsstaterne træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at disse bestemmelser gennemføres. Sanktionerne skal være effektive, proportionale og have afskrækkende virkning.

2. Medlemsstaterne sikrer, at sanktionerne bl.a. kan have form af bødes-
traf.

Artikel 20

Bistand til godkendte organer/organisationer

1. Medlemsstaterne træffer foranstaltninger, der har som mål at sikre, at omkostningerne i forbindelse med gruppesøgsmål ikke forhindrer godkendte organer/organisationer i effektivt at udøve deres ret til at søge at opnå de i artikel 7 omhandlede foranstaltninger.

UDKAST

2. De foranstaltninger, der er omhandlet i stk. 1, kan for eksempel have form af offentlig finansiering, herunder strukturel støtte til godkendte organer/organisationer, begrænsning af gældende retsafgifter eller administrative gebyrer, eller adgang til retshjælp.
3. Medlemsstaterne kan fastsætte regler, der gør det muligt for godkendte organer/organisationer at kræve, at de forbrugere, der har tilkendegivet et ønske om at lade sig repræsentere af et godkendt organ/en godkendt organisation i et bestemt gruppesøgsmål med henblik på foranstaltninger om genopretning, betaler et beskedent beløb eller lignende gebyr for at kunne deltage i det pågældende gruppesøgsmål.
4. Medlemsstaterne og Kommissionen støtter og letter samarbejdet mellem godkendte organer/organisationer og udvekslingen og formidlingen af deres bedste praksis og erfaringer, hvad angår håndteringen af nationale overtrædelser og grænseoverskridende overtrædelser, jf. artikel 2, stk. 1.

KAPITEL 3 AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 21

Ophævelse

Direktiv 2009/22/EF ophæves med virkning fra den 25. juni 2023, uden at dette berører nærværende direktivs artikel 22, stk. 2.

Henvisninger til det ophævede direktiv gælder som henvisninger til nærværende direktiv og læses efter sammenligningstabellen i bilag II.

Artikel 22

Overgangsbestemmelser

1. Medlemsstaterne anvender de love og administrative bestemmelser, der gennemfører dette direktiv på gruppesøgsmål, som anlægges på eller efter den 25. juni 2023.
2. Medlemsstaterne anvender de love og administrative bestemmelser, der gennemfører direktiv 2009/22/EF på gruppesøgsmål, som anlægges før den 25. juni 2023.

3. Medlemsstaterne sikrer, at love og administrative bestemmelser om suspension eller afbrydelse af forældelsesfrister med henblik på gennemførelse af artikel 16 kun finder anvendelse på krav om genopretning, der er baseret på overtrædelser som omhandlet i artikel 2, stk. 1, der fandt sted på eller efter den 25. juni 2023. Dette er ikke til hinder for anvendelse af nationale bestemmelser om suspension eller afbrydelse af forældelsesfrister, der var gældende før den 25. juni 2023, på krav om genopretning, der er baseret på overtrædelser som omhandlet i artikel 2, stk. 1, som fandt sted før denne dato.

Artikel 23

Kontrol og evaluering

1. Senest den 26. juni 2028 foretager Kommissionen en evaluering af dette direktiv og forelægge en rapport med de vigtigste resultater for Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg. Evalueringen foretages i overensstemmelse med Kommissionens retningslinjer for bedre regulering. I rapporten vurderer Kommissionen navnlig direktivets anvendelsesområde, jf. artikel 2 og bilag I, og direktivets funktion og effektivitet i grænseoverskridende situationer, herunder med hensyn til retssikkerhed.

2. Medlemsstaterne forelægger Kommissionen første gang senest den 26. juni 2027 og efterfølgende hvert år følgende oplysninger, som er nødvendige for udarbejdelsen af den i stk. 1 omhandlede rapport:

- a) antallet og typen af gruppesøgsmål, der er afsluttet ved deres retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder
- b) typen af overtrædelser, jf. artikel 2, stk. 1, og parter i gruppesøgsmålene
- c) resultatet af disse gruppesøgsmål.

3. Senest den 26. juni 2028 foretager Kommissionen en evaluering af, om grænseoverskridende gruppesøgsmål bedst kan behandles på EU-plan ved at oprette en europæisk ombudsmand for gruppesøgsmål vedrørende foranstaltninger om påbud og foranstaltninger om genopretning, og forelægger en rapport med de vigtigste resultater for Europa-Parlamentet, Rådet og

UDKAST

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, eventuelt ledsaget af et lovgivningsforslag.

Artikel 24

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne vedtager og offentliggør senest den 25. december 2022 de love og administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme dette direktiv. De underretter straks Kommissionen herom.

De anvender disse foranstaltninger fra den 25. juni 2023.

Når medlemsstaterne vedtager disse foranstaltninger skal de indeholde en henvisning til dette direktiv eller ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de foranstaltninger i nationale love, som de vedtager på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 25

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i Den Europæiske Unions Tidende.

Artikel 26

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 25. november 2020.

På Europa-Parlamentets vegne

Formand

På Rådets vegne

Formand

UDKAST

D.M. SASSOLI

M. ROTH